

**IZVJEŠTAJ O MONITORINGU RADA
VLADE TUZLANSKOG KANTONA**

01.01. - 31.012.2013.

POVEĆANIM INTENZITETOM RADA NA KRAJU GODINE, DJELIMIČNO JE NADOKNAĐEN ZAOSTATAK UZROKOVAN POLITIČKOM KRIZOM, ALI JE REZULTAT KOJI JE OSTVARILA VLADA TK, TOKOM 2013. GODINE, I DALJE NAJLOŠIJI U MANDATU.

Od 207 mjera Programom rada Vlade TK planiranih za realizaciju u 2013. godini, realizovano je njih 163 (79%), odnosno, manje nego što je bilo planirano da se donese samo u prvih 9 mjeseci. U relativno stabilnijem političkom ambijentu, Vlada je djelimično uspjela nadoknaditi zaostatak uzrokovan najdubljom političkom krizom u kojoj se kanton našao od postanka. Procenat realizacije programiranih obaveza je, međutim, i pored toga, najlošiji u mandatu.

NA SPISKU NEURAĐENOG – KLJUČNI SU REFORMSKI DOKUMENTI.

Među 44 nerealizovane mjere u 2013. godini se nalaze i one kojima je vlast obećavala a građani od njih očekivali korjenite reformske promjene i poboljšanje kvaliteta života u Kantonu Nisu donešeni Akcioni plan za implementaciju Okvirnog programa za “Nova i bolja radna mjesta”, Plan Tuzlanskog kantona za borbu protiv korupcije, Elaborati o organizacionom umrežavanju ustanova osnovnog i srednjeg obrazovanja na području Tuzlanskog kantona,

PRIVLAČENJE STRANIH INVESTICIJA TREBA BITI VRHUNSKI PRIORITET VLASTI

Zbog ekonomske krize i nelikvidnosti budžeta, razvojna komponenta iz budžeta je skoro iščezla. Najavljena kreditna zaduženja će biti usmjerena za pokrivanje deficita, pa je jedina šansa za oporavak privrede, privlačenje stranih investicija, što bi trebao biti vrhunski prioritet vlasti Tuzlanskog kantona.

KASNI SE SA USVAJANJEM PROGRAMA RADA ZA 2014. GODINU

Vlada Tuzlanskog kantona nije na vrijeme donijela svoj Program rada za 2014. godinu. Čime je uticala i na nedonošenje Programa rada Skupštine za ovu godinu. Time su od strane Vlade prekršene odredbe Odluke o metodologiji izrade i donošenja programa rada i izvještaja o radu Vlade Tuzlanskog kantona, kantonalnih organa uprave i upravnih organizacija, a od strane Skupštine odredbe Poslovnika koje definišu rokove za donošenje programa.

SA ŠESTOM PARLAMENTARNOM VEĆINOM, U OVOM SAZIVU SKUPŠTINE, SDP PONOVO IMA VEĆINSKU VLADU

Nakon unutarstranačkog previranja u BPS-u, u Skupštini TK je došlo je do formiranja šeste po redu parlamentarne većine, koju čine 3 stranke (SDP, SBiH, HDZ) i samostalni poslanici Zoran Jovanović i Džemal Jukan. Aktuelna parlamentarna većina je brojčano najslabija od svih prethodnih. Nakon odlaska NSRZB i BPS-a u opoziciju, uslijedila je rekonstrukcije Vlade u kojoj je SDP ponovo dobio većinu u Vladi, SBiH je, preuzevši dva ministarstva, ipak ušla u izvršnu vlast, HDZ sa jednim poslanikom dobio dva ministarska mjesta, a po prvi put se desilo da ministar iz neparlamentarne stranke bude imenovan na prijedlog samostalnog poslanika.

SAMO U 2013. GODINI, „BIJELI HLJEB“ KORISTILO 14 MINISTARA VLADE

Česte promjene parlamentarnih većina i promjene u sastavu vlada u oba saziva, omogućile su da 14 ministara primaju plate i nakon prekida mandata čime su samo u 2013 godini povećali budžetske troškove za cca 250 000 KM. Prava su koristili po osnovu odluka Administrativne komisije Skupštine TK i Zakona o platama i naknadama u organima vlasti Federacije BiH kojim su troškovi samo u omogućava da dužnosnici primaju plate i do godinu dana nakon isteka mandata.

POTVRDILO SE - BEZ OZBILJNOG KOALICIONOG PROGRAMA NEMA OZBILJNE KOALICIJE

Česte promjene parlamentarnih većina u Skupštini Tuzlanskog kantona potvrđuju tezu da ni jedna ne može imati dug vijek dok se ne uspostavi povjerenje bazirano na usaglašenim i zajedničkim ciljevima. Fokusiranje na zajedničke ciljeve i prioritete koalicionih partnera je moguće samo nakon javnog objavljivanja platforme na kojoj će koalicija raditi u nastavku mandata.

NAPRAVLJENI SU POČETNI, SKROMNI, KORACI NA UNAPRJEĐENJU POSLOVNOG AMBIJENTA. Najznačajnim korakom u unaprjeđenju poslovnog ambijenta se smatra usvajanje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prostornom uređenju i građenju jer se njegovim izmjenama i dopunama pojednostavljaju procedure prilikom izdavanja različitih vrsta dozvola, a rokovi izdavanja urbanističke i građevinske dozvole skraćuju za 15 odnosno 30 dana. Ništa manje nije značajno donošenje podzakonskih akata (5 pravilnika) koji su omogućili primjenu veoma važnog Zakona o javno-privatnom partnerstvu, i koji čine znatno boljim uslove investiranja. Sa koracima u ovom pravcu treba nastaviti energičnije maksimalno koristeći konsultatsku uslugu i iskustva eksperata međunarodne zajednice

TEMATSKA SJEDNICA JE DOBRO ORGANIZOVANA, ALI OKONČANA BEZ FINALIZOVANIH MJERA ZA POMOĆ PRIVREDI

U oktobru 2013. godine su Vlada i Skupština dobro pripremili i održali tematsku sjednicu sa tačkom dnevnog reda „Analiza stanja privrede Tuzlanskog kantona sa programom aktivnosti i mjera za stvaranje boljeg ambijenta za održivost i razvoj privrede u Tuzlanskom kantonu.“ Na

sjednici su pored diskusija poslanika svoje prijedloge i viđenje rješenja iznijeli predstavnici sindikata, poslodavca, privrednici, kantonalna privredna komora, nakon čega se vidjelo da bi mjere predložene od Vlade, mogle biti samo polazište za donošenje konačnih mjera. Na žalost, Vlada je proces donošenja konačnih mjera nepotrebno „razvukla“ i propustila priliku da mjere finalizuje i ugradi u programe rada i Budžet za 2014. godinu.

NEMA MJERA ZA POBOLJŠANJE KOORDINACIJE MEĐU NIVOIMA VLASTI U PREUZIMANJU, PROVEDBI I PRIMJENI EU ZAKONODAVSTVA

Za razliku od Skupštine, Vlada TK se 4.2.2013. godine upoznala sa Programom ključnih mjera za 2013. godinu sačinjenim od Evropske komisije za proširenje, u kojem je sugerisana neophodnost „uspostave djelotvornog mehanizma koordinacije između različitih razinama vlasti radi preuzimanja, provedbe i primjene zakonodavstva EU“. No, bilo kakva informacija o tome šta su institucije u BiH po tom pitanju uradile, tokom 2013. godine nije razmatrana, i primjetno je da se ovom važnom pitanju nije postupilo sistemski

ZA NOVEMBARSKU PLATU BUDŽETSKIH KORISNIKA - POZAJMICA, DOK SOCIJALNE NAKNADE KASNE 4 MJESECA

Koncem godine, na posljednjoj 15. vanrednoj sjednici održanoj 27.12.2013. godine, Vlada je nakon razmatranja Informacije o trenutnoj finansijskoj situaciji u Budžetu Tuzlanskog kantona, donijela odluku da pozajmicom od 4,2 miliona KM obezbjedi nedostajuća sredstva za isplatu novembarskih plata budžetskih uposlenika. Nedostajuća sredstva su pozajmljena sa podračuna – sredstva posebnog poreza za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća i sredstva sa podračuna za zaštitu okolice.

Ovakav pristup na rashodovnoj strani Vlada nije imala kada je redovnost isplate socijalnih naknada licima u stanju socijalne potrebe, jer su avgustovske isplate naknada za dječije dodatke i naknada za majke porodilje, isplaćene tek u januaru 2014. godine, tj. sa 4 mjeseca zakašnjenja.

PREPORUKE CCI-a

1. Hitno i prioritarno razmatrati mjere kojima se stvaraju uslovi za povećanje zapošljavanje i snažniji investicioni zamah (Zakon o poticajima u privredi, Akcioni plan zapošljavanja, Analiza i izmjena propisa u TK)
2. Donijeti strateški dokument o privlačenju stranih investicija
3. Prioritetno izvršiti usklađivanje kantonalnih propisa kojima će se skratiti vrijeme i pojednostaviti procedura registrovanja i pokretanja biznisa i time stvoriti povoljniju poziciju za domaće i strane ulagače
4. Donijeti Plan štednje i Program mjera i aktivnosti za stabilizaciju Budžeta TK
5. Realizovati preporuku Evropske komisije i Direkcije za evropske integracije i „uspostave djelotvornog mehanizma koordinacije između različitih razinama vlasti radi preuzimanja, provedbe i primjene zakonodavstva EU“.
6. Pokrenuti postupke izrada razvojnih strategija i planskih dokumenata, koji će biti preduslov za korištenje sredstava predpristupnih fondova EU IPA-2 za period 2014-2012. godine
7. Donijeti Zakon o pravima izabраниh dužnosnika i nosilaca izvršnih funkcija i savjetnika u organima vlasti Tuzlanskog kantona i njihova primanja i privilegije uskladiti sa stanjem u

društvu i imperativom veće socijalne osjetljivosti. Identičan princip primijeniti i na menadžment u javnom sektoru i javnim ustanovama.

8. Pojednostaviti procedure za dostupnost informacija, uvođenjem e-pristupa informacijama
9. Prilikom upošljavanja u javnoj upravi, javnim preduzećima i kantonalnim ustanovama konkursne procedure prvoditi javno, nepristrasno i bez uticaja politike
10. Inicirati izradu socijalne karte i insistirati na donošenju Socijalnog programa mjera za ublažavanje stanja socijalno ugroženih građana TK
11. Donijeti Strategiju za borbu protiv korupcije i uspostavu sistemskog rješavanja problema korupcije u javnom sektoru
12. Nastaviti sa započetim postupkom izrade prečišćenih verzija kantonalnih zakona kako bi se napravio registar kantonalnih propisa
13. Obezbjediti budžetsku liniju i razviti sistem podrške projektima nevladinog sektora finansiranih IPA i ostalim međunarodnim fondovima, kroz obezbjeđenje sredstava za participaciju i time stvoriti pretpostavke za zahvatanje višestruko većih iznosa

SAŽETAK	2
SADRŽAJ	6
UVOD	7
SASTAV VLADE TUZLANSKOG KANTONA	8
OSNOVNE INFORMACIJE O RADU VLADE TK – dinamika rada	12
ZAKONODAVNA AKTIVNOST VLADE TK.....	17
KLJUČNI DOKUMENTI ZA STVARANJE PREDUSLOVA ZA EFIKASAN RAD.....	22
KOORDINACIJA RADA VLADE I SKUPŠTINE	38
POŠTOVANJE POSLOVNIKA O RADU I ZAKONA	41
TRANSPARENTNOST RADA VLADE TK	42
AKTIVNOSTI ČLANOVA VLADE.....	43
PRIMANJA U VLADI TK	50
EUROATLANTSKI PUT BIH I TK	53
 ZAKLJUČCI I PREPORUKE	 54
 DODATAK 1 – PROGRAM RADA VLADE I BUDŽET ZA TEKUĆU GODINU.....	 58
DODATAK 2 – BUDŽET TK ZA 2013. GODINU	63
DODATAK 3 – REVIZORSKI IZVJEŠTAJ	68
DODATAK 4 - NEKI ASPEKTI KVALITETA ŽIVOTA U TK.....	73

Ovaj izvještaj o monitoringu rada Vlade Tuzlanskog kantona, daje pregled rada ove Institucije u periodu 01.01-31.12. 2013. godine.

Cilj izvještaja je da se sumiraju i na jednostavan način predstave podaci do kojih je CCI došao prateći rad Vlade TK tokom izvještajnog perioda.

Pri kreiranju izvještaja, kao ulazni parametri, korišteni su raniji izvještaji o monitoringu rada Vlade Tuzlanskog kantona, informacije iz Programa rada Vlade za 2013. godinu, zapisnici sa održanih sjednica Vlade i drugi materijali, traženi i dostavljeni od strane ove institucije.

Ovaj Izvještaj je jedan u nizu pokušaja Centara civilnih inicijativa da kontinuiranim praćenjem i periodičnim izvještavanjem, javnosti omogući uvid u rad institucija vlasti nastojeći da iste učini odgovornijim i efikasnijim u obavljanju svojih obaveza.

SASTAV VLADE TUZLANSKOG KANTONA

U 2013. godinu Vladi Tuzlanskog kantona je bilo višestrukih promjena u personalnom i stranačkom sastvu zbog čega ćemo nakon prikaza posljednjeg saziva Vlade, detaljnije opisati cijeli tok događaja obzirom da je jedinstven od postojanja Kantona.

Aktuelni saziv Vlade je:

Redni broj	Ime i prezime	Posao	Stranačka pripadnost	Poslanik
1	Čaušević Sead	Premijer Vlade	SDP	Poslanik
2	Bijedić Alisa	Ministar finansija	SDP	-
3	Hasić Sead	Ministar poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede	SDP	Poslanik, Ministar
4	Salihović Ibrahim	Ministar za boračka pitanja	SBiH	-

Svega desetak dana nakon prve prekompozicije zakonodavne vlasti uslijedila je i prekompozicija izvršne vlasti gdje je 13.6.2012. g., na 22. hitnoj sjednici Skupštine, na prijedlog premijera Čauševića izvršena smjena 5 ministara stranke SDA. U obrazloženju premijera Čauševića dominirajući razlog za smjenu ministara je bio, da je ona uslijedila „nakon promjena u vlasti na višim nivoima“, dok je kao slijedeći razlog naveden „nezadovoljstvo brzinom provođenja nekih reform i u TK“. Premijer je nešto ranije Vladu TK nazvao najboljom u

2013) i ministara i premijera Vlade (15.5.2013. godine)¹, a na kraju i ministricе Alise Bijedić, Tuzlanski kanton 15 dana uopšte nije imao Vladu. Iako se razrješavanjem premijera i ministara u Vladi, napokon stvorila pretpostavka da za formiranjem Vlade po volji parlamentarne većine, to se nije i dogodilo, jer se povlačenjem SBiH i BPS-a iz koalicije, ista vrlo brzo raspala. Pošto je već bilo objavljeno ime mandataru i u toku su bile konsultovanja o podjeli resora u Vladi, po svemu sudeći podjela resora nije tekla tako tečno kao formiranje parlamentarne većine.

Najnovija parlamentarna većina sa SDP-om na čelu, je 31.5.2013. g. nakon kratkih konsultacija i imenovanja Seada Čauševića za mandataru, formirala novu Vladu

Naredna tabela pokazuje višestruke promjene u sastavu Vlade u prvoj polovini 2013. godine i obuhvata tek dio procesa u kojem je u različitim okolnostima, kroz Vladu prodefilovalo ukupno 28 ministara:

R. br.	Resor / Ministarstvo	Sastav Vlade 1.1.2013.	Sastav Vlade 1.1.2013.	Sastav Vlade 19.4.2013.	Sastav Vlade od 15.5.-30.5.2013.	Sastav Vlade 31.5.2013.
1	Premijer TK	Sead Čaušević (SDP)	Sead Čaušević (SDP)	Sead Čaušević (SDP)	15.5.2013 smijenjen	Sead Čaušević (SDP)
2	Ministarstvo finansija	Alisa Bijedić (SDP)	Alisa Bijedić (SDP)	Alisa Bijedić (SDP)	17.5.2013 smijenjena	Alisa Bijedić (SDP)
3	Ministarstvo za boračka pitanja	Zijad Mahmutović (SBB)	Zijad Mahmutović (SBB)	Mahmutović Zijad (SBB)	Mahmutović Zijad dao ostavku 29.5.2013. /31.5. 2013. razrješen	Ibrahim Salihović (BPS)
4	Ministarstvo provođu i uprave	Alen Taletović (SDP)	Alen Taletović (SDP)	Alen Taletović (SDP)	15.5.2013 smijenjen	Alen Taletović (SDP)
5	Ministarstvo razvoja i poduzetništva	Dijana Bilanović (SDP)	Dijana Bilanović (SDP)	Dijana Bilanović (SDP)	15.5.2013 smijenjena	Petar Simić (SDP)
6	Ministarstvo zdravstva	Nada Pavlović - Čalić (SDP)	Nada Pavlović - Čalić (SDP)	Nada Pavlović - Čalić (SDP)	15.5.2013 smijenjena	Nermina Hadžigrahić (BPS)
7	Ministarstvo industrije, energetike i rudarstva	Željko Knežiček (NSRZB)	27.3.2013 dao mandat na raspolaganje Skupštini	27.3.2013 dao mandat na raspolaganje Skupštini	27.3.2013 dat mandat na raspolaganje Spupštini/31.5. 2013. razrješen	Željko Knežiček (NSRZB)
8	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede	Edin Ajanović (NSRZB)	27.3.2013 dao mandat na raspolaganje Skupštini	27.3.2013 dao mandat na raspolaganje Skupštini	27.3.2013 dat mandat na raspolaganje Spupštini/31.5. 2013. razrješen	Edin Ajanović (NSRZB)
9	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak	Sead Hasić (SDP)	Sead Hasić (SDP)	Sead Hasić (SDP)	15.5.2013 smijenjen	Samir Ništović (BPS)
10	Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta	Nađa Avdibašić Vukadinović (SDP)	Nađa Avdibašić Vukadinović (SDP)	Nađa Avdibašić Vukadinović (SDP)	15.5.2013 smijenjen	Adem Šehidić (SDP)
11	Ministarstvo trgovine, turizma i saobraćaja	Senaid Hadžić (BPS)	27.3.2013 dao mandat na raspolaganje Skupštini	27.3.2013 dao mandat na raspolaganje Skupštini	27.3.2013 dat mandat na raspolaganje Spupštini/31.5. 2013. razrješen	Senaid Hadžić (BPS)
12	Ministarstvo	Mirsad	27.3.2013	27.3.2013	27.3.2013 dat	Božo

¹Prilikom obrazlaganja zahtjeva za smjenu Vlade poslanici tadašnje parlamentarne većine su kao argument za smjenu, iznijeli primjedbe na neokončavanje reformi i nerješavanje brojnih pitanja, a prije svega pitanje nezaposlenosti.

13	prostornog uređenja i zaštitu okolice	Hadžiselimović (SBB)	dao mandat na raspolaganje Skupštini	dao mandat na raspolaganje Skupštini	mandat na raspolaganje Spupštini/31.5. 2013. razrješen	Antunović (HDZ)
	Ministarstvo unutrašnjih poslova	Amir Husić (SBB)	Husić Amir (SBB)	19.4.2013 smijenjen		Zoran Teofilović (SDP)
		13	9	8		13

Vlada u novom sazivu je je formirana od strane novog(starog) premijera Seada Čauševića, 5 ministara iz prethodnog saziva i 7 novih ministara. Pored toga što je učinio velike ustupke koalicionim partnerima i što po prvi put čini manje od pola Vlade, SDP je iskoristio situaciju da prilikom imenovanja nove Vlade, izvrši i promjene u 2 ministarstva u kojima nije bio zadovoljan provođenjem reformi (zdravstvo i obrazovanje). Najveći profit u posljednjoj političkoj kombinatorici izvukla je stranka BPS- koja je sa svoja dva poslanika u Skupštini, uspjela dogovoriti preuzimanje čak 4 Vladina resora. Da se prilikom formiranja političkih koalicija trguje vidjelo se i po javno izrečenom zahtjevu poslanika SBIH koji sugerišući imenovanje „ekspertne Vlade“ iznijeli stav da ne žele ulaziti u izvršnu vlast, ali su zato tražili da njezinim kadrovima pripadne upravljenje nekim javnim preduzećima zavodima i kantonalnim institucijama.

Izbor Vlade u novom sastavu je bio najjednostavniji put da se okonča najdublja politička kriza u kojoj je kanton ikada bio, jer je prethodnoj Vladi prvo izglasano nepovjerenje, a zatim smjena, a nakon što je pokrenuto pitanje vitalnog nacionalnog interesa, izvršene i pojedinačne smjene ministara.

Činom izbora nove Vlade je napokon okončan tromjesečni period kohabitacije i petnaestodnevni period bezvlašća.

Nakon polaganja zakletve u svom govoru premijer Čaušević je naglasio da je „ovo je zajednički tim koji je preuzeo odgovornost da radi na prioritetima, a o Akcionom planu njihovog rješavanja ćemo se se naknadno odrediti“.

Međutim, pošto je politička nestabilnost u Tuzlanskom kantonu konstanta, ni ova Vlada nije dugo ostala u tom sastavu. U novembru 2013. godine nakon unutarstranačkih previranja u BPS-u, poslanik Džemal Jukan i ministri Ibrahim Salihović i Nermina Hadžigrahić napustili stranku BPS i pristupili SBIH, nakon čega je došlo je do formiranja nove parlamentarne većine, a samim time i do rekonstrukcije Vlade. U Vladi su ministri NSRZB i BPS-a smijenjeni, a na njihove pozicije su imenovani kadrovi, SDP-a (1), SBIH (2) i HDZ (1). Nakon posljednje rekonstrukcije Vlade, SDP je ponovo dobio većinu u Vladi, SBIH je preuzevši dva ministarstva ipak ušla u izvršnu vlast, HDZ sa jednim poslanikom dobio dva ministarska mjesta, a po prvi put se desilo da ministar iz neparlamentarne stranke bude imenovan na prijedlog samostalnog poslanika.

Poseban kuriozitet predstavlja ponovno imenovanje ministra Hasić Seada iz SDP-a na čelo Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, čime je po prvi put u kantonu u različita ministarstva, imenovana ista osoba.

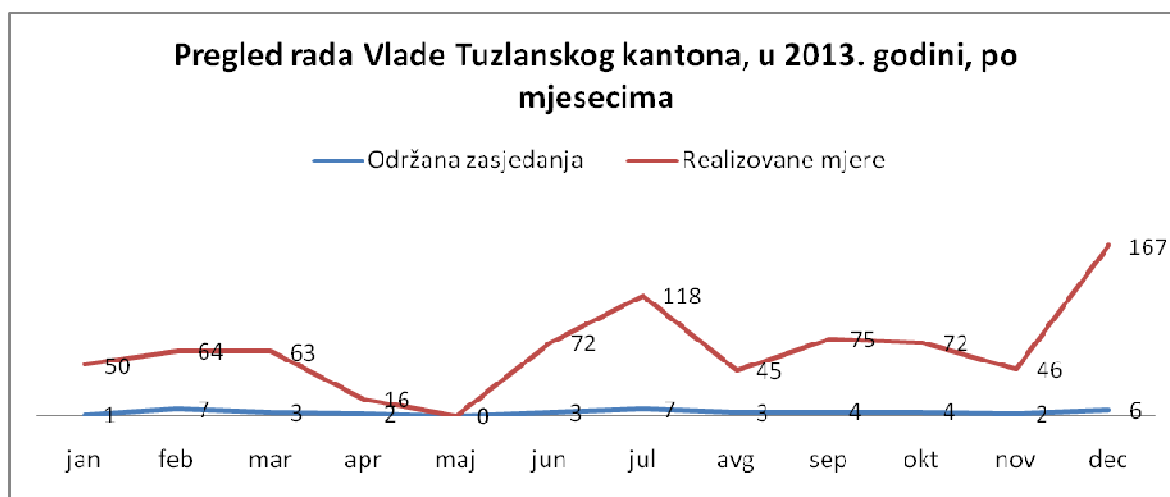
U 2013.godini Vlada Tuzlanskog kantona je održala 42 sjednice (20 redovnih i 22 vanredne)

(	Redovna	Vanredna	Redovna	Vanredna	Redovna	Vanredna	Redovna	Vanredna
18-01-2013	63	Redovna	38	50	09:00	13:00	04:00	
01-02-2013	26	Vanredna	5	8	08:30	09:15	00:45	
04-02-2013	64	Redovna	19	21	09:00	10:30	01:30	
11-02-2013	27	Vanredna	5	6	08:30	09:00	00:30	
18-02-2013	65	Redovna	18	18	10:00	13:30	03:30	
19-02-2013	28	Vanredna	1	1	11:00	11:30	00:30	
25-02-2013	29	Vanredna	2	2	09:30	09:50	00:20	
27-02-2013	30	Vanredna	8	8	12:00	12:45	00:45	
14-03-2013	66	Redovna	26	30	10:00	12:30	02:30	
19-03-2013	31	Vanredna	9	9	13:00	15:25	02:25	
27-03-2013	67	Redovna	19	24	09:00	11:15	02:15	
08-04-2013	68	Redovna	12	12	10:00	13:00	03:00	
26-04-2013	32	Vanredna	4	4	13:15	13:40	00:25	
07-06-2013	1	Redovna	15	23	10:00	11:45	01:45	
13-06-2013	1	Vanredna	5	6	15:00	15:30	00:30	
17-06-2013	2	Redovna	36	43	10:00	14:30	04:30	
02-07-2013	3	Redovna	39	51	09:00	12:50	03:50	
15-07-2013	4	Redovna	12	15	09:00	10:30	01:30	
22-07-2013	5	Redovna	30	36	09:00	11:40	02:40	
24-07-2013	2	Vanredna	8	9	09:00	10:35	01:35	
26-07-2013	4	Vanredna	1	1	15:30	15:50	00:20	
26-07-2013	3	Vanredna	1	1	08:30	08:50	00:20	
30-07-2013	5	Vanredna	5	5	08:30	09:30	01:00	
05-08-2013	6	Redovna	14	15	10:00	11:50	01:50	
22-08-2013	7	Redovna	22	25	10:00	12:40	02:40	
30-08-2013	6	Vanredna	3	5	10:00	10:40	00:40	
03-09-2013	7	Vanredna	2	2	09:00	09:25	00:25	
12-09-2013	8	Redovna	32	37	09:00	13:30	04:30	
19-09-2013	8	Vanredna	10	10	10:30	11:10	00:40	
25-09-2013	9	Redovna	23	26	09:00	11:45	02:45	
04-10-2013	10	Redovna	20	21	09:00	11:10	02:10	
08-10-2013	9	Vanredna	13	17	10:30	11:50	01:20	
22-10-2013	11	Redovna	28	31	09:00	11:45	02:45	
28-10-2013	10	Vanredna	3	3	10:45	11:00	00:15	
07-11-2013	12	Redovna	34	38	09:00	12:30	03:30	
22-11-2013	11	Vanredna	6	8	17:30	18:00	00:30	
02-12-2013	13	Redovna	29	41	09:00	13:00	04:00	
04-12-2013	12	Vanredna	12	16	15:30	16:15	00:45	
13-12-2013	13	Vanredna	19	20	17:00	20:00	03:00	
18-12-2013	14	Vanredna	2	2	09:00	09:40	00:40	
23-12-2013	14	Redovna	43	56	09:00	12:00	03:00	
27-12-2013	15	Vanredna	25	32	11:00	12:40	01:40	
Ukupno:	/01		211				22345	
Prosječno:	6072		6171				56304	

Tabela 2: Pregled osnovnih statističkih podataka o održanim sjednicama Vlade TK, u 2013. godini

Na sjednicama održanim u 2013. godini, Vlada Tuzlanskog kantona, u različitim sazivima, razmotrila je 788 različitih mjera (19 mjera prosječno, po zasjedanju). Pri čemu su neke mjere razmatrane dva ili više puta.

Pod mjerama/aktima se podrazumijevaju normativni, analitički i planski dokumenti, odluke zaključci, stavovi i sve druge kategorije koje su se razmatrale i o kojima se odlučivalo na sjednicama.

Grafikon 2

778 od mjera razmotrenih na Vladi je utvrđeno, za 2 je odgođena rasprava, a 8 nije prihvaćeno.

Među odbijenim mjerama se nalaze i Izvještaj o izvršenju Finansijskog plana Zavoda zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona za 2012. godinu, Izvještaj o radu i poslovanju JU Univerzitet u Tuzli za 2012. (po programu predviđen za razmatranje kao Informacija o radu JU Univerzitet u Tuzli za 2012. godinu), koji su nakon odbijanja na Vladi odbijeni i u Skupštini. Izvještaj o radu Kantonalne agencije za privatizaciju za 2012. godinu, i Izvještaj o radu i finansijskom poslovanju Javne ustanove Veterinarski zavod Tuzlanskog kantona Tuzla za 2012. godinu su na Vladi podržani a na Skupštini su odbijeni.

Odbijanje 4 izvještaja o radu navedenih kantonalnih institucija, je, uz naknadne izmjene propisa inicirane od strane ministarstava pa čak i klubova političkih partija, kasnije poslužilo za smjene ili pokušaj smjene „zatečenih“ menadžera.²

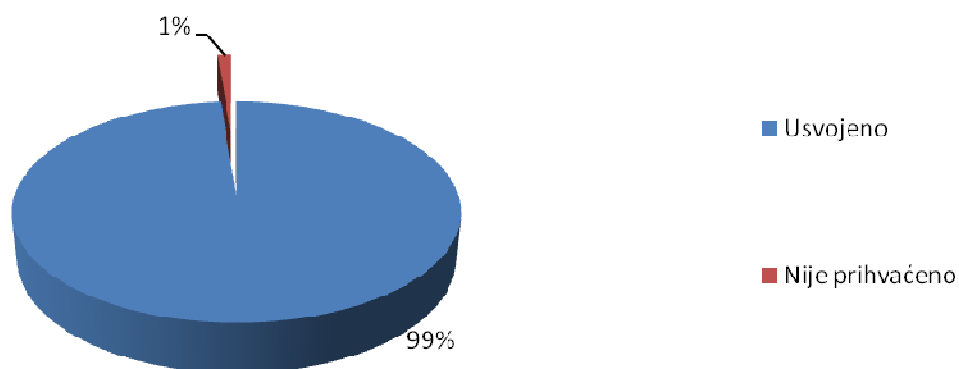
Najveći broj mjera u vladi je donošen jednoglasno. U rijetkim izuzetcima mjere su donešene i uz izdvajanje mišljenja kao što je bio slučaj prilikom utvrđivanja Budžeta TK za 2014. godinu³ i u slučaju donošenja odluka u okviru kadrovskih pitanja⁴. Jednoglasna podrška Vlade je data i prilikom imenovanja Velida Torića za direktora ZZO TK, koji je nakon hapšenja u koruptivnoj aferi, smijenjen sa te funkcije.

²Nakon što su Vlada i Skupština su odbile Izvještaj o radu i poslovanju Univerziteta u Tuzli za 2012. g. i nakon što je Vlada inicirala razrješenje rektora Envera Halilovića, Senat i Upravni odbor Univerziteta je odbio takvu inicijativu. Nakon odbijanja Izvještaj o izvršenju Finansijskog plana Zavoda zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona za 2012. godinu, izmijenjen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Zavodu zdravstvenog osiguranja nakon čega sje smijenjen direktor Hazim Rančić

³Ministrica Alisa Bijedić bila uzdržana

⁴Sve odluke o imenovanjima čelnih ljudi u kantonalne institucije i UO i No kantonalnih institucija, školskih odbora u školama su donošene jednoglasno, sa izuzetkom davanja saglasnosti na prijem portira na Univerzitetu, kada je jedan član Vlade bio uzdržan (4.12.2013. godine 12 vanredna sjednica Vlade)?

Ishod razmatanja mjera na sjednicama Vlade TK, 2013. godini

Grafikon 3

Analizirajući mjere koje je Vlada TK utvrdila u ovom periodu, vidljivo je da se najveći broj odnosi na Odluke, kojih je, u 2013. godini, utvrđeno 371. Do konca godine Vlade je razmatrala 58 Izvještaja, 51 Informaciju, 49 Programa, 40 zakonskih materijala u raznim oblicima. Najmanje je utvrđeno kao i prethodnih godina usvojeno strategija – svega jedna.

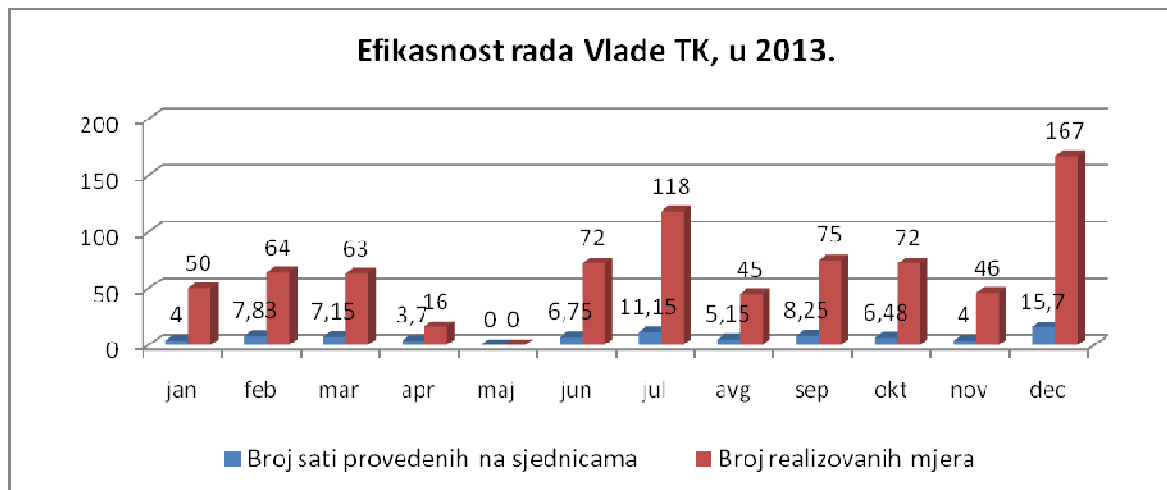
	+	'	#	\$	%	\$	'	'	%			!		
Akcioni plan								1		1		1		
Amandman			1					1				1		3
								1		2				

Zakon
) 000 00

4	4	3	1	2	6	4	2	5	9	40			
05	18	14	6	5	29	66	80	20	29	8	6	2	211

Tabela 3: Pregled broja razmatranih mjera na sjednicama Vlade TKu 2013. godini

Vlada je na sjednicama provela ukupno oko 77,5 sat, odnosno prosječno 6,45satimjesečno.

Grafikon 4

Najveći učinak je vlada imala u mjesecima juli i decembru kada je na dvije sjednice usvojena skoro jedna trećina mjera. U istim mjesecima je utvrđen i najveći broj zakona, 6 u julu i 9 u decembru. Najlošiji rezultat, ostvaren je u maju, kada je zbog smjene Vlade, realizacija bila 0.

Visoku efikasnost u radu Vlada je pokazala u junu, julu, oktobru i decembru kada je realizovala preko 10 mjera po satu.

Poredeći sa prethodnim godinama, od posljednjih opštih izbora, uočavamo da je po broju sati provedenih na sjednicama, i broju razmatranih mjera, Vlada u 2013. bila manje učinkovita nego u prošloj 2012. godini. Poredeći treću godinu aktuelnog mandata, a istim periodom prethodnog možemo konstatovati da je vlada imala lošije rezultate jer je razmatrala 69 mjera manj.

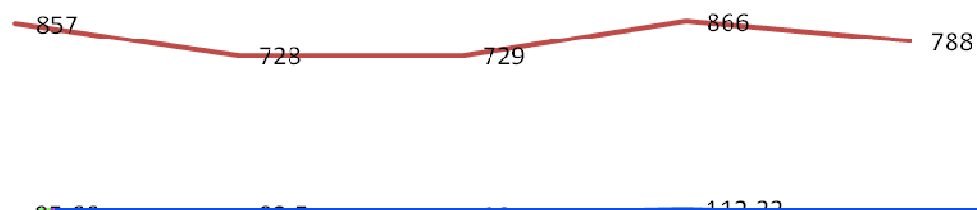
Poredeći učinak Vlade u 2013. (788 mjera), sa učinkom Vlade u prosloj godini (866 mjera), primjetan je pad u broju donešenih mjera za 78 ali i 36 sati manje vremena provedenog na sjednicama. I pored toga što je donešeni broj mjera niži nego u prethodnoj godini broj mjera po satu je najveći u posljednjih pet godina (10,2)

Manji broj razmatranih mjera u 2013. za 10% i 30% manji broj sati provedenih na sjednicama je posljedica brojnih rekonstrukcija Vlade i zamjena ministara.

Pregled rezultata rada Vlade TK, po godinama

— Broj sati provedenih na sjednicama

— Broj realizovanih mjera

U 2013. godini, Vlada TK je razmatrala 30 različitih zakona, što čini 4 % od svih, na Vladi, razmatranih mjera u ovom periodu.

Grafikon 8

Od 30 na Vladi razmatranih zakona, u 2013. godine, 20 njih je utvrđeno u finalnoj formi prijedloga, a 10 u formi nacrtu.

Među 20 zakona za koje smo naveli da su utvrđeni na Vladi u prijedlogu, ubrojan je i zakon koji je zapravo na Vladi utvrđen u nacrtu, ali ga je Skupština pretočila u prijedlog i, u konačnici, usvojila.

Tabela u nastavku daje listu utvrđenih zakona i više informacija o zakonodavnom procesu svakog od njih pojedinačno. U tabeli se ne nalaze 3 zakona koja su u proceduru Skupštine došla na prijedlog poslanika Fahrudina Skopljaka, Komisije za ustavna pitanja i Kluba poslanika SBiH o kojima se Vlada na svojim sjednicama nije izjašnjavala (izuzev o posljednjem), a prema važećim zakonodavnim procedurama je to trebala učiniti.

	Naziv zakona	Predlagači	Status	Istorijat usvajanja
1			Usvojen	18-02-2013 -
	Zakon o izvršenju Budžeta Tuzlanskog kantona za 2013. godinu	Ministarstvo finansija		

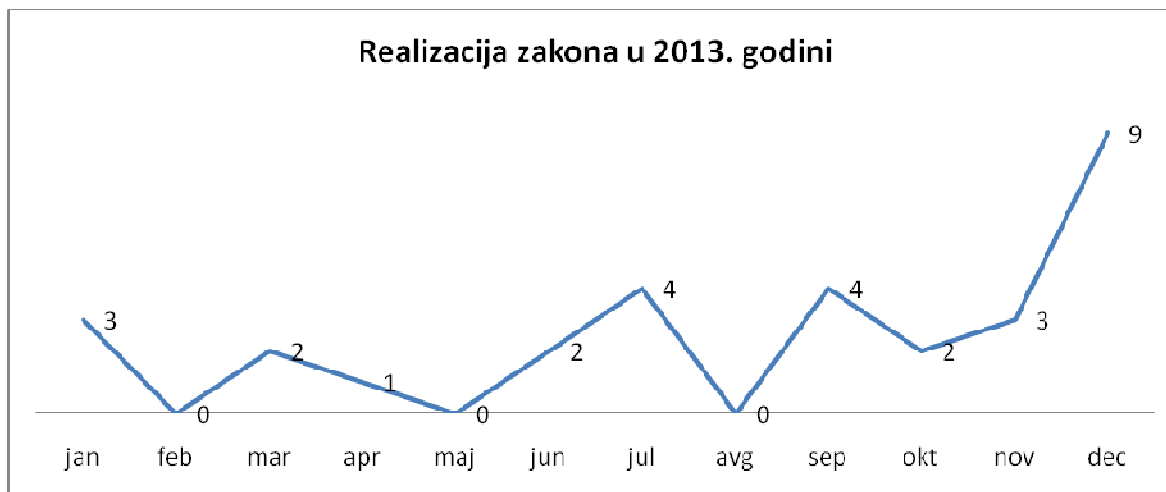
			Tuzlanskog kantona - Prijedlog - Usvojeno - Utvrđeno - ;
3	Zakon o izmjenama Zakona o sportu	Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta	Usvojen 18-02-2013 - Vlada Tuzlanskog kantona - Prijedlog - Usvojeno - Utvrđeno - ; 28-02-2013 - Skupština Tuzlanskog kantona - Nacrt - Usvojeno - Utvrđeno - Javna rasprava 10 dana; 27-03-2013 - Vlada Tuzlanskog kantona - Prijedlog - Usvojeno - Utvrđeno - ; 24-06-2013 - Skupština Tuzlanskog kantona - Prijedlog - Usvojeno - Utvrđeno - ;
4	Zakon o dopunama Zakona o osnivanju Javne ustanove Zaštićeni pejzaž "Konjuh"	Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoliša	Usvojen 18-01-2013 - Vlada Tuzlanskog kantona - Prijedlog - Usvojeno - Utvrđeno - ; 30-01-2013 - Skupština Tuzlanskog kantona - Prijedlog - Usvojeno - Utvrđeno - ;
5	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o koncesijama	Ministarstvo industrije, energetike i rudarstva	Usvojen 18-01-2013 - Vlada Tuzlanskog kantona - Prijedlog - Usvojeno - Utvrđeno - ; 30-01-2013 - Skupština Tuzlanskog kantona - Prijedlog - Usvojeno - Utvrđeno - ;
6	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o preuzimanju prava osnivača prema RO Zavod za zdravstvenu zaštitu	Ministarstvo zdravstva	U proceduri 18-01-2013 - Vlada Tuzlanskog kantona - Nacrt - Usvojeno - Utvrđeno - ; 30-01-2013 - Skupština Tuzlanskog kantona - Nacrt - Usvojeno - Utvrđeno - ;
7	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o prostornom uređenju i građenju	Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoliša	Usvojen 18-01-2013 - Vlada Tuzlanskog kantona - Nacrt - Usvojeno - Utvrđeno - ; 30-01-2013 - Skupština Tuzlanskog kantona - Nacrt - Usvojeno - Utvrđeno - Javna rasprava 60 dana; 12-09-2013 - Vlada Tuzlanskog kantona - Prijedlog - Usvojeno - Utvrđeno - ; 29-10-2013 - Skupština Tuzlanskog kantona - Prijedlog - Usvojeno - Utvrđeno - ;
8	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o rudarstvu Tuzlanskog kantona	Ministarstvo industrije, energetike i rudarstva	Usvojen 17-06-2013 - Vlada Tuzlanskog kantona - Prijedlog - Usvojeno - Utvrđeno - ; 24-06-2013 - Skupština Tuzlanskog kantona - Prijedlog - Usvojeno - Utvrđeno - ;
9	Zakon o izmjenama Zakona o unutrašnjim poslovima Tuzlanskog kantona-2013	Ministarstvo unutrašnjih poslova	Usvojen 17-06-2013 - Vlada Tuzlanskog kantona - Prijedlog - Usvojeno - Utvrđeno - ; 24-06-2013 - Skupština Tuzlanskog kantona - Prijedlog - Usvojeno - Utvrđeno - ;
10	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju - 2013.	Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta	Usvojen 02-07-2013 - Vlada Tuzlanskog kantona - Prijedlog - Usvojeno - Utvrđeno - ; 17-07-2013 - Skupština Tuzlanskog kantona - Prijedlog - Usvojeno - Utvrđeno - ;
11	Zakon o osnivanju Javne ustanove Direkcija regionalnih cesta Tuzlanskog kantona	Ministarstvo trgovine, turizma i saobraćaja	Usvojen 15-07-2013 - Vlada Tuzlanskog kantona - Nacrt - Usvojeno - Utvrđeno - ; 24-07-2013 - Vlada Tuzlanskog kantona - Prijedlog - Usvojeno - Utvrđeno - ; 26-07-2013 - Skupština Tuzlanskog kantona - Prijedlog - Usvojeno - Utvrđeno - ;
12	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o komunalnim djelatnostima - 2013. g.	Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoliša	Usvojen 22-07-2013 - Vlada Tuzlanskog kantona - Nacrt - Usvojeno - Utvrđeno - ; 13-09-2013 - Skupština Tuzlanskog kantona - Prijedlog - Usvojeno - Utvrđeno - ;
13	Zakon o izmjenama Zakona o cestovnom prijevozu na području Tuzlanskog kantona	Ministarstvo trgovine, turizma i saobraćaja	U proceduri 22-07-2013 - Vlada Tuzlanskog kantona - Nacrt - Usvojeno - Utvrđeno - ; 13-09-2013 - Skupština Tuzlanskog kantona - Nacrt - Usvojeno - Utvrđeno - ; 02-12-2013 - Vlada Tuzlanskog kantona - Prijedlog - Usvojeno - Utvrđeno - ;
14	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o kantonalnim administrativnim taksama i Tarifama kantonalnih	Ministarstvo pravosuđa i uprave	Usvojen 12-09-2013 - Vlada Tuzlanskog kantona - Prijedlog - Usvojeno - Utvrđeno - ; 29-10-2013 - Skupština Tuzlanskog kantona - Prijedlog - Usvojeno - Utvrđeno - ;

	administrativnih taksa (2013)			
15	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju Budžeta za 2013. godinu	Ministarstvo finansija	Usvojen	24-07-2013 - Vlada Tuzlanskog kantona - Prijedlog - Usvojeno - Utvrđeno - ; 26-07-2013 - Skupština Tuzlanskog kantona - Prijedlog - Usvojeno - Utvrđeno - ;
16	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave Tuzlanskog kantona 2013	Ministarstvo provosuda i uprave	Usvojen	25-09-2013 - Vlada Tuzlanskog kantona - Prijedlog - Usvojeno - Utvrđeno - ; 29-10-2013 - Skupština Tuzlanskog kantona - Prijedlog - Usvojeno - Utvrđeno - ;
17	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osnivanju Javne ustanove Disciplinski centar za maloljetnike Tuzlanskog kantona	Ministarstvo provosuda i uprave	Usvojen	25-09-2013 - Vlada Tuzlanskog kantona - Prijedlog - Usvojeno - Utvrđeno - ; 29-10-2013 - Skupština Tuzlanskog kantona - Prijedlog - Usvojeno - Utvrđeno - ;
18	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o nabavljanju, držanju i nošenju oružja i municije Tuzlanskog kantona -2013.	Ministarstvo unutrašnjih poslova	Usvojen	22-10-2013 - Vlada Tuzlanskog kantona - Prijedlog - Usvojeno - Utvrđeno - ; 28-11-2013 - Skupština Tuzlanskog kantona - Prijedlog - Usvojeno - Utvrđeno - ;
19	Zakon o turističkoj djelatnosti	Ministarstvo trgovine, turizma i saobraćaja	U proceduri	22-10-2013 - Vlada Tuzlanskog kantona - Nacrt - Usvojeno - Utvrđeno - ; 28-11-2013 - Skupština Tuzlanskog kantona - Nacrt - Usvojeno - Utvrđeno - ;
20	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o šumama;	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede		07-11-2013 - Vlada Tuzlanskog kantona - Prijedlog - Usvojeno - Utvrđeno - ; 28-11-2013 - Skupština Tuzlanskog kantona - Prijedlog - Usvojeno - Utvrđeno - ;
21	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o srednjem obrazovanju i odgoju - 2013	Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta	U proceduri	07-11-2013 - Vlada Tuzlanskog kantona - Nacrt - Usvojeno - Utvrđeno - ; 28-11-2013 - Skupština Tuzlanskog kantona - Nacrt - Usvojeno - Utvrđeno - ;
22	Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o pravobranilaštvu- 2013;	Ministarstvo provosuda i uprave	U proceduri	07-11-2013 - Vlada Tuzlanskog kantona - Nacrt - Usvojeno - Utvrđeno - ; 28-11-2013 - Skupština Tuzlanskog kantona - Nacrt - Usvojeno - Utvrđeno - ; 13-12-2013 - Vlada Tuzlanskog kantona - Prijedlog - Usvojeno - Utvrđeno - ;
23	Zakon o izmjenama i dopunama zakona o visokom obrazovanju Tuzlanskog kantona-2013	Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta	Usvojen	07-11-2013 - Vlada Tuzlanskog kantona - Prijedlog - Usvojeno - Utvrđeno - ; 13-11-2013 - Skupština Tuzlanskog kantona - Prijedlog - Usvojeno - Utvrđeno - ;
24	Zakon o izvršenju Budžeta Tuzlanskog kantona za 2014. godinu	Ministarstvo finansija	Usvojen	22-11-2013 - Vlada Tuzlanskog kantona - Nacrt - Usvojeno - Utvrđeno - ;28-11-2013 - Skupština Tuzlanskog kantona - Nacrt - Usvojeno - Utvrđeno - Javna rasprava 7 dana;13-12-2013 - Vlada Tuzlanskog kantona - Prijedlog - Usvojeno - Utvrđeno - ;18-12-2013 - Skupština Tuzlanskog kantona - Prijedlog - Usvojeno - Utvrđeno - ;
25	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom Tuzlanskog kantona - 2013.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak	Upućen na razmatranje Skupštini	02-12-2013 - Vlada Tuzlanskog kantona - Nacrt - Usvojeno - Utvrđeno - ;
26	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o dopunskim pravima branitelja i članova njihovih obitelji -2013.	Ministarstvo za boračka pitanja	U proceduri	13-12-2013 - Vlada Tuzlanskog kantona - Nacrt - Usvojeno - Utvrđeno - ; 18-12-2013 - Skupština Tuzlanskog kantona - Nacrt - Usvojeno - Utvrđeno - ;
27	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o pružanju pravne pomoći	Ministarstvo provosuda i uprave	U proceduri	13-12-2013 - Vlada Tuzlanskog kantona - Nacrt - Usvojeno - Utvrđeno - ; 18-12-2013 - Skupština Tuzlanskog kantona - Nacrt - Usvojeno - Utvrđeno - ;
28	Zakon o regulisanju dospelih a neuplaćenih obaveza za zdravstveno osiguranje i osiguranje od nezaposlenosti	Ministarstvo industrije, energetike i rudarstva	U proceduri	13-12-2013 - Vlada Tuzlanskog kantona - Nacrt - Usvojeno - Utvrđeno - ; 18-12-2013 - Skupština Tuzlanskog kantona - Nacrt - Usvojeno - Utvrđeno - ;

	rudnika uglja na području Tuzlanskog kantona.			
29	Zakon o obrazovanju odraslih	Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta	Upućen na razmatranje Skupštini	23-12-2013 - Vlada Tuzlanskog kantona - Nacrt - Usvojeno - Utvrđeno - ;
30	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju 2013.	Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta	Upućen na razmatranje Skupštini	27-12-2013 - Vlada Tuzlanskog kantona - Nacrt - Usvojeno - Utvrđeno - ;

Tabela 4: Zakoni utvrđeni na Vladi TK, u 2013. godini

Vlada TK je, dakle, u posmatranom periodu, realizovala (utvrđivala) 2,5 zakona mjesečno, u prosjeku. U narednom grafikonu je prikazana dinamika utvrđivanja zakona

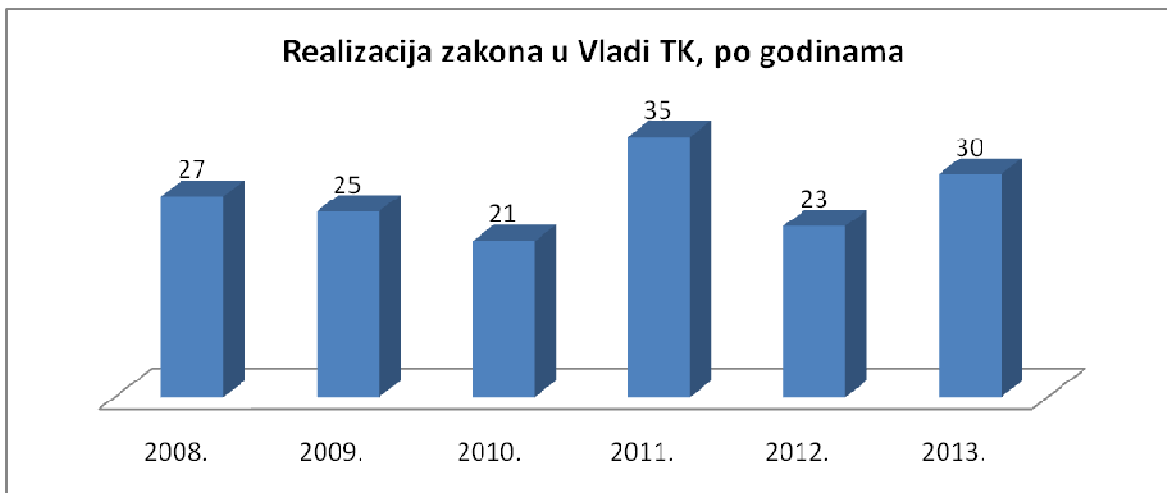

Grafikon 9

6 od 30 utvrđenih zakona su tzv. temeljni zakoni. Ostalo su izmjene i dopune već postojećih zakonskih akata.

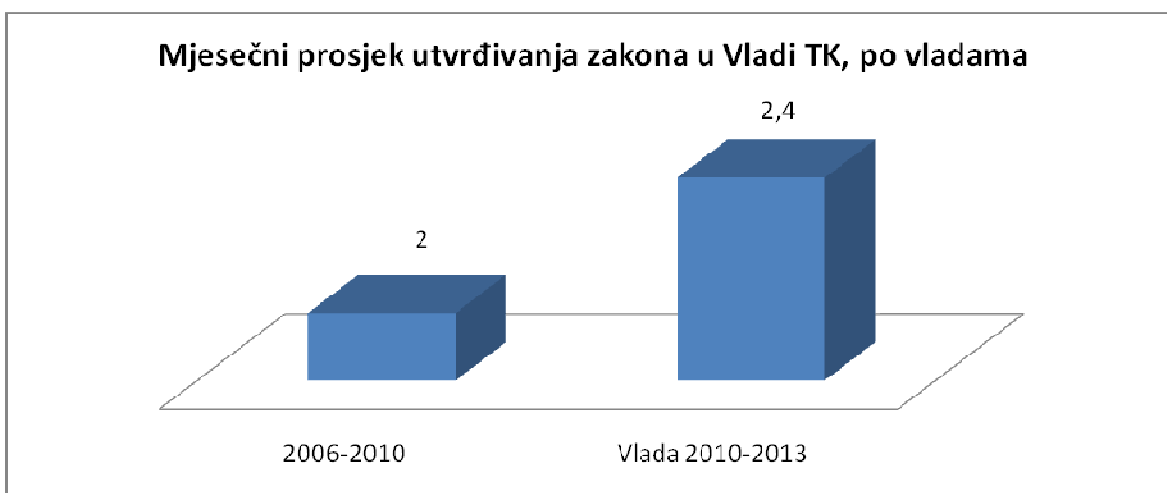
Određeni temeljni zakoni i izmjene i dopune već postojećih zakonskih akata

35 zakona. U 2012. godini, kada je rekonstruisana, Vlada je realizovala najmanje zakona u mandatu, a u 2013. godini unatoč političkoj кризи uspjela je realizovati 30 zakona. Istina među realizovanim zakonima je malo temeljnih zakona i zakona koji stimulišu razvoj privrede.

Grafikon 11

U poređenju sa Vladom iz prethodnog mandata, Vlade u posljednjem mandatu su donosile 5 zakona više u godini, u prosjeku.

Grafikon 12

17 od 30 na Vladi donešenih zakona su planirani Programom rada Vlade TK za 2013. godinu. A 13 su neplanirani.

PROGRAM RADA VLADE

PROGRAMIRANJE RADA ZA 2014. GODINU

Vlada TK je kasno započela proceduru donošenja Programa rada za 2014. godinu te program rada za ovu godinu nije donešen do kraja 2013. godine. Istina koncem 2013. godine je utvrđen Nacrt Programa rada za 2014. godinu, ali je to urađeno sa zakašnjenjem od skoro mjesec dana. Vlada je time je uzrokovala da Skupština ne postupi u skladu sa odredbama svog poslovnika, nakon čega je u narednu godinu ušla bez usvojenog godišnjeg plana rada.

Od strane Vlade su na ovaj način ponovo prekršene odredbe Odluke o metodologiji izrade i donošenja programa rada i izvještaja o radu Vlade Tuzlanskog kantona, kantonalnih organa uprave i upravnih organizacija.

Ipak najveći problem sa kašnjenjem u planiranju predstavlja donošenje Budžeta prije donošenja programa rada, zbog čega se dešava da se u planovima nađu i zakoni za koje nisu poznati izvori finansiranja.⁵

DONOŠENJE I REALIZACIJA PROGRAMA RADA ZA 2013. GODINU

Program rada Vlade TK za 2013.godinu usvojen je 14.3.2013.godine, što znači da je prekršena Odluka o metodologiji izrade i donošenja programa rada i izvještaja o radu Vlade Tuzlanskog kantona, kantonalnih organa uprave i upravnih organizacija.

Koncem 2011 godine Vlada i Skupština su donijele propis kojim je izmjenjena procedura usvajanja Programa rada, no, već u programiranju rada za 2013. godinu obje institucije su bez ikakvog obrazloženja odstupile od njega. Program rada Skupštine je usvojen 21.12.2012. godine bez usvojenog nacrt Programa rada Vlade i Budžeta tako da poslanici prilikom usvajanja nisu poznavali ni finansijske kapacitete Kantona ni strateške ciljeve Vlade u 2013. godini.⁶

Nacrt Programa rada Vlade je usvojen 6 dana kasnije, a prilikom usvajanja nacrt Programa rada Vlada je i sama konstatovala da je njegova „realizacija u određenoj mjeri uslovljena Budžetom Tuzlanskog kantona za 2013.godinu.“ Prilikom usvajanja nacrt Programa rada za 2013. godinu Vlada je istakla da će i u 2013.godini raditi na realizaciji 4 nepromijenjena osnovna strateška cilja, a to su poboljšanje ekonomskog položaja Tuzlanskog kantona, razvoj ljudskih resursa i unapređenje kvaliteta života, smanjenje i pravednija potrošnja, kao i učinkovitija organizacija organa uprave, te promjenama sistema društvenih vrijednosti.

U konačnici, Program rada Vlade za 2013. godinu usvojen je tek sredinom marta.

Program u sebi sadrži 207mjera, od čega su 26zakoni.

Program rada Vlade sa 207 planiranih mjera, je najobimniji do sada usvojeni programski dokument i u poređenju sa proteklom godinom veći je za 11%.

Godina	Broj zakona	Broj odluka	Broj drugih akata
2007.	12.4.	2007.	83(96) ⁷
2008.	4.4.	2008.	146

⁵Za utvrđeni Zakon o obrazovanju odraslih je od strane Ministarstva finansija dato izjašnjenje da za provedbu istog nisu obezbjeđeni izvori finansiranja

⁶Vlada donosi godišnji program rada Vlade u roku od 30 dana od dana donošenja godišnjeg programa rada Skupštine, odnosno usvajanja Budžeta Kantona za godinu za koju se donosi i program rada.

⁷prilikom ocjene učinka Vlade broj programskih obaveza je umanjen jer je izrada 13 kantonalnih zakona uslovljena donošenjem zakona na višem nivoima vlasti

Pravilnik	1	0	1
Program	32	27	5
Prostorni plan	1	1	
Smjernice	2	2	
Strategija	3	1	2
Uredba	2	1	1
Zakon	26	17	9
) Ukupno	952	6/4	88

Tabela 6: Realizacija Programa rada Vlade TK, po vrsti akata

Od 207 mjera koliko ih je bilo planirano za realizaciju u 2013. godini, nije realizovano čak 44 njih (31%), među kojima je svaka peta - zakon.

! Odluka o razvrstavanju lokalnih i nekategorisanih puteve

Odluka o razvrstavanju lokalnih i nekategorisanih puteve	Vlada TK Ministarstvo trgovine, turizma i saobraćaja Direkcije cesta Tuzla	11
Plan Tuzlanskog kantona za borbu protiv korupcije	Vlada TK	4
Izveštaj o obračunu sredstava u zdravstvu na području Tuzlanskog kantona za 2012. godinu	Ministarstvo zdravstva Zavod zdravstvenog osiguranja	6
Izveštaj o izvršenju finansijskog plana Zavoda zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona za period 01.01. - 30.06.2013. godine	Zavod zdravstvenog osiguranja Ministarstvo zdravstva	8
Izveštaj o izvršenju finansijskog plana Zavoda zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona za period 01.01. - 30.09.2013. godine	Zavod zdravstvenog osiguranja Ministarstvo zdravstva	11
Odluka o utvrđivanju uslova, kriterija i postupka za dodjelu sredstava u svrhu zapošljavanja boraca i članova njihovih porodica	Ministarstvo za boračka pitanja	5
Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o proširenom obimu prava iz oblasti zdravstvene zaštite branitelja i članova njihovih porodica - 2013.	Ministarstvo za boračka pitanja	8
Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o uslovima, kriterijima i postupku za dodjelu beskamatnih kreditnih sredstava za	Ministarstvo za boračka pitanja	3

pomoć u u stambenom zbrinjavanju branitelja i članova njihove porodice na području Tuzlanskog kantona za 2013.				
Program o rasporedu sredstava za dodjelu sredstava u svrhu zapošljavanja boraca i članova njihovih porodica- 2013.	Ministarstvo za boračka pitanja			6
Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o proširenom obimu prava iz oblasti zdravstvene zaštite branitelja i članova njihovih porodica za 2013.	Ministarstvo za boračka pitanja			10
Zakon o službenicima i namještenicima u organima uprave i upravnim organizacijama u Tuzlanskom kantonu	Ministarstvo provosuda i uprave	6		7
Zakon o robnim rezervama Tuzlanskog kantona -2013.	Ministarstvo provosuda i uprave	3		5
Informacija o realizaciji Akcionog plan za implementaciju Okvirnog programa za "Nova i bolja radna mjesta"	Ministarstvo razvoja i poduzetništva			11
Akциони plan za implementaciju Okvirnog programa za "Nova i bolja radna mjesta"	Ministarstvo razvoja i poduzetništva			3
Informacija o utrošku sredstava sa budžetske pozicije "Intervencije javnim preduzećima i privrednim društvima" 13010002 sa postignutima efektima- 2013.	Ministarstvo industrije, energetike i rudarstva			12
Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o poticajima u poljoprivredi	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede			6
Izveštaj o radu JP „Šume TK“ d.d. Kladanj za 2012. godinu	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede			5
Informacija o realizaciji I faze Projekta zaštite Akumulacije jezera Modrac	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede			6
Program utroška sredstava privrednim društvima u oblasti drvne industrije za 2013. godinu	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede			9
Odluka o kriterijima za raspodjelu sredstava privrednim društvima u oblasti drvne industrije za 2013. godinu	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede			4
Zakon o osnovama naučno-istraživačke djelatnosti i koordinaciji unutrašnje i međunarodne naučno-istraživačke saradnje	Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta	6		9
Strategija razvoja sporta u Tuzlanskom kantonu	Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta			9

Pravilnik o ocjenjivanju rada i sticanju višeg stručnog zvanja nastavnika, profesora i stručnih saradnika u osnovnim i srednjim školama te odgajatelja u predškolskim ustanovama i domovima učenika	Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta	5
Informacija o stanju u oblasti sporta na području Tuzlanskog kantona u 2012. godini	Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta	3
Program raspodjele sredstava sa pozicije - Manifestacije kulture od interesa za Kanton za 2013.	Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta	7
Elaborati o organizacionom umrežavanju ustanova osnovnog i srednjeg obrazovanja na području Tuzlanskog kantona	Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta	4
Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o polaganju stručnog ispita u ustanovama osnovnog i srednjeg obrazovanja na području Tuzlanskog kantona	Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta Pedagoški zavod	5
Godišnji program razvoja sporta Tuzlanskog kantona za 2014. godinu	Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta	

kantona 2012. – 2018.	prostornog uređenja i zaštitu okolice		
Kantonalni plan upravljanja otpadom Tuzlanskog kantona 2013. – 2018.	Ministarstvo prostornog uređenja i zaštitu okolice		11
Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o uslovima i postupku legalizacije bespravno izgrađenih građevina -2013.	Ministarstvo prostornog uređenja i zaštitu okolice	2	5
Zakon o korištenju, upravljanju i održavanju zajedničkih dijelova i uređaja zgrade-2013	Ministarstvo prostornog uređenja i zaštitu okolice	9	12
Zakon o policijskim službenicima Tuzlanskog kantona	Ministarstvo unutrašnjih poslova	4	6
Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o postupku i kriterijima za dodjelu pomoći općinama Tuzlanskog kantona iz sredstava posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća	Kantonalna uprava civilne zaštite		6
Plan korištenja sredstava naknade za zaštitu od požara i vatrogastvo u 2013. godini	Kantonalna uprava civilne zaštite		3
Polugodišnji izvještaj o izvršenom stručnom nadzoru u ustanovama predškolskog, osnovnog i srednjeg odgoja i obrazovanja	Pedagoški zavod		7

Tabela 7: Nerelizovane mjere iz Programa rada Vlade za 2013.godinu

Među nerealizovanim mjerama u 2013. godini se nalaze i one od kojih su i vlast i građani očekivali korjenite reformske promjene i sistemski pristup u rješavanju problema. Tu se prije svega misli na Plan Tuzlanskog kantona za borbu protiv korupcije, Akcioni plan za implementaciju Okvirnog programa za "Nova i bolja radna mjesta", Elaborati o organizacionom umrežavanju ustanova osnovnog i srednjeg obrazovanja na području Tuzlanskog kantona, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o poticajima u poljoprivredi, Strategija razvoja sporta u Tuzlanskom kantonu, Kantonalni plan upravljanja otpadom Tuzlanskog kantona 2013. – 2018.

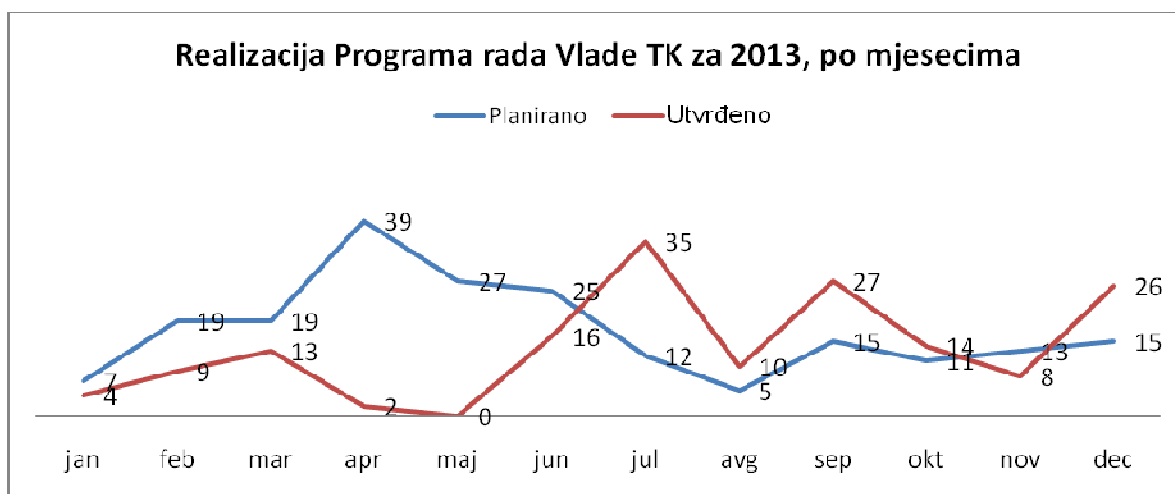
Tek za dio nedonešenih mjera je dato obrazloženje nedonošenja u kojima kao razlog dominira „nedostatak novca“ kojim treba mjere podržati. Tu sudbinu su doživjele sve mjere vezane za zapošljavanje, a od mjera kojima se trebalo reformisati obrazovanje se po svoj prilici odustalo.

S druge strane, za godinu dana usvojeno tek 163 mjera iz Programa rada, od koji je 10 u neokončanom procesu usvajanja.

Grafikon 15

Najveći stepen realizacije programskih obaveza zabilježen je u julu (35), septembru (27) i decembru (26), a najniži u maju, kada nije realizovana ni jedna programska mjera.

Grafikon 16

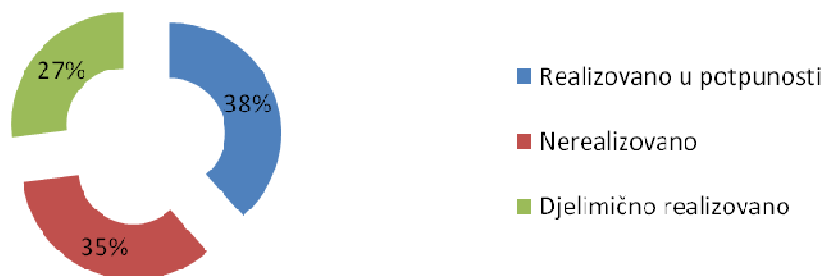
Posmatrajući dinamiku realizacije programa po mjesecima: nakon uobičajenog perioda rada u prvom kvartalu i nakon gubitka parlamentarne podrške i „izlaska“ iz Vlade 4 ministra, Vlada je ušla u svoj krizni period, a iz dijagrama je vidljivo da je donosila sve manje mjera. Vlada je u aprilu održala svega 2 sjednice, da bi u maju mjesecu nakon smjene 15.5.2013. godine, Vlada u potpunosti prestala sa radom ne vršeći čak ni tehnički mandat. U tom mjesecu Vlada nije realizovala ni jednu programiranu mjeru. Dijagram pokazuje da je u julu Vlada donijela 23 mjere više od plana, zasijedavši u tom mjesecu čak 7 puta. I u ostalim mjesecima u nastavku rada Vlada je radila sa nešto većim učinkom od planiranog, međutim ogromni zaostatak koji je nastao neradom u aprilu i maju (kada je trebalo donijeti 66 mjera, a donešeno ih je svega 2), Vlada nije uspjela nadoknaditi. Iskustvo iz mjeseca jula, septembra i decembra pokazuje da pojačanim tempom rada u ministarstvima i češćim zasijedanjima Vlade, se mogu ostvarivati dobri rezultati.

ZAKONI IZ PROGRAMA RADA VLADE

Posmatramo li samo zakone, možemo konstatovati da je, Programom rada Vlade Tuzlanskog kantona za 2013. godinu, planirana realizacija 26 različitih zakona (za 18 njih postupak bi trebao biti redovan i zakoni bi se razmatrali i u formi nacrtu, a za 8 zakona je planirano da se razmatraju samo u formi prijedloga).

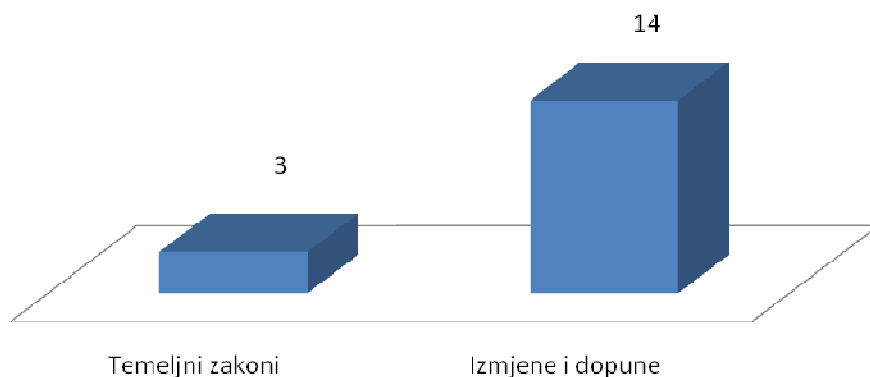
Realizacija zakonodavnog dijela Programa rada Vlade TK, za 2013.

Grafikon 19

Pri tome su tek 3 od 17 utvrđenih planiranih zakona temeljni zakoni. Ostalo su izmjene i dopune već postojećih zakonskih akata.

Realizovani zakoni iz Programa rada Vlade TK za 2013. godinu

Grafikon 20

Interesantno je napomenuti da su 2 zakona koja je Vlada predložila da se o njima vodi rasprava po skraćenom postupku (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o prostornom uređenju i građenju i Zakon o izmjenama Zakona o sportu) u Skupštini vraćena u formu nacrtu, a prijedlog premijera da se o Zakonu o izvršenju Budžeta TK za 2013. godinu i Budžetu raspravlja po hitnom postupku, je takođe odbijen. Isti zakon je nakon odbijanja na martovskoj sjednici, prihvaćen na majskoj sjednici.

Zakon o komunalnim djelatnostima koji je Vlada utvrdila u nacrtu, na Skupštini je razmatran u formi prijedloga gdje je konačno i usvojen.

Vlada TK, u 2013. godini nije uopšte razmatrala 9 zakona, koji su prema Programu rada trebali biti realizovani. Kako smo već napomenuli, zakonodavni postupak nije okončan ni za još 7 zakona iz programa rada utvrđenih u nacrtu oni će se naći na dnevnim redovima Vlade i u 2014. godini kada se budu razmatrali u formi prijedloga, što će dodatno opteretiti zakonodavnu djelatnost Vlade.

R. br.	Naziv zakona	Predlagači	Planirani rok nacrt	Planirani rok za razmatranje Prijedlog
1	Zakon o službenicima i namještenicima u organima uprave i upravnim organizacijama u Tuzlanskom kantonu	Ministarstvo provosuđa i uprave	6	7
2	Zakon o robnim rezervama Tuzlanskog kantona -2013.	Ministarstvo provosuđa i uprave	3	5
3	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o poticajima u poljoprivredi	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede		6
4	Zakon o osnovama naučno-istraživačke djelatnosti i koordinaciji unutrašnje i međunarodne naučno-istraživačke saradnje	Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta	6	9
5	Zakon o visokom obrazovanju - 2013.	Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta	5	9
6	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Univerzitetu - 2013.	Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta		11
7	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o uslovima i postupku legalizacije bespravno izgrađenih građevina -2013.	Ministarstvo prostornog uređenja i zaštitu okoline	2	5
8	Zakon o korištenju, upravljanju i održavanju zajedničkih dijelova i uređaja zgrade-2013	Ministarstvo prostornog uređenja i zaštitu okoline	9	12
9	Zakon o policijskim službenicima Tuzlanskog kantona	Ministarstvo unutrašnjih poslova	4	6
10	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o dopunskim pravima branitelja i članova njihovih obitelji -2013.	Ministarstvo za boračka pitanja	U proceduri	
11	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o pružanju pravne pomoći	Ministarstvo provosuđa i uprave	U proceduri	
12	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o srednjem obrazovanju i odgoju - 2013	Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta	U proceduri	
13	Zakon o izmjenama Zakona o cestovnom prijevozu na području Tuzlanskog kantona	Ministarstvo trgovine, turizma i saobraćaja	U proceduri	
14	Zakon o turističkoj djelatnosti	Ministarstvo trgovine, turizma i saobraćaja	U proceduri	

15	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom Tuzlanskog kantona - 2013.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak	Upućen na razmatranje Skupštini
16	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju 2013.	Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta	Upućen na razmatranje Skupštini

Tabela 8: Nerealizovani zakoni iz Programa rada Vlade za 2013. godinu

U vezi realizacije Programa rada prema Vladi i Skupštini Tuzlanskog kantona su dostavljene informacije od strane pojedinih ministarstava u kojima su navedeni razlozi za neizvršavanje programskih aktivnosti:

Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okolice, u dopisu broj 02-02-630-19/12 od 12.2.2013. godine, navodi da je za sticanje uslova za sačinjavanje prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o legalizaciji bespravno izgrađenih građevina bilo nužno donošenje izmjena i dopuna niza zakona, kao što su: Zakon o poljoprivrednom zemljištu, Zakon o vodama, Zakon o zemljišnim knjigama FBiH, Zakon o premjeru i katastru zemljišta, i brojnih drugih. Kako i pored obećanja relevantnih subjekata do izmjene važećih propisa nije došlo, još uvijek nisu ispunjeni uslovi za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o legalizaciji bespravno izgrađenih građevina;

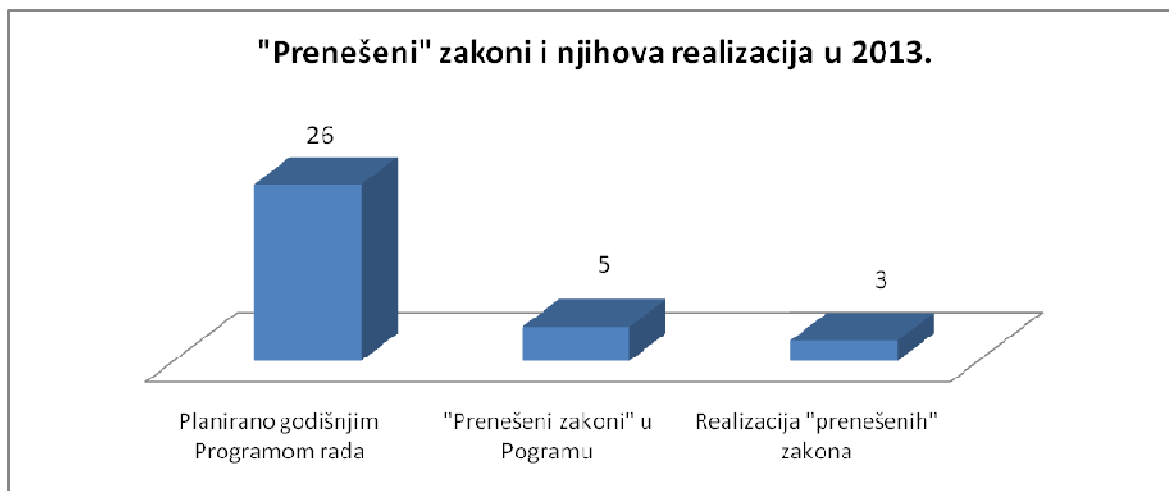
Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okolice, u dopisu broj 02-02-630-56/12 od 23.10.2013. godine, navodi da je prolongiralo donošenje Zakona o korištenju, upravljanju i održavanju zajedničkih dijelova i uređaja zgrada iz dva razloga. Prvi je nedostatak finansijskih sredstava u budžetu, a Zakon bi uzrokovao potraživanja koja bi bilo teško ili nemoguće ispoštovati. Drugi razlog je nedonošenje Zakona o stvarnim pravima čije odredbe utiču i na odredbe Zakona o korištenju, upravljanju i održavanju zajedničkih dijelova i uređaja zgrada, te je procijenjeno da nedonošenje Zakona neće imati nikakvog negativnog uticaja i da je svsinhodnije sačekati bolji trenutak za donošenje ovo zakona.

Kantonalni plan zaštite okoliša nije donesen zbog nedostatka sredstava u Budžetu TK za ove namjene, koji je rezultirao odlaganjem donošenja Programa raspodjele namjenskih sredstava. Po donošenju navedenog programa, započet će procedura izrade i donošenja Kantonalnog plana zaštite okoliša TK 2012-2018. godina.

Ministarstvo unutrašnjih poslova, u svom dopisu broj 02-02-630-58/12 od 25.10.2013., izvještava Skupštinu da su aktivnosti oko donošenja Zakona o unutrašnjim poslovima TK privremeno obustavljene nakon usaglašenog stava Federalnog ministarstva unutrašnjih poslova, kao i aktivnosti vezane za donošenje Zakona o policijskim službenicima zbog jedinstvenog stava agencija za provođenje zakona.

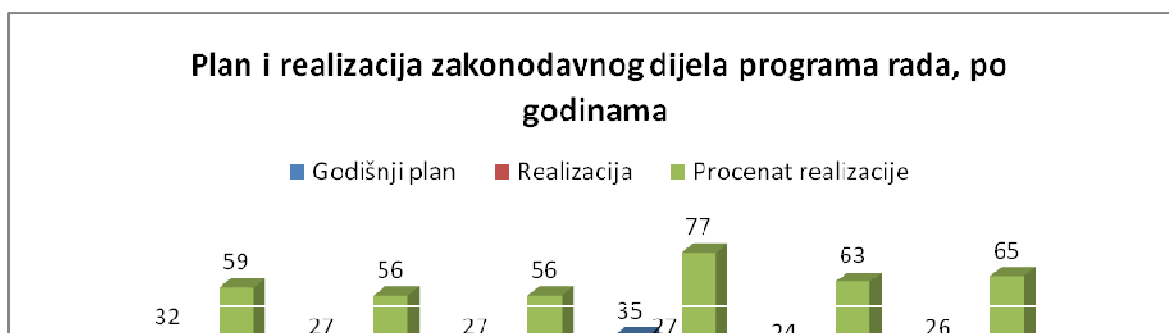
Ministarstvo trgovine, turizma i saobraćaja, u dopisu broj 02-02-630-61/11 od 4.11.2013. godine, obavještava da je do kašnjenja u izradi strateškog dokumenta „Osnovi strategije razvoja turizma na području Tuzlanskog kantona“ došlo zbog otkazivanja saradnje konsultanata sa kojima se počelo raditi na ovom dokumentu, ali su trenutno aktivnosti a njegovoj izradi intenzivirane kao bi što je moguće više skratili vrijeme kašnjenja.

Najviše je nerealizovanih zakona iz Ministarstva obrazovanja, nauke, kluture i sporta (3) , a u vezi nedonešenih zakona nisu data nikakva obrazloženja.

Grafikon 22

Pet od 26 zakona planiranih Programom rada Vlade TK za 2013. godinu, su „prenešeni zakoni“ – planirani programima rada u prethodnim godinama, ali nerealizovani u predviđenom periodu, te prenešeni u ovaj Program rada. Tri od 5 „prenešenih zakona“ u ovogodišnjem programu rada, su utvrđena, a 2 nisu ni u 2013. godini.

BUDŽET TK

Budžet TK za 2013. godinu

Budžet Tuzlanskog kantona za 2013. godinu usvojen je na 42. hitnoj sjednici Skupštine, 30.5.2013. godine.

Skupština Tuzlanskog kantona po prvi put od svog postojanja, ne da nije donijela svoj Budžet na vrijeme, nego ga uopšte nije donijela do krajnjeg roka kojeg dopušta Zakon o budžetima FBiH. Poslanicima Tuzlanskog kantona nije bilo dovoljno ni 3 mjeseca da uspostave politički dogovor i da nakon restriktivnog privremenog finansiranja usvoje poslije Ustava najvažniji akt Tuzlanskog kantona. Po prvi put se desilo da je Budžet korišten kao sredstvo političke ucjene u bespoštednoj borbi političkih protivnika za vlast, pri čemu su politički akteri potpuno zanemarili potrebe građana. Odsustvo političkog kompromisa, manjak odgovornosti i vođenje inat politike pri donošenju budžeta u uslovima dualne vladavine⁹, su bili glavni razlozi ulaska Tuzlanskog kantona u najdublju poslijeratnu krizu.

Na ovaj način, nakon prekoračenja krajnjeg roka za usvajanje Budžeta TK za 2013. godinu, Tuzlanski kanton svrstao u red kantona koji krše važeće propise o budžetiranju.

=	000000 00	0000 0:00 00 0	(00 000000 0 0	0000 0 00
		, \$		, \$
2007.	337.649.642	22.03. 2007.	348.240.747	
2008.	388.088.103	27.12.2007.	405.677.023	
2009.	415.984.932	30.03.2009.	373.398.674	
2010.	365.410.882	16.02.2010.	362.669.613	
2011.	396.574.169	30.03.2011.	388.347.716	
2012.	395.952.863	30.3.2012.	355.664.005	
2013.	323.848.568	30.5.2013	352.448.136	
2014	385.995.792	18.12.2013		

Tabela 6: Budžeti Tuzlanskog kantona, po godinama

Budžet TK za 2014. godinu

Budžet Tuzlanskog kantona za 2014. godinu usvojen je na 52. redovnoj sjednici Skupštine, 18.12.2013. godine u iznosu 385.995.792 KM .

Praćenje rokova

Po prvi put nakon 5 godina, Skupština je na vrijeme i u skladu sa zakonskim rokom donijela Budžet za narednu godinu. Ovim se svrstala se među rijetke institucije koje su uspjele na vrijeme okončati planiranje finansiranja potreba kantona za 2014. godinu.

Postupak donošenja

Politička kriza, ali i ekonomska kriza, ne samo da se odrazila na kašnjenje u donošenju Budžeta za 2013. godinu, nego i na određene faze pri donošenju Budžeta za 2014. godinu.

Mada budžetski kalendar, kojim je definisano 10 koraka u kreiranju budžeta nije u potpunosti poštovan, u konačnici Budžet je ipak usvojen na vrijeme. Najkrupnija kašnjenja su se odnosila na srednjoročne strateške dokumente DOB i Smjernica ekonomske i fiskalne politike.

⁹U kratkom periodu parlamentarna većina nije podržavala Vladu

Dokument okvirnog Budžeta za 2014 - 2016. godinu je donešen 8.10.2013. sa zakašnjenjem od 4 mjeseca, kao i dokument Smjernica ekonomske i fiskalne politike za period 2014 - 2016. godine.

Tek usvajanjem ovih dokumenata su stvoreni preduslovi za izradu nacrt Budžeta za 2014. godinu, koji je na Vladi i utvrđen 22.11.2013, u iznosu 364.078.388,14 KM. Nacrt Budžeta je sedam dana kasnije prihvaćen i u Skupštini.

U nacrtu Budžeta su planirani i primici od domaćeg zaduživanja namijenjeni za pokriće akumuliranog deficita sa 31. 12. 2013. U iznosu od preko 116 miliona KM. Nacrtom Budžeta TK za 2014. je predviđeno da plate i naknade budžetskih korisnika ostanu nepromijenjene. Na nivou 2013. su trebala ostati i davanja iz oblasti socijalne, boračko-invalidske zaštite kao i podrška poljoprivrednoj proizvodnji, privrednim subjektima sa većinskim državnim kapitalom.

Prilikom rasprave o nacrtu Budžeta poslanici opozicije su tvrdili da Budžet nije dobar, da zbog rastućeg deficita prijeti da deficit ako se ne obuzda, po iznosu može nadmašiti cijeli budžet. Već u toj fazi rasprave poslanik Bajazit Jašarević je sugerisalo se da pristupi izradi Strategije sanacije deficita i njegovo uravnoteženje uz „otvorena vrata“ i obavezno učešće socijalnih partnera. Pored tvrdnje opozicionih poslanika da je Budžet predizborni, nezadovoljstvo predloženim nacrtom Budžeta su iznijeli i poslanici pozicije (Imamović) koji su tvrdili da je Budžet „zastrašujući i da podrška vlasti sa višeg nivoa nije ni postojala“. Ipak su se svi poslanici složili u jednom, a to je da je sanaciji budžeta potrebno pristupiti sistematski i hitno.

Nakon veoma kratke osmodnevne javne rasprave Mistarstvo je pripremilo prijedlog Budžeta i utvrdilo ga na Vladi 13.12.2013. godine u iznosu 385.995.792 KM.¹⁰

Prijedlog budžeta je razmatran u Skupštini 18.12. 2013. godine i usvojen u istom iznosu 385.995.792 KM sa 20 glasova za, 10 uzdržanih i 1 glasom protiv. Ustvari navedeni iznos predstavlja planiranu rashodovnu stranu, dok je prihodovna strana uvećana za 109 miliona namijenjenih za pokrivanje kumuliranog budžetskog deficita.

Inače prije skupštinske rasprave 2 skupštinske komisije (Komisija za poljoprivredu, vodoprivredu, šumarstvo i zaštitu okoliša i Komisija za privredu, ekonomsku i finansijsku politiku) su donijele svoje stavove u kojima ne podržavaju predloženi Budžet.

Na prijedlog Budžeta poslanici su uputili 18 Amandmana od koji je nije prihvaćen ni jedan, dok su Amandmani komisija djelimično prihvaćeni u ugrađeni u amandmane Vlade.

Za razliku od rasprave o nacrtu Budžeta, rasprava o prijedlogu je bila znatno oštrija.

Poslanici opozicije su zamjerali vladi „da se zadužuje da bi vraćala dug“, „da nema snagu ni hrabrosti se dogovarati sa socijalnim partnerima o tome kako ispuniti obećane reforme“ „da ovakav Budžet neće trajati ni polovinu godine“(Nurkanović). Poslanik Skopljak je istakao „da je sadašnja pozicija dobila izbore na priči da će bolje vladati, a nalazi se u bezizlaznoj poziciji“; „Budžet je nekada bio život a danas je patnja“ (Alić), „Vlada je izgubila kontrolu nad rashodima“ (Dostović). „Ekonomska kriza ostavlja duboke tragove , a politička ostavlja još dublje“ Jašarević. Stavove o prijedlogu Budžeta poslanici opozicije nisu iznosili.

Na sve kritike premijer Sead Čaušević je ukazao da je „Vlada ispunila obećanje i usvojila Budžet na vrijeme“ a da se zbog katastrofalne situacije u zemlji nije moglo postići više. Istakao je takođe da je sindikat u pregovorima pokazao korektnost. Za reforme je rekao da još uvijek postoji želja za reformama, ali to što nisu uspjele, krivi su i partneri.

¹⁰Ministrica Alisa Bijedić je prilikom glasanja na sjednici Vlade Tuzlanskog kantona o prijedlogu budžeta bila je - uzdržana. Kao razlog njezine uzdržanosti je navela da je Ministarstvo finansija trebalo dobiti dodatno vrijeme kako bi se pokušao naći način da deficit bude manji od predviđenih 67,95 miliona KM.

U završnoj riječi je na vrlo emotivan način Premijer je istakao da je Budžet može pokriti samo plate, materijalne troškove i naknade i da je zaduženje neophodno.

U vezi usvojenog Budžeta iznijecemo nekoliko bitnih karakteristika koji se odnose na njegovu strukturu i pojedine stavke.

Ukupna planirana sredstva na strani rashoda za 2014. su 386 miliona KM, što je za 9,5% više nego što je bilo u rebalansu za 2013. godinu. Ukupan Budžet podrazumijeva i dodatni iznos sredstava za pokriće procijenjenog akumuliranog deficita sa 31.12.2013. u visini od 109 miliona KM, tako da ukupni plan prihoda Budžeta za 2014. godinu iznosi 495.3 miliona KM. Zbog uticaja ekonomske krize planirano je kreditno zaduženje u cilju pokrića planiranog deficita koji će nastati u 2014. godini, u iznosu 67,95 miliona KM.

Najveći dio povećanja rashoda i izdataka u prijedlogu Budžeta TK za 2014. u odnosu na nacrt nastao je na osnovu prenesenih i neutrošenih sredstava kamate od Elektroprivrede po osnovu presude Osnovnog sauda u Tuzli u visini od nepunih 7 miliona KM. Pored toga u Budžet TK uvršteno je i 1.655.000.00 KM troškova za čuvarsku službu kako to nalaže Zakon o šumama te više od milion maraka procjene kamate na pokrenutu proceduru dugoročnog kreditnog zaduženja TK. U dijelu rashoda i izdataka iz namjenskih i vlastitih sredstava najveći iznos se odnosi na Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okolice u visini od 10 miliona KM te povećanje sredstava za plaće JU Univerzitet u Tuzli za 500 000.00 KM.

Gledajući uporedni prikaz po ekonomskim kodovima, najveće povećanje rashoda se desilo na kodu Izdaci za nabavku stalnih sredstava (27 miliona KM), i kodu Bruto plate i naknade (9,7 miliona KM), Budžetska rezerva (0,9 mil KM), a najveće smanjenje na kodu Tekući transferi (9,3 KM).

Usvojeni Budžet ima neujednačeno povećanje raspodjele rashoda po svim ministarstvima. Najveće povećanje u odnosu na rebalans Budžeta iz 2013. godine su imali Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede (51%) dok su najmanje povećanje imali Ministarstvo za rad i socijalnu politiku (1%), zatim ministarstva za boračka pitanja, industriju, obrazovanje i razvoj, kojima su povećanja su bila od 1 do 3 %.

U skladu sa dogovorom postignutim sa sindikatima, Budžetom su planirana sredstva za sve budžetske korisnike namijenjena za topli obrok u iznosu od 8 KM i 200 KM za regres.

Sve ranije izrečeno pokazuje da se prilikom izrade Budžeta Vlada nije išla na smanjenje rashoda i racionalizaciju nego je iste zadržala ili na istom nivou ili ih je povećala, planirajući pri tome da „zakovane“ rashode isfinasira novim zaduženjem.

Jedina pozitivna aktivnost u kreiranju fiskalne politike za 2014. godinu je iskazana spremnost i Vlade i Skupštine za izradom strategije za sanaciju deficita Budžeta TK, koja bi se svakako trebala raditi pod stručnim nadzorom eksperata i nauke.

Finansiranje aktivnosti Vlade u 2014. godini

Za finansiranje aktivnosti Vlade Tuzlanskog kantona Budžetom TK u 2014. g. je predviđeno ukupno 15.650.938,8 KM što je za 23,3% više nego u izvršenja Budžeta u 2013. g. Navedena sredstva čine 4,05% ukupnih planiranih sredstava Budžeta u 2014. godini.

U odnosu na prošlu godinu planirano je da broj uposlenih u Vladi ostane isti (36). Zajedno sa sa Uredom zajedničkih poslova kantonalnih organa (63), planirani ukupan broj uposlenih u Vladi i pratećim službama je 99.

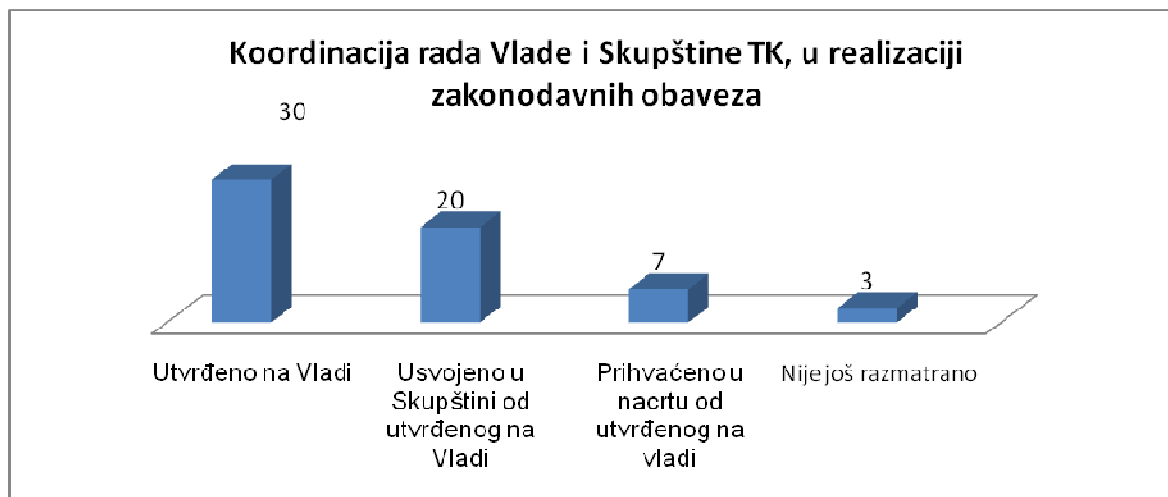
Najveće povećanje troškova Vlade je na stavci Tekuća rezerva koja je sa 200.000 KM koliko je bilo u izvršenju Budžeta u 2013., povećana na 900.000 KM (450%). Povećanja su bila i kod Sredstava za utrošak prihoda od koncesija (49%), Kapitalnih izdataka za korisnike budžetskih sredstava (43%), Mediji (42%), sredstava Budžeta namijenjenih za Organizacije i udruženja TK (35%), Ured za zajedničke poslove (7,95%). Jedino smanjenje sredstava je zabilježeno je kod

stavke Pomoć vjerskim zajednicama i to za 42,86%. Ostale stavke budžeta namijenjenog aktivnostima Vlade su zadržane na nivou izvršenja Budžeta u 2013. godini.

Zakašnjenjem otpočinjanjem izrade Programa rada Vlade za 2013. godinu, Vlada je uticala da i Programiranje rada Skupštine za 2013. godinu bude realizovano sa zakašnjenjem. Ipak nakon usvajanja za oba programska dokumenta, može se reći da su bili vrlo usaglašeni¹¹ po obimu, a relativno usaglašeni po rokovima¹².

U 2013. godini, Vlada TK je razmatrala 30 različitih zakona koji su proslijeđeni Skupštini na razmatranje. Od 30 Vladinih zakona Skupština je razmatrala njih 27, dok se 3 zbog usvajanja na Vladi na samom kraju 2013. godine, nisu bila u parlamentarnoj proceduri.

Grafikon 20

Skupština TK je razmatrala ukupno 30 zakona, od kojih je 27 bilo na prijedlog Vlade (90%) a za 3 zakona predlagač si bili poslanici, klubovi i komisije. Tri zakona su u proceduru Skupštine došla na prijedlog poslanika Fahrudina Skopljaka, Komisije za ustavna pitanja i Kluba poslanika SBiH. Na prva dva zakona se Vlada i pored obaveze nije očitovala sa svojim stavom jer su predlagani u vrijeme krize u Vladi, dok je o prijedlogu zakona Kluba poslanika SBiH, ministarstvo zdravstva iznijelo svoj stav.

Prijedlog zakona o izvršenju Budžeta TK za 2013. godinu se u parlamentarnoj proceduri pojavljivao dva puta. U prvom upućivanju u proceduru isti je odbijen, da bi krajem maja bio usvojen zajedno sa novim prijedlogom Budžeta TK za 2013. godinu.

Tri zakona koje je Vlada uputila Skupštini za razmatranje u formi prijedloga i o kojima se Skupština trebala izjašnjavati po skraćenom i hitnom postupku, vraćena su u formu nacrtu i o njima se vodila rasprava kao o nacrtima i u daljnjem zakonodavnom postupku su razmatrani po redovnoj proceduri.

Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o komunalnim djelatnostima je iz vladinog dokumenta u nacrtu u Skupštinskoj proceduri razmatran u formi prijedloga.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o preuzimanju prava osnivača prema RO Zavod za zdravstvenu zaštitu se nakon utvrđivanja u formi nacrtu u januaru 2013. godine, bez obrazloženja, više nije ni pojavljivao u parlamentarnoj proceduri niti se o tome resorno ministarstvo očitovalo.

¹¹ Godišnji program rada Vlade mora biti usaglašen sa godišnjim programom rada Skupštine, a godišnji programi rada kantonalnih organa moraju biti usaglašeni sa godišnjim programom rada Vlade.

¹² Programom rada Skupštine 8 mjera od čega 5 zakona planirano je za razmatranje prije nego li su utvrđeni na sjednicama Vlade.

Posmatramo li nivo realizacije programom rada planiranih zakona koji dolaze od Vlade, u Skupštini TK, vidimo da je realizacija planiranog, ugrožena nedovoljnom efikasnošću Vlade, u ispunjavanju svojih obaveza – 9 zakona, što je trećina ukupno planiranog, Vlada uopšte nije realizovala, 2 je realizovala prekasno da bi u 2013. godini mogli ući u skupštinsku proceduru, a 5 zakona nije, do kraja godine, prebacila iz forme nacрта u formu prijedloga. Čime je dovela do toga da je konačni rezultat rada na planiranim zakonskim aktima u 2013. godini – 10 usvojenih zakona, od 26 planiranih.

**Odnos realizacije zakonodavnog dijela Programa rada Vlade i
Skupštine TK i planiranih obaveza u 2013. godini**

ministri po pravilu ne daju usmene odgovore poslanicima na postavljena poslanička pitanja, a jedan broj ministara ne prisustvuje skupštinskim raspravama ili ih ranije napušta, možemo slobodno zaključiti da Vlada TK, u ovom segmentima, ne pokazuje potreban nivo poštovanja prema poslanicima, a ni ozbiljnost u izvršavanju svojih obaveza.

Veoma slična je situacija u odnosu Vlade prema Skupštini je i kada su u pitanju Skupštinski zaključci i njihova realizacija. Poslanici kroz Skupštinske zaključke nerijetko zahtijevaju da Vlada preduzima određene korake koji pomažu procesu donošenja odluka u Skupštini. Kao i kod poslaničkih pitanja, nerealizovanje Skupštinskih zaključaka čest izvor nezadovoljstva poslanika, jer na mnoge konkretne zaključke poslanici ne dobijaju povratne informacije ili od vlade i kantonalnih institucija, ili od institucija sa viših nivoa vlasti.

Skupština Tuzlanskog kantona nikada nije razmatrala cjelovitu informaciju o realizaciji zaključaka i odgovora na poslanička pitanja.

U prethodnim poglavljima je već navedeno da je prilikom donošenja Budžeta za 2013. godinu, odnos Vlade i Skupštine bio na najnižem nivou od postojanja Kantona. Međutim, nakon smanjivanja političkih tenzija odnos Vlade i Skupštine se naglo promijenio na bolje, naročito nakon prihvatanja stavova poslanika i Skupštine vezanih za tematsku sjednicu posvećena izuzetno lošem stanju u privredi. Ozbiljnost teme je od Skupštine i njezinih poslanika zahtijevala da se sa u takvu sjednicu ne ulazi sa političkom razjedinjenošću i partikularističkim interesima, a od Vlade da se u pripremu analize stanja i mjera uđe veoma ozbiljno i metodično. Vlada i Skupština su tematsku sjednicu dobro pripremile i održale sa jednom tačkom dnevnog reda pod nazivom „Analize stanja privrede Tuzlanskog kantona sa programom aktivnosti i mjera za stvaranje boljeg ambijenta za održivost i razvoj privrede u Tuzlanskom kantonu“. Ipak zbog obilja primjedbi poslanika i gostiju (udruženje poslodavaca, privredna komora, sindikati) mjere predložene od strane Vlade nisu usvojene. Skupštinskim zaključkom zahtijevano od Vlade da mjere finalizuje, a pošto finalizacija mjera nije završena u 2013. godini, može se reći da je ponovo došlo do loše koordinacije u važnom zajedničkom poslu. Značaj mjera je utoliko veći što je bilo veoma bitno da se mjere usvoje prije usvajanja Budžeta i programa rada Vlade i Skupštine. Na žalost, to se nije desilo i to smanjuje vjerovatnoću da će neke od mjera biti realizovane ili zbog nedostatka sredstava ili zbog toga što nisu uvrštene u prioritete. Ovaj primjer pokazuje kakve posljedice mogu nastati kada se zaključak Skupštine ne realizuje ili kad se kasni sa njegovom realizacijom.

Brojni pokazatelji govore da se posljednja, novembarska, prekompozicija i promjene u vlasti TK nisu toliko negativno odrazile na rad vlasti. Odnos između Vlade i Skupštine se koncem godine koliko toliko normalizovao.

Međutim evidentno je da su se promjene kolacionih partnera i politička previranja na višim nivoima vlasti, redovno odražavale i na političko stanje u Tuzlanskom kantonu i to u najtežem obliku. Stoga će i borba za bolje stanje u privredi, veće investicije i smanjenje nezaposlenosti u uslovima političke nestabilnosti, uvijek biti pod znakom pitanja.

Pored već pomenutog kršenja poslovnika u segmentu obaveze Vlade da odgovara u naznačenom roku na poslanička pitanja i inicijative, svakako je najznačajnije kršenje Poslovnika i Zakona o Budžetu FBiH, bilo vezano za kašnjenje u donošenju Budžeta i nepoštivanje odredbi 4., 22. i 23. Zakona o Budžetima FBiH, jer nije vršeno usklađivanje rashoda sa ostvarenim prihodima. Takav postupak izrade budžeta je za posljedicu imao stvaranje deficita, a samo u 2014. godini on iznosi 67,95 miliona KM. Takođe Konsolidovanim finansijskim izvještajima nisu obuhvaćeni i prikazani i prihodi i rashodi Direkcije cesta TK, iako je ista u skladu sa odredbama Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave budžetski korisnik.¹⁴

Zbog kršenja poslovnika, zakona i Ustava, dio mjera koje donijela Skupština, a koje su se odnosile na smjenu Vlade, su nakon ulaganja vitalnog nacionalnog interesa od strane kluba Hrvata, upućene prema Ustavnom sudu.

U posmatranom periodu je zapaženo obimnije kršenja poslovnika o radu Skupštine TK koje se odnosi na način komuniciranja za skupštinskom govornicom i poslanika i članova Vlade, a isti su bili najbrojniji u vremenima političkih previranja i prekompozicije vlasti u parlamentu.

Atmosfera u Skupštini Tuzlanskog kantona je u drugom dijelu I kvartala i prvom dijelu II kvartala obilovala političkim prepucavanjima, upozorenjima da se krši Ustav, zakoni, poslovnik¹⁵ i kodeks. Pojedini poslanici pa i ministri za skupštinskom govornicom iskazivali su veliku nervozu i prelazili crtu dobrog ukusa u komuniciranju. Kulminacija oštrem retorike za skupštinskom govornicom se desila prilikom izlaganja ministra MUP-a Amira Husića o funkcionisanju i stanju u MUP-u, kada je optužio poslanike da su neusvajanjem Budžeta ugrozili javnu sigurnost i funkcionisanje ministarstva. Nakon što je ministar Husić najavio da će nezadovoljne uposlenike MUP-a uputiti na adrese poslanika, što su mnogi poslanici shvatili kao prijetnju i pritisak na njih, poslanici parlamentarne većine su napustili salu bojkotujući izlaganje. Za ovakav istup ministra Husića opravdanje ne može biti ni rijetko principijelna i uporna borba u ostvarenju uskraćnih prava uposlenika MUP-a. Ministar Amir Husić je 19. 4 2013. godine smijenjen odlukom tadašnje parlamentarne većine i po prvi put se desilo je jedan ministar Vlade TK smijenjen zbog nepoštivanja Kodeksa i Poslovnika.

Kršenje poslovnčkih normi od strane Vlade je zapaženo i prilikom programiranja 24(j)2.2896(e)12.5039()12.5039()-

Transparentnost rada Vlade TKje na prihvatljivom i relativno zadovoljavajućem nivou. U narednom tabelarnom pregledu su date glavne karakteristike koje obilježavaju nivo transparentnosti rada Vlade TK

R. br.	Predmet posmatranja	Stanje
1	Sloboda prisustva sjednicama Vlade	NE
2	Održavanje press konferencija nakon sjednica	DA
3	Postojanje web stranice Vlade	DA
4	Funkcionalnost web stranice	Prihvatljiva
5	Dostupnost materijala	Prihvatljiva
6	Brzina odgovaranja na zahtjeve za dostavljanjem materijala	Prihvatljiva
7	Sadržajnost zapisnika sa sjednica Vlade	Dobra
8	Dostupnost stenograma sa sjednica Vlade	NE
9	Dostupnost odgovora na poslanička pitanja	Djelimično
10	Dostupnost podataka o prisustvu sjednicama i razlozima odsustva	Djelimično
11	Dostupnost podataka o pojedinačnom glasanju ministara	NE
12	Dostupnost dokumenata u elektronskom obliku	Djelimično
13	Profesionalnost i kooperativnost stručnih službi	Dobra

Tabela 11: Transparentnost rada Vlade TK

Najveće primjedbe na transparentnost rada Vlade se odnose na nedostupnost poslaničkih pitanja, odgovora, amandmana i prečišćenih tekstova zakona u elektronskom obliku, i dostavu podataka u krajnjem roku predviđenim zakonom (ZOPI), na nedostupnost podataka o pojedinačnom glasanju ministara po mjerama, na neevidentiranje prisustva Vlade sjednicama Skupštine, na nemogućnost preuzimanja video materijala i transkripata sa sjednica, kao i dijela zapisnika sa web stranice.

Web stranica Vlade nema ažurne kontakt podatke ministarstava (telefon/fax i e-mail). Četiri ministarstva vlade koja imaju linkove na web stranici Vlade, imaju neharmonizovane web stranice, dok ostala ministarstva uopšte nemaju svoju web stranicu.

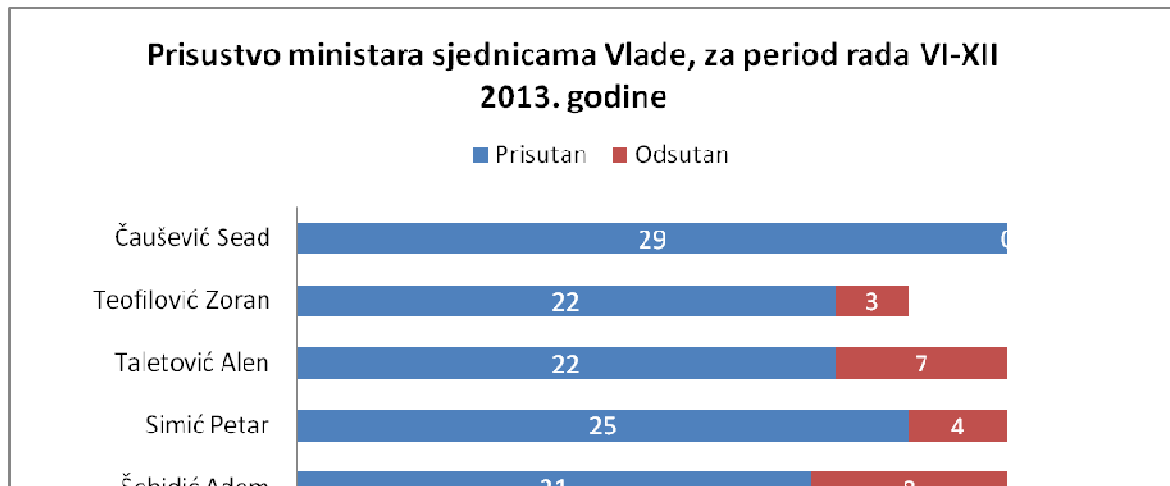
Prilikom provođenja javne rasprave o zakonima i aktima se neredovno objavljuju nacrti dokumenata, te programi javne rasprave i pozivi interesnim grupama za uključanje u javnu raspravu.

PRISUSTVO SJEDNICAMA VLADE*

Prava, dužnosti i učešće ministara na sjednicama Vlade Tuzlanskog kantona je definisano članom 9. i članom 41. Poslovnika o radu Vlade (Službeni list 7/2005) i na izvjestan način rješavaju pitanje na kontroverzan način. U članu 9. Navedeno je da ministri „imaju pravo i **dužnost** da glasaju po pitanjima koja su predmet odlučivanja“ dok je članom 41. navedeno da „u radu sjednica **moгу** učestvovati članovi vlade.“ Ovaj propust u preciznijem obavezivanju članova Vlade da učestvuju u radu Vlade, u većem obimu su koristili ministri u vrijeme političke krize.

U 2013. godini, održano je 42sjednice VladeTuzlanskog kantona, od čega je 13 sjednica bilo u sastavu prethodne i 29 sjednica u sastavu aktuelne Vlade.

Najviše izostanaka sa sjednica napravili su Šehidić Adem iz SDP-a (8) i Taletović Alen (7)

Od 788mjera koje su se u 2013. godini našle na dnevnom redu Vlade Tuzlanskog kantona, njih 593je pripremljeno od strane nekog od ministarstava. Ostalo su mjere koje su pripremili drugi predlagači (Vlada, Ured premijera, Kantonalna uprava civilne zaštite, Komisija za koncesije, ZZO...)

Najviše materijala za sjednice Vlade, odnosno mjera o kojim se odlučivalo na sjednicama, pripremio je Ministarstvo obrazovanja, (112) – 14% od ukupno razmatranog na Vladi. Slijede Ministarstvo finansija (110) – 14%, Ministarstvo provosuđa i uprave (50)-6,3%.¹⁶

			\$	%	%	%	%	%	%	%	(%)
1	Ministarstvo finansija	Alisa Bijedić	73	4	5	7	0	1	20	110	
2	Ministarstvo za boračka pitanja	Zijad Mahmutović/Ibrahim Salihović	20	1	0	1	7	0	4	33	
3	Ministarstvo provosuda i uprave	Alen Taletović	25	5	6	1	0	0	13	50	
4	Ministarstvo razvoja i poduzetništva	Dijana Bilanović/Petar Simić	12	0	3	1	1	0	10	27	
5	Ministarstvo zdravstva	Nada Pavlović Čalić/Nermina Hadžigrahić	10	1	1	4	1	0	10	27	
6	Ministarstvo industrije, energetike i rudarstva	Željko Knežiček	25	3	9	2	2	0	10	51	
7	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede	Edin Ajanović	18	1	5	10	6	2	9	51	
8	Ministarstvo za rad,	Sead Hasić/Samir Ništvović	21	1	7	2	4	0	8	43	

¹⁶ Zbog višestrukih promjena u sastavu Vlade, za neke rezultate i donešene mjere, odgovorno je bilo više osoba, koje su tokom godine bile na čelu ministarstva

	socijalnu politiku i povratak									
9	Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta	Nađa Avdibašić Vukadinović/Adem Šehidić	63	6	5	3	5	2	28	112
10	Ministarstvo trgovine, turizma i saobraćaja	Senaid Hadžić	16	3	4	3	1	2	6	35
11	Ministarstvo prostornog uređenja i zaštitu okoline	Mirsad Hadžiselimović/Božo Antunović	25	3	0	2	4	0	4	38
12	Ministarstvo unutrašnjih poslova	Amir Husić/ Zoran Teofilović	6	2	2	1	0	0	5	16

Tabela 12: Razmatrane mjere, po ministarstvima kao predlagačima

Najmanje materijala za sjednice Vlade, u 2013. godini pripremio je Ministarstvo unutrašnjih poslova (16), Ministarstvo prostornog uređenja i zaštitu okoline i Ministarstvo zdravstva (27)

ZAKONODAVNA AKTIVNOST ČLANOVA VLADE

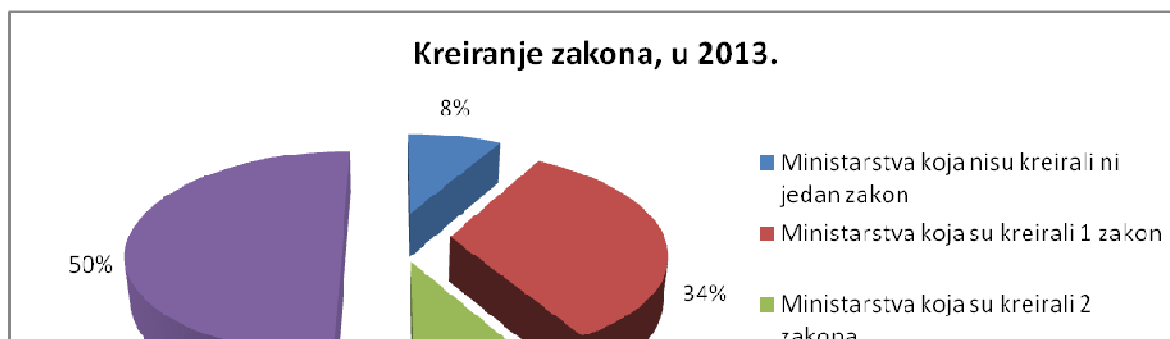
Od 30 zakona utvrđenih na sjednicama Vlade TK, u 2013. godini, svih 30 je predloženo od strane vladinih ministarstava, a ni jedan nije od ostalih kantonalnih institucija. Pri tome:

1 ministarstvo, u 2013. godini, nije pripremio i Vladi na razmatranje proslijedilo, niti jedan zakon.

4 ministarstva su pripremili i na razmatranje proslijedili samo 1 zakon.

1 ministarstvo je pripremio i na razmatranje proslijedilo 2 zakona.

3 ministarstva su pripremili i na razmatranje proslijedili 3 ili više zakona.

Ta 3 ministarstva su kreirala 50% svih zakona utvrđenih na Vladi TK, u 2013. godine.

Ni jedan zakon, u 2013. godini, nije kreiralo jedino Ministarstvo razvoja i preduzetništva.

Iz prethodnih statističkih pokazatelja se vidi da su ministarstva vrlo različito opterećena u izradi normativnih akata.

REALIZACIJA PROGRAMA RADA

Vlada TKje, programom svog rada za 2013. godinu, planirala realizovati ukupno 207 mjera. 81% njih (ili 168 mjera) mjere su čija je priprema i realizacija u odgovornosti ministarstava (ostale su u isključivoj ingerenciji drugih institucija (agencija, direkcija, ureda,...). Za pripremu dijela mjera iz programa zadužena su ne tako često i ministarstva i kantonalne institucije. Najčešći zajednički predlagači su Ministarstvo zdravstva, ZZO i UKC, Ministarstvo za poljoprivredu, šumarstvo i poljoprivredu i javna preduzeća, Spreča, Šume TK, Ministarstvo za rad i socijalnu politiku i Služba za zapošljavanje.

Nakon smjene Vlade u 6 ministarstava na čelu ministarstva se nisu desile personalne promjene, a u 7 ministarstava je nakon formiranja nove Vlade došlo do kadrovskih promjena. Nakon posljednje rekonstrukcije Vlade do promjene je došlo ponovo u 3 ministarstva. Stoga se u ministarstvima gdje su se desile promjene, učinci ministarstva ne mogu pripisivati isključivo jednom ministru.

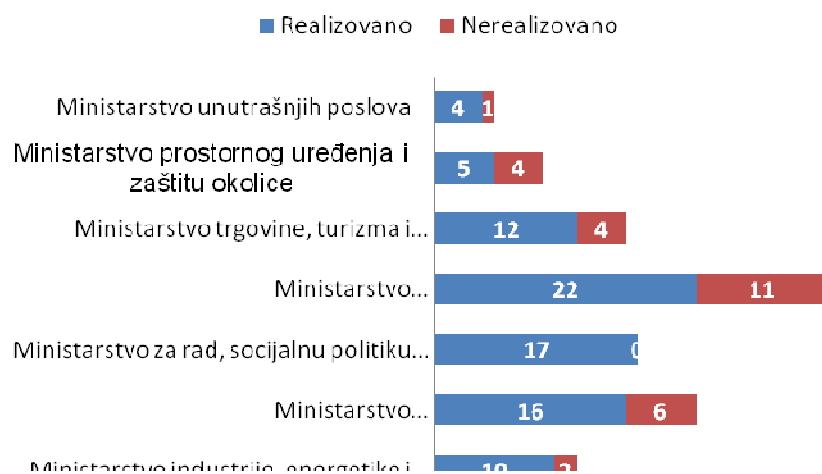
U 2013. godini najveći doprinos realizaciji Programa rada Vlade, dalo je Ministarstvo obrazovanja nauke kulture i sporta. Ono je zaslužno za pripremu 10,6% svih mjera obrađenih na Vladi i 23% zakona.

S druge strane, za najveći broj nerealizovanih mjera, iz Programa rada Vlade za 2013. godinu, odgovorni su: Ministarstvo obrazovanja nauke kulture i sporta (11), Ministarstvo za poljoprivredu, šumarstvo i poljoprivredu (6), i Ministarstvo za boračka pitanja (5).

Procentualno izražena efikasnost u realizaciji ovogodišnjeg programa rada Vlade TK, po ministarstvima, pokazuje da su samo 2 ministarstva u potpunosti realizovali svoje planirane obaveze (Ministarstvo finansija i Ministarstvo za rad socijalnu politiku i povratak), dok je 8 ministarstava bilo oko prosjeka Vladinog ispunjenja planiranih obaveza.

Ministarstvo prostornog uređenja i zaštitu okolice sa 56% realizovanog, i Ministarstvo provosuda i uprave i Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta sa 67% su ministarstva sa sa najnižom realizacijom planiranog.

Realizacija Programa rada Vlade TK za 2013. godinu, po ministarstvima

Realizacija zakona iz Programa rada Vlade TK, za 2013, po ministarstvima

■ Realizovano ■ Nerealizovano

Ministarstvo pravosuđa i državnog odvjetništva 3 1

u pismenoj formi kako bi svako kašnjenje u svojim diskusijama cijenili kao nepoštivanje parlamenta. U kratkom periodu rada Skupštine za vrijeme poslaničkog sata odnos parlamentarne većine okupljene oko SDA prema Vladi je bio čak ignorišući, jer su poslanici te grupacije stranaka, uputili prema Vladi svega 1 pitanje i 1 inicijativu. Od kako su u opoziciji, poslanici iste stranke, ističu da je poslanički sat od velike važnosti za opoziciju, jer samo kroz pitanja mogu dobiti odgovore Vlade zbog čega to samtraju jednim preostalim kanalom komunikacije sa Vladom.¹⁹

Na žalost, za sada se na sjednicama od strane Vlade o ažurnosti ministarstava da odgovaraju na poslanička pitanja ne raspravlja, niti se sačinjava ažurna evidencija o tome tako da nemamo precizan podatak na koliko pitanja je i odgovoreno.

Poslanici Skupštine su o trećini pokrenutih inicijativa tražili izjašnjenje kako bih učinili izvjesnijim za provedbu. Pošto i usvajanje inicijative u Skupštini često nije garancija za njezino provođenje, poslanici su u okviru poslaničkog sata tražili povratnu informaciju o realizaciji inicijativa i aktuelizirali pitanje obaveze praćenja inicijativa upućenih višim nivoima vlasti.

Redni broj pitanja	Ime ministarstva	Broj pitanja	Broj inicijativa	Broj odgovora	Broj ostalih odgovora
1	Ministarstvo finansija	1	19	20	-
2	Ministarstvo industrije, energetike i rudarstva	1	4	5	-
3	Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta	11	17	28	-
4	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede	1	5	6	-
5	Ministarstvo prostornog uređenja i zaštitu okoline	3	4	7	-
6	Ministarstvo provosuda i uprave	1	5	6	-
7	Ministarstvo razvoja i poduzetništva	0	1	1	-
8	Ministarstvo trgovine, turizma i saobraćaja	5	3	8	-
9	Ministarstvo unutrašnjih poslova	4	16	20	-
10	Ministarstvo za boračka pitanja	0	1	1	-
11	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak	0	6	6	-
12	Ministarstvo zdravstva	1	7	8	-

Tabela 13: Odgovori ministara na poslanička pitanja i inicijative

¹⁹Na 51 sjednici je od strane poslanika postavljeno 32 poslaničkih pitanja i inicijativa

PRIMANJA U VLADI TK

Vlada TKima 13članova, koji imaju status zaposlenih u Vladi i primaju punu platu po ovom osnovu.

Primanja javnih zvaničnika u Tuzlanskom kantonu još uvijek **nisu zakonski regulisana** nego su regulisana skupštinskim akatima²⁰, koja su mijenjana u nekoliko navrata i u konačnici usklađena sa Zakonom o platama i naknadama u organima vlasti Federacije BiH (sl. Novine FBiH 45/10).

U tabelarnim pregledima primanja koje slijede, date su plate i naknade članova Vlade Tuzlanskog kantona za period I-XII 2013. g.

Prosječna mjesečna neto primanja članova Vlade kreću se od 2629KM do 3583KM.

U navedenoj sumi nisu uračunati porez na dohodak (10%) i ostale naknade ministara stečene kroz radne grupe i komisije

R/B 00 0 0+000 000000 0
0 00 0 0

! 000000 000 ! 0 0 0) 000 00 000000. 0
0 000 000 00 0 000000 000000. 0
0 00 0 0000 00 00 0000 000 0 0 0 000 0 0 00
0 0 00 0 000 0 , \$
00 00000000000000 0000000 0
00000000 0 0 0 00
0?@0000**9564**00
000000 0000 0
000**A**00 00

1	Premijer Vlade TK	Čaušević Sead	41.212	1.783	42.995	3.583
2	Ministrica ministarstva finansija	Bijedić Alisa	31.487	542	32.029	2.669
2a	Dužnosnik u isteku ili prekida mandata	Lazić Mlađan		12.530	12.530	
3	Ministar Ministarstva industrije, energetike i rudarstva	Iveljić Zvonimir Od 14.11.2014	938		938	
3a	Dužnosnik u isteku ili prekida mandata	Knežiček Željko Do 14.11.2013	31.003	4.243	35.246	2.937
4	MinistarMinistarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	Hasić Sead Od 14.11.2014	4.401		4.401	2.859
4a	Dužnosnik u isteku ili prekida mandata	Ajanović Edin Do 14.11.2013	28.836	3.922	32.758	
4b	Dužnosnik u isteku ili prekida mandata	Škahić Imšir		8.178	8.178	
5	MinistarMinistarstva pravosuđa i uprave	Taletović Alen	30.277	1.276	31.553	2.629

²⁰ Akti koji su regulisali ovu problematiku su: Odluka o utvrđivanju plaća i naknada funkcionera koje bira ili imenuje Skupština Tuzlanskog kantona i naknada za vršenje funkcije poslanicima u Skupštini Tuzlanskog kantona (usvojene u Skupštini i objavljene u službenim listovima 2/02; 8/04; 12/04 i 8/07) i Odluka o utvrđivanju poslaničkog paušala i naknada (donosi Administrativna komisija)

6	Ministar Ministarstva unutrašnjih poslova	Teofilović Zoran	20.113		20.113	3.352
6a	Dužnosnik u isteku ili prekida mandata	Husić Amir	9.848		9.848	
7	Ministar Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okolice	Antunović Božo	19.391		19.391	3.232
7a	Dužnosnik u isteku ili prekida mandata	Hadžiselimović Mirsad	13.822	18.263	32.085	
8	Ministrica Ministarstva zdravstva	Hadžigrahić Nermina	19.945		19.945	3.324
8a	Dužnosnik u isteku ili prekida mandata	Pavlović-Čalić Nada	13.106		13.106	
9	Ministar Ministarstva za boračka pitanja	Salihović Ibrahim	19.141		19.141	3.190
9a	Dužnosnik u isteku ili prekida mandata	Mahmutović Zijad	13.233	17.409	30.642	
10	Ministar Ministarstva razvoja i poduzetništva	Simić Petar	19.806		19.806	3.301
10a	Dužnosnik u isteku ili prekida mandata	Bilanović Dijana	13.820	18.813	32.633	
11	Ministar Ministarstva trgovine, turizma i saobraćaja	Hadžić Senaid	34.635		34.635	2.886
11a	Dužnosnik u isteku ili prekida mandata	Čačković Aziz		29.644	29.644	
12	Ministar Ministarstva za rad, socijalnu politiku i povratak	Hujdurović Emir Od 14.11.2014	4.585		4.585	
12a	Dužnosnik u isteku ili prekida mandata	Ništović Samir Do 14.11.2013	14.957	3.922	18.879	3.146
12b	Dužnosnik u isteku ili prekida mandata	Hasić Sead	13.206	16.701	29.906	2.492
13	Ministar Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta	Šehidić Adem	18.792		18.792	3.132
13a	Dužnosnik u isteku ili prekida mandata	Avdibašić-Vukadinović Nađija	12.992	10.898	23.890	
U K U P N O:			429.545	148.124	577.669	

Tabela 14: Mjesečna primanja članova Vlade TK

Napomena:

- a) Tabelarni pregled je sačinjen na osnovu podataka dostavljenih iz ministarstva finansija i ne sadrži ostale naknade ministara stečene kroz radne grupe i komisije
- b) Plaće za XII mjesec 2013.godine, naknade za topli obrok za XI i XII mjesec 2013.godine, kao i drugi dio naknade za regres u iznosu od 200,00 KM, obračunate su i uvrštene u tabelarni pregled, a u trenutku davanja informacije 21.1.2014 nisu isplaćene
- c) Odlukom Skupštine TK-a o smjeni ministara u Vladi TK-a broj 01-02-318-3/13 od 15.05.2013. godine došlo je do promjena u Ministarstvu unutrašnjih poslova TK-a;

Ministarstvu prostornog uređenja i zaštiti okolice TK-a; Ministarstvu zdravstva TK-a; Ministarstvu za boračka pitanja TK-a; Ministarstvu razvoja i poduzetništva TK-a; Ministarstvu za rad, socijalnu politiku i povratak TK-a i u Ministarstvu obrazovanja, nauke, kulture i sporta TK-a; 14.11.2013 je došlo do promjena Ministarstvu za boračka pitanja TK-a, Ministarstvu za rad, socijalnu politiku i povratak TK-a i Ministarstvu industrije, rudarstva i energetike, te iz tog razloga tabela ima po dva i tri ministra u istom ministarstvu. Zbog različitih vremena preuzimanja vlasti i vremena provedenog na funkciji, iznosi prosječnih primanja na tim funkcijama su približno tačni

- d) Ukupno 14 dužnosnika ministara su samo u 2013. godini, u prethodnoj tabeli imali isplate „Naknada za dužnosnike nakon prekida mandata“. Dužnosnici su koristili prava na tzv „bijeli hljeb“ po osnovu Zakonom o platama i naknadama u organima vlasti Federacije BiH (sl. Novine FBiH 45/10).

U poređenju sa primanjima poslanika Skupštine Tuzlanskog kantona, primjetno je da se ništa nije promijenilo u odnosu na prethodne godine. Odnosi su ostali isti i većina poslanika je bolje plaćena od ministara, kao što je bolje plaćen predsjednik Skupštine od premijera.

Nakon objavljivanja podataka poreske uprave o najplaćenijim državnim funkcionerima u žižu javnosti su došla i primanja direktora javnih preduzeća i kantonalnih institucija. Iako su promjene najavljene, plate menadžera javnih preduzeća su prema objavljenim podacima izuzetno visoke.²¹ Obećanje da će se nakon dobijanja cjelovite povratne informacije preko nadzornih i upravnih odbora insistirati na svođenju primanja u realne okvire, očito nije ispunjena.

²¹ Npr direktor JP za vodoprivrednu djelatnost Spreča dd, u aprilu 2013. godine imao je platu 6.711 KM

Euroatlanski put za Bosnu i Hercegovinu kao zemlju koja ima veoma složenu strukturu, je znatno teži i sporiji nego što su ga imale jednostavnije uređene zemlje. Kada se uz to doda i upitnost zajedničke vizije političkih lidera u Bosni i Hercegovini, tada je veoma teško procijeniti koliko i kada koji nivo vlasti treba uraditi da bi se ostvarili stvarni pomaci u integracijama.

Eksplcitne i isključive obaveze kantonalni nivo vlasti, po ovom pitanju nema, ali je i od strane međunarodne zajednice i od strane CCI-a već ranije prepoznato nepostojanja efikasnog mehanizma koordinacije između kantona, entiteta i države, neophodnog za preuzimanje, provedbu i primjenu zakonodavstva EU. Uspostava Mehanizma koordinacije je veoma važna, jer bi radne grupe uključene u ovaj proces, mogle imati jasne uloge i odgovornost u ostvarivanju napretka.

Među razmatranim mjerama Skupštine Tuzlanskog kantona **ni do kraja 2013. godine se nije našao dokument „Popis ključnih mjera za 2013. . godinu“** upućen od strane Štefana Filea člana Evropske komisije, prema Vijeću ministara i Direkcije za evropske integracije²², u kojem je sugerisana neophodnost „uspostave djelotvornog mehanizma koordinacije između različitih razinama vlasti radi preuzimanja, provedbe i primjene zakonodavstva EU“. Sa dokumentom su trebala biti upoznati svi nivoi izvršne i zakonodavne vlasti u BiH, kako bi se putem zajedničkih napora ostvario daljnji napredak u procesu evroatlantskih integracija.

Iako se pismom obraćanja i zaključcima Vijeća ministara eksplicitno **„zadužuju nadležne institucije i druga tijela uprave da navedene mjere uvrste u svoje planove rada za 2013. godinu“**, a kantonalnoj vlasti po prvi put sugerise učešće u procesu EU integracija, Skupština TK još uvijek svoj stav nije formulisala, niti je pristupila korekciji Programa. Uvidom u raspoložive zapisnike Kolegija nije prepoznata slična aktivnost ni kada je u pitanju programiranje rada Skupštine za 2014. godinu.

Za razliku od Skupštine, Vlada TK se 4.2.2013. godine upoznala sa Programom ključnih mjera za 2013. godinu sačinjenim od Evropske komisije za proširenje, te zadužila sva kantonalna ministarstva koja u okviru provođenja Programa imaju odgovarajuće nadležnosti po pojedinim mjerama, da iste uvrste u svoje programe rada, kao i u Program rada Vlade TK za 2013. godinu. Objedinjena informacija o tome šta su ministarstva i Vlada po tom pitanju uradila, nije razmatrana, međutim primjetno je da se u ovom važnom slučaju nije postupilo sistemski i u skladu sa odredbama jedinstvene metodologije izrade Programa rada.

Uvidom u raspoložive zapisnike Kolegija i Vlade, nije prepoznata slična aktivnost ni kada je u pitanju programiranje rada Vlade i Skupštine za 2014. godinu.

Prilika da se pravne stečevine EU prepoznaju i da se ciljano uvrste u programe rada za 2014. godinu je još uvijek pred Vladom i Skupštinom, jer konačne verzije programa rada do kraja 2013. godine nisu usvojene.

Obzirom da kantonalne vlasti nisu izvršile jasnu identifikaciju „evropskih zakona“, u ovom odjeljku nismo u mogućnosti dati prikaz u kojoj mjeri je izvršeno usklađivanje zakonodavstva TK sa zakonodavstvom EU.

²² Pismo Stefana Filea je upućeno Vijeću ministara 14.10.2012., a Direkcija Evropskih integracija je 14.12. uputila obavijest 02/b-06-IT-1674-7/12 prema Skupštinama i Vladama svih nivoa vlasti

POVEĆANIM INTENZITETOM RADA NA KRAJU GODINE, DJELIMIČNO JE NADOKNAĐEN ZAOSTATAK UZROKOVAN POLITIČKOM KRIZOM, ALI JE REZULTAT KOJI JE OSTVARILA VLADA TK, TOKOM 2013. GODINE, I DALJE NAJLOŠIJI U MANDATU.

Od 207 mjera Programom rada Vlade TK planiranih za realizaciju u 2013. godini, realizovano je njih 163 (79%), odnosno, manje nego što je bilo planirano da se donese samo u prvih 9 mjeseci. U relativno stabilnijem političkom ambijentu, Vlada je djelimično uspjela nadoknaditi zaostatak uzrokovan najdubljom političkom krizom u kojoj se kanton našao od postanka. Procenat realizacije programiranih obaveza je, međutim, i pored toga, najlošiji u mandatu.

NA SPISKU NEURAĐENOG – KLJUČNI SU REFORMSKI DOKUMENTI.

Među 44 nerealizovane mjere u 2013. godini se nalaze i one kojima je vlast obećavala a građani od njih očekivali korjenite reformske promjene i poboljšanje kvaliteta života u Kantonu Nisu donešeni Akcioni plan za implementaciju Okvirnog programa za "Nova i bolja radna mjesta", Plan Tuzlanskog kantona za borbu protiv korupcije, Elaborati o organizacionom umrežavanju ustanova osnovnog i srednjeg obrazovanja na području Tuzlanskog kantona, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o poticajima u poljoprivredi, Strategija razvoja sporta u Tuzlanskom kantonu, Kantonalni plan upravljanja otpadom Tuzlanskog kantona 2013. – 2018.

OD ZAKONA IZ PROGRAMA RADA, U 2013. GODINI, POSAO ZAVRŠEN NA SVEGA NJIH 38%.

Da se Vlada u 2013. godini najmanje bavila onim najznačajnijim, pokazuje i stepen realizacije planiranih zakona. Od 26 zakona Programom rada Vlade planiranih za realizaciju u 2013. godini, Vlada je utvrdila njih 17, od čega je na tek 10 posao u 2013. godini u potpunosti okončan, a 7 ih je kraj 2013. dočekalo „u proceduri“ i ostalo za finalizaciju u narednoj godini. Uz 9 planiranih zakona koji tokom 2013. godine, uopšte nisu razmatrani, dolazimo do podatka da u 2013. godini posao nije završen na čak 62% planiranih zakona. A na trećini planiranih nije ni započeo.

Inače na Vladi je razmatrano ukupno 30 zakona (20 je utvrđeno u formi prijedloga a 10 u nacrtu), što znači da skoro svaki drugi na Vladi razmatrani zakon nije iz programa rada.

SVE PLANIRANE OBAVEZE U 2013. GODINI ISPUNILA SU SAMO 2 MINISTARSTVA

U 2013. godini su samo 2 ministarstva Vlade TK u potpunosti realizovali svoje planirane obaveze (Ministarstvo finansija i Ministarstvo za rad socijalnu politiku i povrata).

S druge strane, Ministarstvo prostornog uređenja i zaštitu okoline sa 56 % realizovanog, i Ministarstvo provosuda i uprave i Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta sa 67% su ministarstva sa sa najnižom realizacijom planiranog.

BUDŽET ZA 2014. GODINU JE DONEŠEN NA VRIJEME I PONOVO SA PLANIRANIM DEFICITOM

Po prvi put nakon 5 godina. i nakon ozbiljnog kršenja zakona pri donošenju Budžeta za 2013. godinu, Skupština je, u 2013. godini, na vrijeme i u skladu sa zakonskim rokom donijela Budžet za narednu godinu. Ukupna planirana sredstva na strani rashoda za 2014. godinu su 386 miliona KM, što je za 9,5% više nego što je bilo u rebalansu za 2013. godinu. Budžetom je planiran i deficit koji će nastati u 2014. godini, u iznosu 67,95 miliona KM, koji će biti pokriven zaduživanjem.

U budžetskom planiranju za 2014. godinu u prihodima su ponovo predviđena sredstava dugoročnog kreditnog zaduženja za pokriće procijenjenog **akumuliranog** deficita sa 31.12.2013. u visini od 109 miliona KM.

Kako bi obezbjedila dugoročna budžetsku likvidnost i finansijsku stabilnost, Skupština je na prijedlog poslanika, zadužila Vladu da u saradnji sa ekspertima, hitno izradi Strategiju sanacije deficita.

PRIVLAČENJE STRANIH INVESTICIJA TREBA BITI VRHUNSKI PRIORITET VLASTI

Zbog ekonomske krize i nelikvidnosti budžeta, razvojna komponenta iz budžeta je skoro iščezla. Najavljena kreditna zaduženja će biti usmjerena za pokrivanje deficita, pa je jedina šansa za oporavak privrede, privlačenje stranih investicija, što bi trebao biti vrhunski prioritet vlasti Tuzlanskog kantona.

KASNI SE SA USVAJANJEM PROGRAMA RADA ZA 2014. GODINU

Vlada Tuzlanskog kantona nije na vrijeme donijela svoj Program rada za 2014. godinu. Čime je uticala i na nedonošenje Programa rada Skupštine za ovu godinu. Time su od strane Vlade prekršene odredbe Odluke o metodologiji izrade i donošenja programa rada i izvještaja o radu Vlade Tuzlanskog kantona, kantonalnih organa uprave i upravnih organizacija, a od strane Skupštine odredbe Poslovnika koje definišu rokove za donošenje programa.

SA ŠESTOM PARLAMENTARNOM VEĆINOM, U OVOM SAZIVU SKUPŠTINE, SDP PONOVO IMA VEĆINSKU VLADU

Nakon unutarstranačkog previranja u BPS-u, u Skupštini TK je došlo je do formiranja šeste po redu parlamentarne većine, koju čine 3 stranke (SDP, SBiH, HDZ) i samostalni poslanici Zoran Jovanović i Džemal Jukan. Aktuelna parlamentarna većina je brojčano najslabija od svih prethodnih. Nakon odlaska NSRZB i BPS-a u opoziciju, uslijedila je rekonstrukcije Vlade u kojoj je SDP ponovo dobio većinu u Vladi, SBiH je, preuzevši dva ministarstva, ipak ušla u izvršnu vlast, HDZ sa jednim poslanikom dobio dva ministarska mjesta, a po prvi put se desilo da ministar iz neparlamentarne stranke bude imenovan na prijedlog samostalnog poslanika.

SAMO U 2013. GODINI, „BIJELI HLJEB“ KORISTILO 14 MINISTARA VLADE

Česte promjene parlamentarnih većina i promjene u sastavu vlada u oba saziva, omogućile su da 14 ministara primaju plate i nakon prekida mandata čime su samo u 2013 godini povećali budžetske troškove za cca 250 000 KM. Prava su koristili po osnovu odluka Administrativne komisije Skupštine TK i Zakona o platama i naknadama u organima vlasti Federacije BiH kojim su troškovi samo u omogućava da dužnosnici primaju plate i do godinu dana nakon isteka mandata.

POTVRDILO SE - BEZ OZBILJNOG KOALICIONOG PROGRAMA NEMA OZBILJNE KOALICIJE

Česte promjene parlamentarnih većina u Skupštini Tuzlanskog kantona potvrđuju tezu da ni jedna ne može imati dug vijek dok se ne uspostavi povjerenje bazirano na usaglašenim i zajedničkim ciljevima. Fokusiranje na zajedničke ciljeve i prioritete koalicionih partnera je moguće samo nakon javnog objavljivanja platforme na kojoj će koalicija raditi u nastavku mandata.

NAPRAVLJENI SU POČETNI, SKROMNI, KORACI NA UNAPRJEĐENJU POSLOVNOG AMBIJENTA. Najznačajnim korakom u unaprjeđenju poslovnog ambijenta se smatra usvajanje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prostornom uređenju i građenju jer se njegovim izmjenama i dopunama pojednostavljaju procedure prilikom izdavanja različitih vrsta dozvola, a rokovi izdavanja urbanističke i građevinske dozvole skraćuju.

sjednici su pored diskusija poslanika svoje prijedloge i viđenje rješenja iznijeli predstavnici sindikata, poslodavca, privrednici, kantonalna privredna komora, nakon čega se vidjelo da bi mjere predložene od Vlade, mogle biti samo polazište za donošenje konačnih mjera. Na žalost, Vlada je proces donošenja konačnih mjera nepotrebno „razvukla“ i propustila priliku da mjere finalizuje i ugradi u programe rada i Budžet za 2014. godinu.

NEMA MJERA ZA POBOLJŠANJE KOORDINACIJE MEĐU NIVOIMA VLASTI U PREUZIMANJU, PROVEDBI I PRIMJENI EU ZAKONODAVSTVA

Za razliku od Skupštine, Vlada TK se 4.2.2013. godine upoznala sa Programom ključnih mjera za 2013. godinu sačinjenim od Evropske komisije za proširenje, u kojem je sugerisana neophodnost „uspostave djelotvornog mehanizma koordinacije između različitih razinama vlasti radi preuzimanja, provedbe i primjene zakonodavstva EU“. No, bilo kakva informacija o tome šta su institucije u BiH po tom pitanju uradile, tokom 2013. godine nije razmatrana, i primjetno je da se ovom važnom pitanju nije postupilo sistemski

ZA NOVEMBARSKU PLATU BUDŽETSKIH KORISNIKA - POZAJMICA, DOK SOCIJALNE NAKNADE KASNE 4 MJESECA

Koncem godine, na posljednjoj 15. vanrednoj sjednici održanoj 27.12.2013. godine, Vlada je nakon razmatranja Informacije o trenutnoj finansijskoj situaciji u Budžetu Tuzlanskog kantona, donijela odluku da pozajmicom od 4,2 miliona KM obezbjedi nedostajuća sredstva za isplatu novembarskih plata budžetskih uposlenika. Nedostajuća sredstva su pozajmljena sa podračuna – sredstva posebnog poreza za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća i sredstva sa podračuna za zaštitu okolice.

Ovakav pristup na rashodovnoj strani Vlada nije imala kada je redovnost isplate socijalnih naknada licima u stanju socijalne potrebe, jer su avgustovske isplate naknada za dječije dodatke i naknada za majke porodilje, isplaćene tek u januaru 2014. godine, tj. sa 4 mjeseca zakašnjenja.

PREPORUKE CCI-a

1. Hitno i prioritetno razmatrati mjere kojima se stvaraju uslovi za povećanje zapošljavanje i snažniji investicioni zamah (Zakon o poticajima u privredi, Akcioni plan zapošljavanja, Analiza i izmjena propisa u TK)
2. Donijeti strateški dokument o privlačenju stranih investicija
3. Prioritetno izvršiti usklađivanje kantonalnih propisa kojima će se skratiti vrijeme i pojednostaviti procedura registrovanja i pokretanja biznisa i time stvoriti povoljniju poziciju za domaće i strane ulagače
4. Donijeti Plan štednje i Program mjera i aktivnosti za stabilizaciju Budžeta TK
5. Realizovati preporuku Evropske komisije i Direkcije za evropske integracije i „uspostave djelotvornog mehanizma koordinacije između različitih razinama vlasti radi preuzimanja, provedbe i primjene zakonodavstva EU“.
6. Pokrenuti postupke izrada razvojnih strategija i planskih dokumenata, koji će biti preduslov za korištenje sredstava predpristupnih fondova EU IPA-2 za period 2014-2012. godine
7. Donijeti Zakon o pravima izabranih dužnosnika i nosilaca izvršnih funkcija i savjetnika u organima vlasti Tuzlanskog kantona i njihova primanja i privilegije uskladiti sa stanjem u

društvu i imperativom veće socijalne osjetljivosti. Identičan princip primijeniti i na menadžment u javnom sektoru i javnim ustanovama.

8. Pojednostaviti procedure za dostupnost informacija, uvođenjem e-pristupa informacijama
9. Prilikom upošljavanja u javnoj upravi, javnim preduzećima i kantonalnim ustanovama konkursne procedure prvoditi javno, nepristrasno i bez uticaja politike
10. Inicirati izradu socijalne karte i insistirati na donošenju Socijalnog programa mjera za ublažavanje stanja socijalno ugroženih građana TK
11. Donijeti Strategiju za borbu protiv korupcije i uspostavu sistemskog rješavanja problema korupcije u javnom sektoru
12. Nastaviti sa započetim postupkom izrade prečišćenih verzija kantonalnih zakona kako bi se napravio registar kantonalnih propisa
13. Obezbjediti budžetsku liniju i razviti sistem podrške projektima nevladinog sektora finansiranih IPA i ostalim međunarodnim fondovima, kroz obezbjeđenje sredstava za participaciju i time stvoriti pretpostavke za zahvatanje višestruko većih iznosa

PROGRAM RADA

Obim i predlagači

Program rada Vlade TK za 2013. godinu sa **207** planiranih mjera, je najobimniji do sada usvojeni programski dokument i u poređenju sa prethodnom godinom veći je za 11%.

Za 157 mjera predlagači su Vlada i njezina ministarstva, a za 50 su kao obrađivači planirane kantonalne institucije i uprave.

Načješći obrađivači programskom materijala u 2013. g., po Programu rada su trebali biti Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta sa 33 mjere i Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva sa 22 mjere. Kako i proteklih godina najmanje mjera za Vladu u 2013. g. planirali su pripremiti Ministarstvo provosuda i uprave (6) i MUP (5 mjera.)

Prema programu rada Vlade Ministarstvo obrazovanja, nauke kulture i sporta je trebalo biti i najčješći predlagač zakona (6) od čega su 2 integralna zakona a 4 izmjene i dopune posojećih. Ministarstvo pravosuđa i uprave trebalo je biti obrađivač 5 zakona i svi su izmjene postojećih kantonalnih zakona.

Kao najčješći obrađivači među ostalim kantonalnim institucijama, Programom su bili predviđeni Kantonalna uprava civilne zaštite sa 13 mjera i Zavod zdravstvenog osiguranja sa 8 mjera. U tabelarnom pregledu je navedeno da je za zajedničku obradu planirano 27 materijala, za koji su najčješće zadužene i kantonalne institucije i ministarstva.

Predlagači	Ukupno za 2013 godinu	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	avg	sep	okt	nov	dec
Vlada TK	15	0	1	0	3	3	3	1	0	1	1	2	0
Ministarstva	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ministarstvo finansija	12	0	0	2	1	2	2	2	0	0	1	0	2
Ministarstvo industrije, energetike i rudarstva	12	0	1	1	4	1	1	1	0	1	0	0	2
Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta	33	3	3	3	7	4	1	3	1	4	2	1	1
Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede	22	1	6	0	6	3	2	0	1	2	0	0	1
Ministarstvo prostornog uređenja i zaštitu okoline	9	0	0	0	4	2	0	0	0	0	1	1	1
Ministarstvo provosuda i uprave	6	0	0	0	0	1	2	2	0	1	0	0	0
Ministarstvo razvoja i poduzetništva	7	0	0	1	1	0	1	1	0	0	1	2	0
Ministarstvo trgovine, turizma i saobraćaja	16	0	0	3	1	2	4	0	0	1	2	3	0
Ministarstvo unutrašnjih poslova	5	0	0	0	0	1	2	0	0	1	0	0	1
Ministarstvo za boračka pitanja	17	1	1	1	5	3	2	1	1	0	1	0	1
Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak	17	0	0	0	2	4	2	0	0	2	1	2	4
Ministarstvo zdravstva	12	0	0	1	4	0	1	0	1	2	1	1	1
Pedagoški zavod	5	0	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	0
Ured za internu reviziju	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zavod za javno zdravstvo	2	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0
Zavod za pružanje pravne pomoći	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zavod zdravstvenog osiguranja	8	0	0	1	2	0	1	0	1	0	1	1	1

Direkcije cesta Tuzla	6	0	0	1	0	1	1	0	0	0	1	2	0
Javna zdravstvena ustanova Univerzitetski klinički centar Tuzla	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
JP za vodoprivrednu djelatnost „Spreča“ d.d. Tuzla	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
JP "Međunarodni aerodrom Tuzla"	2	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0
JU Disciplinski centar za maloljetnike	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JU Služba za zapošljavanje	2	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
JU Univerzitet u Tuzli	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Kantonalna agencija za privatizaciju	2	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kantonalna uprava civilne zaštite	13	2	4	2	1	0	2	0	0	0	0	1	1
Kantonalna uprava za inspekcijske poslove	3	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0
Kantonalno pravobranilaštvo	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Ukupno	207	7	19	19	39	27	25	12	5	15	11	13	15

Tabela: Struktura i dinamika razmatranja mjera iz Programa rada Vlade TK za 2013. g po obrađivačima/predlagačima

Struktura mjera i dinamika

Što se tiče strukture mjera koje je Vlada planirala za realizaciju u 2013. g. - za donošenje je BIO planiran 26 zakon, što je na nivou prosjeka iz prethodnih godina. Programom rada je u analitičko-informativnoj djelatnosti planiramo znatno više mjera nego prethodnih godina - izvještaja 42, informacija 35, odluka 33, programa 32, , ... U Programu rada za 2013. g. su se nalazile i 3 strategije, 7 planova i programa od strateškog značaja od kojih ističemo Plan za borbu protiv korupcije i Akcioni Plan za mlade za 2013-2014.

U Programu rada za 2013. g. se ponovo našla 3 strateška dokumenta. Strategija razvoja sporta u Tuzlanskom kantonu trebala biti ponovo dio plana Ministarstva obrazovanja nauke kulture i sporta, dok su umjesto Strategije razvoja saobraćaja u Tuzlanskom kantonu i Strategije razvoja turizma u Tuzlanskom kantonu, ponuđeni :Osnove Strategije razvoja regionalnih cesta Tuzlanskog kantona za period 2013-2023 godinu i Osnove strategije razvoja turizma na području Tuzlanskog kantona²³.

U više prilika i se od nadležne skupštinske komisije iniciralo donošenje Strategija za borbu protiv korupcije, međutim ona se ni u 2013. godini nije našla u Programima rada. Umjesto strateškog dokumenta Vlada je trebala donijeti kantonalni Plan za borbu protiv korupcije.

Vjerovatno zbog niske realizacije u Programu rada Skupštine i Vlade TK se nisu našli ni izvještaji o monitoringu i realizaciji seta veoma važnih ranije usvojenih strategija (razvojna, poljoprivrede zapošljavanja) kojima u 2013. godini ističe rok za implementaciju.

Sve navedeno govori da se u strateškom planiranju u Tuzlanskom kantonu već duži period ponavljaju propusti vezani ili za nedonošenje ili za gubitak kontinuiteta strateškog planiranja ili za nedovoljno praćenje implementacije usvojenih dokumenata.

Tipovi	Ukupno za 2013 godinu	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	avg	sep	okt	nov	dec
Akcioni plan	3	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0
Analiza	4	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	2
Budžet	3	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Elaborat	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Finansijski plan	3	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2

²³Ministar Senaid Halilović je po preuzimanju funkcije obećao da ukoliko se ne donesu entitetske strategije više neće čekati nego će donijeti kantonalne dokumente

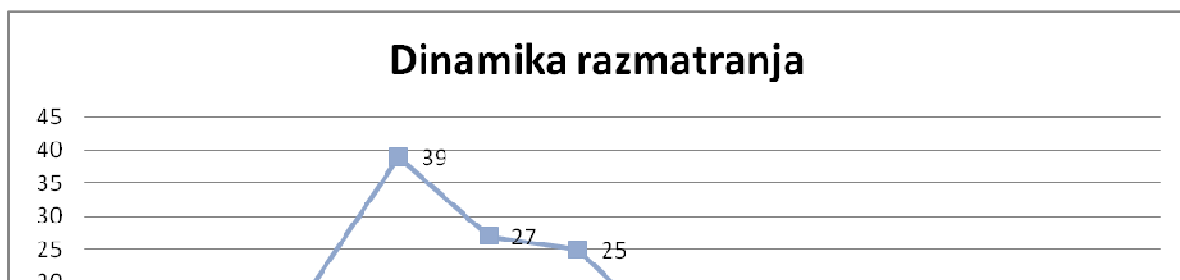
Informacija	35	1	2	3	4	2	5	3	0	5	3	4	3
Inicijative i pitanja	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Izveštaj	42	0	9	5	8	8	2	3	3	1	1	1	1
Odluka	33	2	0	2	14	4	5	1	2	0	2	1	0
Ostalo	6	1	2	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1
Plan	8	0	2	2	1	1	0	0	0	1	0	1	0
Plan rada	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Pravilnik	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Program	32	1	2	2	9	6	4	2	0	1	1	3	1
Prostorni plan	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Smjernice	2	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0
Strategija	3	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0
Uredba	2	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Zakon	26	2	1	1	2	2	5	3	0	4	1	1	4
Ukupno	207	7	19	19	39	27	25	12	5	15	11	13	15

Tabela: Struktura i dinamika razmatranja mjera iz Programa rada Vlade TK za 2013. g

Predlagač	Ukupno	Zakon	Izveštaj	Informacija	Finansijski plan	Odluka	Analiza	Program	Plan	Strategija	Budžet -	Uredba	Prostorni plan	Ostalo
Vlada TK	15		1			5		6	1	1				1
Ministarstva	1		1											0
Ministarstvo finansija	12	3	5								3			1
Ministarstvo industrije, energetike i rudarstva	12	1		8		1		1						1
Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta	33	6	2	6		10		3	1	1		1		3
Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede	22	1	10	2		2		5	2					0
Ministarstvo prostornog uređenja i zaštitu okoline	9	3	1			1		1	2				1	0
Ministarstvo provosuda i uprave	6	5		1										0
Ministarstvo razvoja i poduzetništva	7			4		1								2
Ministarstvo trgovine, turizma i saobraćaja	16	2	2	3		3		2	1	2				1
Ministarstvo unutrašnjih poslova	5	3		2										0
Ministarstvo za boračka pitanja	17	1				7	1	7				1		0
Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak	17	1	1	6	1	2	2	3						1
Ministarstvo zdravstva	12		6	1	2	1	1							1
Pedagoški zavod	5		4									1		0
Ured za internu reviziju	1		1											0
Vlada TK	15		1			5		6	1	1				1
Zakonodavno -pravna komisija Skupštine Tuzlanskog kantona	0													0
Zavod za javno zdravstvo	2		1				1							0
Zavod za pružanje pravne pomoći	1		1											0
Zavod zdravstvenog osiguranja	8		4		2	1								1
Direkcije cesta Tuzla	6		1			1		1	1	1				1
Javna zdravstvena ustanova Univerzitetski klinički centar Tuzla	1		1											0
JP za vodoprivrednu djelatnost „Spreča“ d.d.	1		1											0

Tuzla														
JP "Međunarodni aerodrom Tuzla"	2		1					1						0
JU BKC Tuzla	0													0
JU Disciplinski centar za maloljetnike	1		1											0
JU Služba za zapošljavanje	2		1		1									0
JU Univerzitet u Tuzli	1			1										0
Kantonalna agencija za privatizaciju	2		1					1						0
Kantonalna uprava civilne zaštite	13		3	2		1		2	2					3
Kantonalna uprava za inspekcijske poslove	3		2					1						0
Kantonalno pravobranilaštvo	1		1											0
Ukupno	234	26	53	36	6	36	5	34	10	5	3	3	1	16

Tabela: Razmatranje mjera iz Programa rada Vlade TK za 2013. g po obrađivačima/predlagачima

5 zakona i još 11 ostalih mjera se već ranije nalazilo u programima rada i zbog raznih okolnosti su kao nerealizovani, ponovo uvršteni u program.

Tipovi	Nove mjere u programu za 2013 godinu	Mjere iz ranijih perioda ukupno
Akcioni plan	3	0
Analiza	4	0
Budžet	2	1
Elaborat	1	0
Finansijski plan	2	1
Informacija	35	0
Inicijative i pitanja	1	0
Izveštaj	42	0
Odluka	32	1
Ostalo	4	2
Plan	7	1
Plan rada	0	1
Pravilnik	0	1
Program	30	2
Prostorni plan	1	0
Smjernice	2	0
Strategija	2	1
Uredba	2	0
Zakon	21	5
Ukupno	191	16

Tabela: Ponavljanje mjera u Programu rada TK za 2013.g

Budžet Tuzlanskog kantona za 2013. godinu usvojen je na 42. hitnoj sjednici Skupštine, 30.5.2013. godine.

Skupština Tuzlanskog kantona po prvi put od svog postojanja, ne da nije donijela svoj Budžet na vrijeme, nego ga uopšte nije donijela do krajnjeg roka kojeg dopušta Zakon o budžetima FBiH. Poslanicima Tuzlanskog kantona nije bilo dovo

nepoznavanju parametara za kreiranje Budžeta) pridodat je novi, jer je smjena Vlade bila izgovor poslanika Skupštine da se Budžet uopšte i ne donese.

Budžet TK za 2013. godinu je ipak usvojen 2 mjeseca nakon krajnjeg zakonskog roka, nakon rješavanja tromjesečne parlamentarne krize.

Konačni epilog političke borbe u Skupštini je bio poražavajući, jer je neusvajanjem Budžeta u sjeni je ostalo nekoliko gorkih istina: građani Tuzlanskog kantona su na početku 2013. godine, na još jedan način trpili posljedice političke borbe, a da se pri tome unutar Skupštine nije uspjela otvoriti suštinski nužna rasprava o tome na koji način se treba stabilizovati Budžet i kako ga učiniti razvojnim.

Postupak donošenja

Tuzlanski kanton kao, uostalom i ostali nivoi vlasti, je zbog kontinuiranih problema u punjenju budžeta zakasnio sa donošenjem Smjernica ekonomske i fiskalne politike za period 2013.-2015., a DOB za isti period nije ni razmatran, iako su i jedan i drugi dokument planirani za donošenje još u 2012. godini. Smjernice su usvojene 27.1.2013. godine, nakon čega su po užurbanoj proceduri budžetski korisnici upoznati da sačine svoje zahtjeve i dostave ga Ministarstvu finansija. Vlada je 18.2.2013. utvrdila nacrt Budžeta TK za 2013. godinu u iznosu 360.981.995,80 KM koji je u odnosu na rebalans Budžeta 2012. godine bio veći za cca 5,3 miliona KM. Iznos nacrta Budžeta je manji u odnosu na planirani Budžet u 2012. godini za 39 miliona KM zbog neplaniranja primitaka od inostranih zaduženja.

Najviše budžetskih sredstava sredstava planirano je za bruto plaće, naknade i doprinose zaposlenih u oblastima obrazovanja, policije, pravosuđa i uprave. Materijalni troškovi zadržani su na nivou 2012. godine, kada su po ovom pitanju ostvarene značajne uštede u odnosu na ranije godine.

U Nacrtu je planirano povećanje kapitalnih transfera za ukupno 13 miliona KM, i to 3,5 miliona iz budžetskih sredstava, a 10 miliona iz namjenskih sredstava Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okolice.

Izdavanja koja se odnose na oblast industrije, energetike i rudarstva su planirana na nivou 2,5 miliona KM, od čega je u strukturi planirano 700.000 iz budžetskih sredstava, a 1,8 miliona KM su sredstva ostvarena u procesu privatizacije (ESCROW). U oblasti poljoprivrede, sredstva su planirana na nivou izvršenja iz 2012. Godine, dok je za oblast boračko – invalidske zaštite, iznos sredstva planiran na nivou plana iz 2012. godine.

Za projekte u oblasti razvoja i poduzetništva, za podršku privredi – malim i srednjim preduzećima planirano je oko 3 miliona KM, što je četverostruko više u odnosu na sredstva planirana u 2012. g. Nacrtom je bilo planirano i 300.000 KM inicijalnih sredstava za osnivanje Centra za autizam Tuzlanskog kantona, te predviđena realizacija podrške stambenom zbrinjavanju mladih, kao i programa volontiranja i odrađivanja pripravničkog staža na nivou izdavanja iz prethodne godine.

Nakon 7 dana Vlada je na 29. vanrednoj sjednici 25.2. 2013. g. umjesto nacrta, Skupštini Tuzlanskog kantona dostavila Prijedlog Budžeta Tuzlanskog kantona za 2013. godinu i tražila da se o njemu raspravlja po hitnoj proceduri. U obrazloženju je navedeno da je razlog hitnosti što brže stvaranje preduslova za realizaciju programa koji su od strane ministarstava planirani za realizaciju.

Poslanici Skupštine su na 31. sjednici odbili razmatranje Budžeta u formi prijedloga, vratili ga u nacrt i odredili desetodnevnu javnu raspravu.

Nakon provedene javne rasprave Vlada je 19.3.2013. godine utvrdila Prijedlog Budžeta Tuzlanskog kantona za 2013. godinu u iznosu od 371.114.472,29 KM²⁵. U odnosu su na rebalans Budžeta za 2012. godinu radilo se o povećanju za oko 15 miliona KM, a u odnosu na usvojeni Nacrt Budžeta povećanje je bilo 10 miliona KM. U odnosu na cjelokupan Budžet, najviše sredstava planirano je za bruto plaće, naknade i doprinose zaposlenih u oblastima obrazovanja, policije, pravosuđa i uprave, što iznosi oko 211 miliona konvertibilnih maraka. U prijedlogu budžeta su po prvi put osigurana su sredstva u iznosu 1,2 miliona konvertibilnih maraka za rekonstrukciju objekata u okviru Kamupsa Univerziteta u Tuzli,.

²⁵ Vlada je 8.4. 202013. godine utvrdila i u parlamentarnu proceduru uputila novi i znatno niži prijedlog Budžeta u iznosu 323,6 miliona KM. Usvojeni Budžet je uvećan za amandmane skopljaka Skopljaka i iznosi 323.848 mil KM

Na prijedlog Budžeta su poslanici stranaka pozicije su uložili 7 amandmana, a na na Zakon o izvršenju Budžeta uloženo je 11 amandmana. Amandmani poslanika su od strane Vlade odbijeni, ali je Vlada ipak ulaganjem svojih amandmana nastojala odobrovoljiti poslanike pozicije da bi Budžet podržali. U uvodnom izlaganju, kao nikada ranije, od strane ministarstva sačinjena je dosta kvalitetna analiza prihoda i rashoda sa prikazanim trendovima, koja je bacila potpuno novu sliku na kumulirani deficit od 56 miliona. Iz datih prikaza se vidilo da se od 2008. godine godišnji iznos deficita smanjuje i da su u njegovom stvaranju učestvovali obje posljednje Vlade. Isto tako iz analitičkih prikaza se vidilo da je sa ovakvim pristupom kreiranja fiskalne politike, za potpunu stabilizaciju Budžeta potrebno nekoliko godina i da je konačno ostvarenje cilja jako daleko.

Budžet je nakon iscrpne i na momente žučne diskusije odbijen sa 22 zlasa ZA i podržan sa 13 glasova poslanika opozicije (SDP i SBB). Interesantno je još jednom napomenuti da su tokom rasprave o Budžetu poslanici pozicije, kroz predlaganje zaključaka tražili da Vlada podnese ostavku i da obustavi sve postupke imenovanja lica na upravljačke pozicije.

U prijedlogu Budžeta Tuzlanskog kantona za 2013. godinu je navedeno da su bruto plate i naknade troškova zaposlenih bile planirane za 9.819 uposlenika, što je za 49 uposlnike više u odnosu na plan 2012. Godine.

Vlada TK je nakon odbijanja prvog prijedloga Budžeta na 34. sjednici 11.4. 2013. g, Skupštini predložila novi revidirani prijedlog Budžeta u iznosu od 323.648.568,98 KM. Predloženi budžet tadašnja parlamentarna većina niti je uvrštavala u dnevni red niti je razmatrala, nego je nastavila sa realizacijom javno izrečenog scenarija po kojem do smjene Vlade neće podržati nikakav predloženi Budžet, pri tome ne isključujući i donošenje propisa koji će omogućiti da se finansiranje potreba kantona nastavi.

A da bi se nastavio život u kantonu, a plate budžetskim korisnicima isplatile, Skupština je na prijedlog poslanika tadašnje parlamentarne većine donijela izmjene odluka o privremenom finansiranju i Zakon o privremenom finansiranju. U vezi navedenih odluka i zakona poslanici su iznosili stavove i postavljali pitanje da li su odluke zakonite a zakon Ustavan. Nadležne skupštinske tijela su za navedene dokumente skupštini predložili da ih isvoji, što je ona i učinila.

Poslanici SDP-a su u više navrata predlagali da se na hitnim sjednicama vodi rasprava i Budžet napokon usvoji. Međutim Budžet je uvršten u dnevni red tek kada je politička kriza riješena raspadom stare koalicije i formiranjem nove sa SDP-om na čelu. Nova parlamentarna koalicija je 30.5.2013. g. na 42. sjednici hitnog karaktera, usvojila Budžet u iznosu 323.848.568,98 KM. prihvativši samo amandman poslanika Fahrudina Skopljaka.

U vezi usvojenog Budžeta iznijecemo nekoliko bitnih karakteristika koji se odnose na njegovu strukturu i pojedine stavke.

Budžet Tuzlanskog kantona za 2013. godinu je za 8,95% manji od realizovanog budžeta u 2012. godini, a iskalkulisan je za broj korisnika koji je jednak onom iz 2012. godine tj za 9975.

I pored toga što je broj budžetskih korisnika manji, sredstva predviđena za plate u 2013. godini iznose 191.788.001,48 KM i povećana za 3,49 % u odnosu na proteklu godinu.

Zbog uticaja ekonomske krize u prijedlogu Budžeta je planirano kreditno zaduženje kantona od 12.182.872,85 KM za pokrivanje planiranog ovogodišnjeg viška rashoda nad prihodima.

Prijedlogom Budžeta je takođe planirano smanjenje izdataka za nabavku stalnih sredstava u iznosu 19.118.032,34 KM.

U skladu sa ranijim dogovorom sa sindikatima Budžetom su planirana sredstva za sve budžetske korisnike namijenjena za topli obrok u iznosu od 8 KM i 200 KM za regres.

Budžet je takođe sadržavao i 1.000.000 KM sredstava za MUP za obračun noćnog rada policije što je bio jedan od zahtjeva sindikata policije i smijenjenog ministra Husića.

Sve ranije izrečeno pokazuje da j se prilikom izrade Budžeta na svemu smanjivalo da bi se zadržale iste plate. U uslovima kada se prihodi rapidno i konstantno smanjuju, logično se nameće da će Budžet biti vrlo brzo rebalansiran na način da se kreditom obezbjeđe neophodna sredstva za njegovu stabilizaciju. Takva predviđanja su koncem drugog kvartala kroz diskusije već iznešena od nekoliko poslanika.

Iz ovih činjnica se vidi da još nije porasla svijest o nužnosti realnog planiranja izbalansiranih prihoda i javnih rashoda i trošenja samo onog što je zarađeno. Slična preporuka se iz godine u godinu ponavlja i u izvještajima federalne revizije o finansijskom poslovanju Tuzlanskoh

kantona, međutim za njezinu realizaciju je potrebno voditi teške pregovore sa sindikatima i donijeti radikalne odluke. Obzirom da to politički nije profitabilno i da se primiču opšti izbori, mala je vjerovatnoća da se takav scenario desi u procesu izrade rebalansa Budžeta ovoj godini, a pogotovo u procesu izrade Budžeta za narednu godinu.

U prethodnim poglavljima je detaljnije opisan ambijent u kojem se vodila politička borba oko donošenja Budžeta u kojem je od strane poslanika iznešeno niz interesantnih zaključaka, konstatacija i prijedloga. Ovom prilikom izdvajamo samo neke od njih: „Vlada, kolege iz SDP-a vole građane, oni bi danas usvojili budžet, ali se lancima svezali neće Vlada da ode. Skupštinska većina voli takođe građane, a neće ni ona budžet dok Vlada ne ode. Kolega Šaković je govorio o ovom kad se ne usvoji budžet treba biti raspuštanje Skupštine. Ja mislim da su se stekli uslovi da 35 poslanika zajedno s Vladom podnese ostavku i nek uđu neki ljudi s listi pa nek' probaju nešto bolje napraviti“ (Skopljak)

„Ono čega se stidim i što bih volio da je u ovom našem Ustavu zapisano, što je svugdje na svijetu, ima nekih dokumenata koji su iznad i dnevne politike i Vlade i Skupštine a to je budžet.“ (Šaković)

„Puno je veće to što vi nemate snage da ljudima izglasate da dobiju plate, socijalnu zaštitu, davanja i da ovu trakavicu ovih mjesec dana razriješimo. Predložen vam budžet da vi usvojite. Vi odbijete. Predložen vam budžet koji ste vi predložili, vi odbijete. Šta drugo nego da vi držite građane taoce. (Premijer Čaušević)

„Sad mi je jako žao što moram i predsjedniku sindikata i kolegi iz boračkih organizacija samo dvije stvari reći. Nemojte džaba vršiti pritisak, niko ovdje ne sjedi da neće da donese budžet, nemojte prijetiti“. (Alić)

„Znači oni su rekli usvojimo budžet isplata ide. Njima je bio cilj samo da se usvoji budžet, a što nema para nikom ništa, i mi znamo da nema para, ali evo sad nek' Vlada ispoštuje sve što je obećala, evo ima sada mogućnost, ima zakonsku odluku i nek' ispoštuje sve“. (Jovanović)

„Htio sam da zamolim da do donošenja budžeta za ovu godinu u TK probamo sa različitih pozicija ići ka nalaženju rješenja. Ovo kako do sada radimo idemo na povećanju razlika. Nema potrebe, dakle dovoljne su razlike da nemamo budžeta. Ja sam uvjeren da smo sada na najnižoj mogućoj tački u TK sa stanovišta sporazumijevanja oko onoga šta nam je činiti. Jedini alat je popuštanje i dolaženje do nečega šta će biti mogućnost da dalje živimo, a ne da se igramo pobjednika i pobijeđenih“ (Jašarević)

Finansiranje aktivnosti Vlade u 2013. godini

Finansiranje aktivnosti Vlade prema prvom odbijenom prijedlogu Budžeta su obilježavale slijedeće karakteristike:

Za finansiranje aktivnosti Vlade Tuzlanskog kantona Budžetom TK u 2013. g. je predviđeno ukupno 14.256.674,30 KM što je za 6,68 % više nego u izvršenja Budžeta u 2012. g. Najveće povećanje troškova Vlade je planirano na stavkama Kapitalni izdaci za korisnike budžetskih sredstava (27%) i Ured za zajedničke poslove (29%). Povećanje troškova Ureda za zajedničke poslove je proisteklo zbog povećanja broja uposlenika za 4. Najveće smanjenje sredstava u okviru troškova Vlade planirano je kod raspodjele sredstava Organizacijama i udruženjima, Medijima, Vjerskim zajednicama (po 30%) i kod izdataka za manifestacije i Udruženje za razvoj NERDA (po 20%).

U odnosu na prošlu godinu planirano je da broj uposlenih u Vladi ostane isti (36) , dok zajedno sa Uredom zajedničkih poslova kantonalnih organa koji je povećao broj uposlenika, ukupan broj uposlenih bude 92 .

Nakon odbijanja predloženog budžeta u konačnici je kao štiti je već rečeno usvojen znatno manji Budžet koji je podrazumijevao rezanje sredstava koja se nalaze na razdjelu Vlade.

Prema tom Budžetu za finansiranje aktivnosti Vlade je predviđeno 11.616.175 KM , a taj iznos je ovaj put bio manji za 13,18 %. Najveće smanjenje je bilo na stavci Kapitalni izdaci za korisnike budžetskih sredstava, gdje se ne samo odustalo od povećanja od 27%, nego je stavka u 2013. godini potpuno ukinuta. Značajno smanjenje se desilo i na stavci Ureda za zajedničke poslove gdje se povećane od 29% smanjilo na 18% a da pri tome nije mijenjan broj uposlenika?

Najveće smanjenje sredstava u okviru troškova Vlade planirano je kod raspodjele sredstava Medijima, (30%) i kod izdataka za manifestacije i Udruženje za razvoj NERDA (po 20%).

Rebalans Budžeta

Vlada Tuzlanskog kantona je 26.7.2013. godine utvrdila Izmjene i dopune Budžeta TK za 2013. kojim su planirani prihodi u iznosu 412.677.755 KM i rashodi u iznosu 352.4481.36 KM. Rebalansom je planirano povećanje rashoda iz budžetskih sredstava za oko 13 miliona KM.

Primici od domaćih zaduživanje koriste se pokriće viška rashoda nad prihodima i vanjskih otpлата u 2013. godini u iznosu od 23.896.241 KM pokriće akumuliranog viška rashoda nad prihodima iz ranijeg perioda u iznosu 52.104.261 KM za finansiranje budžetskog deficita nastalog do 31.12.2012. godine i 8.125.357 KM za refinansiranje ukupnog ili dijela neizmirenog duga Kantona sa 31.12.2012. godine

Prilikom rebalansiranja Budžeta pripadajućim lizmjenama Zakona o izvršenju Budžeta za 2013. je obuhvaćeno i kreditno zaduženje od oko 60 miliona KM za pokriće akumuliranog deficita iz prethodnog perioda čime se učinio tek značajan korak u finansijskoj stabilizaciji Kantona

Izvršenje Budžeta

Za razliku od prethodnih godina kada se u skladu sa zakonskim obavezama i programom rada Skupštine, pred Skupštinom redovno nalazili polugodišnji izvještaji o izvršenju Budžeta, u 2013. godini, ta praksa nije u potpunosti poštovana iako je isti dokument od Vlade blagovremeno razmatran.

Koncem godine na posljednjoj 15. vanrednoj sjednici održanoj 27.12.2013. godine, Vlada je nakon razmatranja Informacije o trenutnoj finansijskoj situaciji u Budžetu Tuzlanskog kantona, donijela odluku da pozajmicom od 4,2 miliona KM obezbjedi nedostajuća sredstva za isplatu novembarskih plata budžetskih uposlenika. Nedostajuća sredstva su pozajmljena sa podračuna – sredstva posebnog poreza za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća i sredstva sa podračuna za zaštitu okolice.²⁶

Ovakav pristup na rashodovnoj strani Vlada nije imala kada je redovnost isplate socijalnih naknada licima u stanju socijalne potrebe, jer su avgustovske isplate naknada za dječije dodatke i naknada za majke porodilje isplaćene tek u januaru 2014. godine, tj. sa 4 mjeseca zaostatka.

²⁶

Istom odlukom Vlada je zadužila Ministarstvo finansijada, Povrat novčanih sredstava iz tačke I ove Odluke izvršit će se sa transakcijskog računa Tuzlanskog kantona iz tekućeg priliva. Obustavljaju se od isplate sve obaveze Budžeta Tuzlanskog kantona do momenta povrata pozajmice iz stave 1. ove Odluke, izuzev obaveza koje se izmiruju iz namjenski prikupljenih prihoda." Zadužuje se Ministarstvo finansija da, po povratu privremeno pozajmljenih novčanih sredstava sa podračuna Tuzlanskog kantona u skladu sa Odlukom broj: 02/1-14-31868/13 od 27.12.2013. godine, odmah pismeno izvjesti nadležne organe, ovlaštene za njihovo korištenje.

Uvod

Iz ekspertnih mišljenja „da država koja nema uspostavljenu funkciju revizije ne može se smatrati potpuno demokratskom, a parlamentarna procedura usvajanja budžeta ne bi bila potpuna bez revizorskog izvještaja o njegovom izvršenju za prethodni period“ se vidi koliko je bitno da se očuva uspostavljena nezavisna revizija finansijskog poslovanja svih javnih institucija u BiH . Glavni cilj nezavisnih revizorskih institucija da revizijom javnih rashoda i prihoda provjerava i potvrđuje zakonitost i racionalnost korištenja javnog novca pri finansiranju zakonom utvrđenih potreba.

Državne, uz interne revizije su glavni mehanizmi države za otkrivanje propusta, nepravilnosti i davanje preporuka za njihovo otklanjanje. Kako implementacija preporuka revizijskih institucija može značajno uticati na smanjenje korupcije, povećanje transparentnosti u radu , kao i povećanje racionalnosti trošenja. Zbog toga je veoma bitno da se objava revizorskog izvještaja i preporuke revizora ne dožive kao epizodna i prolazna priča. Implementacija preporuka je najvažniji prostor u kome odgovorne osobe javnih institucijaa naročito ministri, koji su na vrhu piramide odgovornosti, treba da iskažu svoju etiku, menadžerske sposobnosti i privrženost vladavini prava.

Komparativni pokazatelji revizorskih izvještaja

Ured za reviziju institucija u Federaciji BiH, po izvršenim revizijama za 2012. godinu okončao je reviziju za svih 10 kantona a objavio je izvještaje za 9. Ured nije ni jednom kantonu dao pozitivno mišljenje o finansijskom poslovanju.²⁷ Dao 5 negativnih mišljenja o poslovanju iskazanom u finansijskim izvještajima i to za Unsko-sanski, Srednjobosanski, Posavski, Zapadnohercegovački,Bosanskopodrinjski kanton.

Mišljenja s rezervom data su za 4 kantona (Tuzlanski, Kanton 10, Hercegovačko-neretvanski i Zedničko- dobojski kanton.

Za Kanton Sarajevo mišljenje nije dato je izrada izvještaja u proceduri.

Naziv kantona	Iskazano mišljenje					
	Pozitivno	Isticanje predmeta	S rezervom (uslovno)	Negativno	Suzdržano	Očitovanje subjekta revizije
Tuzlanski kanton			x			
Bosansko-podrinjski kanton				x		DA
Unsko-sanski kanton				x		DA
Srednjobosanski kanton				x		DA
Kanton 10			x			
Zeničko-dobojski kanton			x			DA

²⁷ Između 55 objavljenih izvještaja revizije institucija u Federaciji BiH za 2012. godinu, Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke je jedino do sada sa pozitivnim revizorskim mišljenjem u Federaciji BiH. Inače, Ured za reviziju institucija u FBiH obaviti će revizije u ukupno 72 institucije.

Hercegovačko-neretvanski kanton	x		DA
Zapadno-hercegovački kanton		x	DA
Kanton Posavski		x	DA
Kanton Sarajevo - u proceduri			
Ukupno :9	4	5	7

Izveštaj o reviziji finansijskih izvještaja Budžeta Tuzlanskog kantona za 2012

Sva revizorska zapažanja Ured je prikazao u Izveštaju o reviziji finansijskih izvještaja Budžeta Tuzlanskog kantona za 2012. godinu²⁸ koji je objavljen 19.7.2013. g. i dostavljen predsjedniku Skupštine, premijeru i ministru finansija Tuzlanskog kantona. Glavni revizor je u skladu sa zakonom obavezao rukovodstvo kantona da u roku od 60 dana od dana prijema obavijesti Ured o preduzetim aktivnostima na realizaciji datih preporuka u u cilju prevazilaženja nepravilnosti koje su identifikovane u revizorskom izvještaju. Vlada je 19.9.2013.g razmotrila konačni izvještaj i pokrenula postupak utvrđivanja Program mjera za otklanjanje propusta i nepravilnosti u finansijskim Izvještajima Budžeta TK za 2012. g.

Program mjera je od strane Vlade usvojen i nakon stavljanja na dnevni red Skupštine, bez diskusije usvojen.

Iako nije na Skupštini razmatran, Vlada je razmatrajući Konačni izvještaj o realizaciji preporuka za unapređenje poslovnih aktivnosti (planiranja/izvršenja budžeta) i preporuka za otklanjanje uočenih propusta u 2012. godini kod revidiranih budžetskih korisnika datih od strane Ureda za internu reviziju, uspostavila svojevrsan monitoring realizacije revizorskih. Međutim sam proces usvajanja Budžeta i njegovo usvajanje sa unaprijed i ponovno planiranim deficitom, kao i način isplata plata za posljednja dva mjeseca tekuće godine, će vjerovatno biti nova prepreka da ova kanton i u narednoj godini dobije pozitivnu ocjenu.

Ured za reviziju je za Tuzlanski kanton dao **mišljenje sa rezervom**

Osnova za davanje mišljenja sa rezervom za Tuzlanski kanton je sadržana u 4 osnovne primjedbe:

1. Nisu poštovane odredbe članova 4., 22. i 23. Zakona o budžetima u FBiH, jer nije vršeno usaglašavanje rashoda sa ostvarenim prihodima, što je imalo za posljedicu ostvareni deficit za 2012. godinu od 11.348.930 KM, odnosno akumulirani deficit od 60.229.619 KM (tačka 4.8. Izvještaja);
2. Ne može se potvrditi iskazani finansijski rezultat za iznos od 1.234.599 KM obzirom da je 351.949 KM ostvarenog prekoračenja budžeta iskazano na poziciji kratkoročno razgraničenih rashoda a ne na odgovarajućoj poziciji troškova, a obaveze prema JP Šume TK d.d. Kladanj u iznosu 882.650 KM nisu iskazane u finansijskim izvještajima za 2012. godinu (tačka 4.3., 4.5.3. i 4.8. Izvještaja);
3. Konsolidirani finansijski izvještaji nisu potpuni obzirom da u istim nisu iskazani prihodi i rashodi Direkcije za ceste Tuzlanskog kantona iako je ista u skladu sa odredbama Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave TK budžetski korisnik (tačka 4.3. Izvještaja);

²⁸ Revizija je izvršena u skladu Zakonom o reviziji institucija u FBiH ("Sl. novine FBiH", broj 22/06) i Okvirom međunarodnih standarda vrhovnih revizorskih institucija-ISSAI Okvir u BiH („Sl.glasnik BiH“ broj 38/11 i „Sl.novine FBiH“, broj 30/11).

4. Nabavljeni namještaj i informatička oprema za potrebe Općinskog suda Banovići u iznosu 103.615 KM iz 2012. godine i 50.000 KM iz 2011. godine nisu evidentirani u knjigovodstvenim evidencijama ovog suda, dok su nabavljeni namještaj i informatička oprema za potrebe Općinskog suda Lukavac u iznosu 107.676 KM iz 2012. godine i 50.000 KM iz 2011. godine samo djelimično iskazani u knjigovodstvenim evidencijama ovog suda (tačka 4.5.3. Izvještaja).

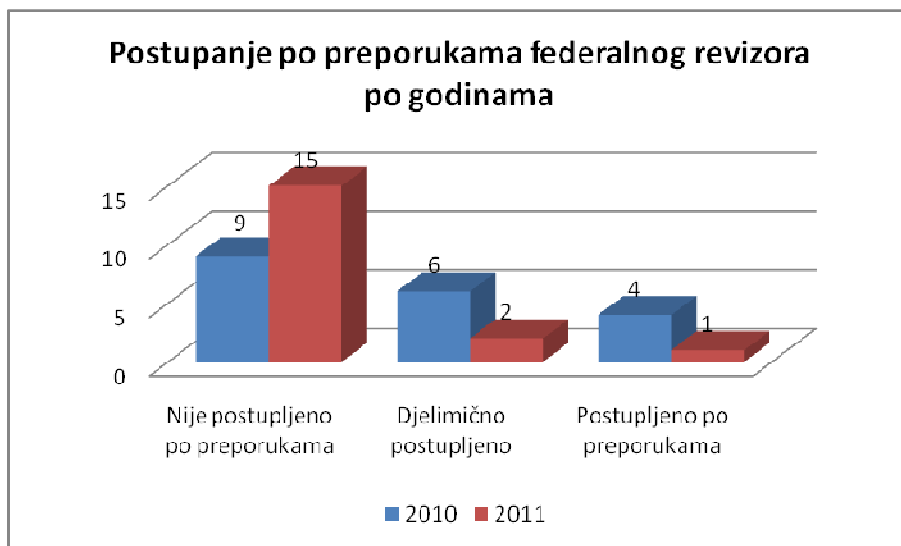
Federalni revizori su u svom izvještaju naveli određen broj propusta i nepravilnosti a u cilju otklanjanja istih su dali i 21 preporuku koje se nalaze u dodatku izvještaja.

Zbog činjenica da se broj grešaka nije smanjio u odnosu na prošli izvještajni period i zbog toga što se iste greške ponavljaju i ne otklanjaju, kada je trošenje budžetskih sredstava u pitanju, ne može se govoriti o napretku, nego bi se prije moglo govoriti o stagnaciji. Tu prije svega mislimo na neuspjeh Vlade da stabilizuje budžet kroz realno planiranje i da značajna finansijska sredstva sa kojima raspolaže Direkcija za ceste TK, uvrsti u Budžet. Obje aktivnosti su ranije najavljivanje kao nužna potreba i najavljivane su kako u ekspozeu tako i u političkim istupima stranaka parlamentarne većine, naročito u vremenu dok su bile u opoziciji.

I pored navedenih propusta Finansijski izvještaji Budžeta Tuzlanskog kantona, prema mišljenju revizora po svim bitnim pitanjima, prikazali istinito i objektivno, stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2012. godine, rezultate poslovanja i izvršenja budžeta za 2012. godinu i osim u navedenim primjedbamaa bili usklađeni sa važećom zakonskom regulativom.

Dobru praksu predstavlja to što će Revizorski izvještaj i ove godine biti dostavljen i Tužilaštvu Tuzlanskog kantona, kako bi se vidjelo da li je u finansijskom poslovanju institucija Tuzlanskog kantona bilo zakonom zabranjenih radnji. U prošlim periodima nikakvi postupci od strane sudskih institucija nisu pokretani.

U revizorskom izvještaju revizori se redovno osvrću i na postupanje vlasti po preporukama revizora iz prethodnog izvještaja.

U izvještaju je navedeno da je u potpunosti se postupilo po revizorovim preporukama samo u jednom slučaju, po 2 preporuka je djelimično postupljeno, a čak po 15 nije uopšte postupljeno.

Podatak da je Vlada postupila po tek svakoj dvadesetoj preporuci revizora, govori da Vlada nije realizovala vlastite mjere za otklanjanje nedostataka koje je uočio revizor. Zbog toga postupak evaluacije i izvještavanja o toku realizacije mjera treba revidirati i precizirati i ne čekati da neizvršenje ponovo konstatuje revizor.

Kako je za realizaciju mjera iz Programa mjera bila jasno delegirana odgovornost ministara i menadžmenta budžetskih korisnika, njihovim neispunjavanjem su se stekli uslovi za utvrđivanje **disciplinske odgovornosti** zaduženih državnih službenika. Međutim, pošto nije poznat ni jedan takav slučaj sankcionisanja, možemo pretpostaviti da će istu sudbinu doživjeti najnovije revizorske preporuke i vladine mjere, te da će realizovanjem marginalnih preporuka kao i dosad biti stvoren tek privid uvažavanja mišljenja revizora i odlučivanja o njima.

uriti

Potrebno je dosljedno se pridržavati odredbi Zakona o javnim nabavkama BiH, u dijelu primjene odgovarajućeg postupka izbora dobavljača.

Potrebno je tendersku dokumentaciju sačinjavati na propisani način, kako bi se procedure odabira najpovoljnijih dobavljača mogle provesti u razumnom roku.

Potrebno je da nadležna tijela donesu odluke o utvrđivanju vlasništva nad branom Modrac, zemljištem, objektima, uređajima, opremom i dokumentacijom koji su u funkciji akumulacije Modrac.

U slučaju smanjenja ostvarenja prihoda u odnosu na plan potrebno je u skladu sa važećim zakonskim propisima blagovremeno izvršiti uravnoteženje rashoda sa istim i utvrditi izvore za finansiranje deficita. Potrebno je poduzeti zakonom i ugovorima predviđene mjere kako bi se krediti odobreni pravnim licima i naplatili.

Potrebno je poštivati odredbe Zakona o budžetima u FBiH u dijelu stvaranja obaveza samo za namjene i do visine definirane u Posebnom dijelu Budžeta.

DODATAK 4 - NEKI ASPEKTI KVALITETA ŽIVOTA U TK

Statistički pokazatelji o platama, standardu, stanju u privredi, stranim ulaganjima i nezaposlenosti su pokazatelji kojima se može na određen način mjeriti učinkovitost vlasti i sposobnost da stvara promjene u kvalitetu života građana. Složene političke prilike i decentralizovan način organizovanja države, ne omogućavaju da kantonalna vlast ima sve mehanizme za kojima bi učinila pozitivne promjene. Stoga, u narednom poglavlju za sve navedene i djelimično ažurirane trendove i promjene, kantonalnoj vlasti se ne mogu pripisivati niti isključive zasluge za ostvareno, niti isključiva krivica za neostvareno.

Navedeni statistički podaci su neupitni indikatori stanja u Tuzlanskom kantonu, koji Vladi i Skupštini mogu biti smjernica u kojem pravcima djelovati, koje mjere u budućnosti treba donositi i kako bi se napravili pozitivni pomaci ponajprije u kvalitetu života građana.

Prosječne plate i standard građana Tuzlanskog kantona

Prosječna neto plata u Tuzlanskom kantonu iznosi 745²⁹ KM što je 10% ispod prosjeka Federacije BiH (849 KM). U odnosu na kantonalni prosjek iz 2012. godine, došlo je do neznatnog povećanja plata za 1,9%.

Komparativna uporedba podataka o prosječnim primanjima uposlenika u FBiH govori da samo 4 kantona imaju manja prosječna primanja od Tuzlanskog kantona, a da su prosječna primanja i dalje za 22% manja nego u HNK, i čak 38 % manja od primanja u Sarajevskom kantonu. Prosječne penzije u odnosu na 2012. godinu su doživjele pad za 2% i prosječna penzija u FBiH je 346 KM.

Najviše prosječne neto plate u Tuzlanskom kantonu³⁰ su u sektoru proizvodnje i opskrbe el.energijom, plinom i vodom, dok su najniže prosječne neto plate u građevinarstvu. Plate u obrazovanju su za 3% manje od prosječnih plata u kantonu.

Pokazatelji o kretanju indeksa potrošačkih cijena za 2013. godinu su takvi da se za period 2010-2013. godine može reći da je došlo do povećanja za 4,8%, ali poredeći indeks potrošačkih cijena sa istim mjesecom 2012. godine zabilježen je pad cijena za -1,2%. Prema prethodnim pokazateljima bi se moglo reći da je došlo do neznatnog porasta životnog standarda, ali samo radno angažovane populacije.

Imajući u vidu da je potrošačka korpa za četvoročlanu porodicu čije statističko praćenje rade udruženja siindikata, po iznosu znatno iznad navedenih iznosa plata, a pogotovo penzija, i za neznatno povećanje životnog standarda možemo reći da je simboličan.

()		+)	
!)		:)	
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	715,00	1.070,00
B	Vađenje ruda i kamena	884,00	1.335,00
C	Prerađivačka industrija	513,00	757,00
D	Proizvodnja i snabdijevanje el.en., plinom	1.465,00	2.274,00
E	Snabdijevanje vodom i uklanjanje otpadnih voda	773,00	1.167,00
F	Građevinarstvo	468,00	693,00
G	Trgovina na veliko i malo	515,00	769,00
H	Prevoz, skladištenje i komunikacije	639,00	957,00
I	Hotelijerstvo i ugostiteljstvo	579,00	868,00
J	Informacije i komunikacije	1.055,00	1.627,00

²⁹ Korišteni podaci iz statističkog pregleda FBiH 12/13 i uz napomenu „U obračun prosječne mjesečne isplađene neto i bruto plaće uključene su plaće pravnih osoba koje suisplatile plaću za mjesec izvještavanja, a ne i obračunate a neisplađene plaće. U ovaj obračun nisu uključene plaće pripadnika odbrane kao ni plaće zaposlenih u obrtu i slobodnim profesijama“

³⁰ Korišteni podaci iz biltena br13 Privredna kretanja Tuzlanskog biltena u izdanju Privredne komore TK

K	Finansijske djelatnosti	1.179,00	1.828,00
L	Poslovanje nekretninama	612,00	927,00
M	Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	833,00	1.279,00
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	552,00	831,00
O	Javna uprava i odbrana	1.075,00	1.646,00
P	Obrazovanje	724,00	1.107,00
Q	Zdravstvena socijalna zaštita	1.020,00	1.573,00
R	Umjetnost, zabava i rekreacija	718,00	1.090,00
S	Ostale uslužne djelatnosti	686,00	1.039,00

Ubjedljivo najniže plate su i na kraju 2013. godine u sektoru građevinarstva gdje je došlo do pada u onosu na prethodni kvartal i gdje prosječna plata od 468 KM (62% prosječne plate u TK) može da pokrije tek oko trećine troškove potrošačke korpe četvoročlane porodice. Uvođenje odjela za građevinarstvo pri ministarstvu industrije, energetike i rudarstva jeste, dobar potez Vlade i preduslov za poboljšanje uslova poslovanja u ovom sektoru, ali prethodni podatak govori da do poboljšanja još uvijek nije došlo.

Naredni pregled prosječnih primanja po opštinama se nije znatnije promijenio u odnosu na prethodni kvartal i on i dalje sadrži nelogičnosti koje na najbolji način pokazuju nemoć i nesposobnost države da maksimalno iskoristi sve mehanizme za suzbijanje sive ekonomije. Ako je logičan visok prosjek primanja u Tuzli i Banovićima, svakako nije logično da primanja koja imaju uposlenici u ekonomski slabim i od kantona subvencioniranim opštinama Čeliću (627 KM), Teočaku (724 KM) i Sapni (733 KM), budu znatno viša od primanja uposlenika u Gračanici (509 KM).

Opština	! Prosječna plata	: Prosječna plata
Banovići	818,00	1.231,00
Čelić	627,00	947,00
Doboj-Istok	526,00	785,00
Gračanica	509,00	750,00
Gradačac	580,00	867,00
Kalesija	627,00	940,00
Kladanj	648,00	971,00
Lukavac	727,00	1.099,00
Sapna	733,00	1.099,00
Srebrenik	619,00	930,00
Teočak	742,00	1.116,00
Tuzla	860,00	1.316,00
Živinice	716,00	1.078,00
+ Ukupno	248755	666755

Statistički gledano najsiromašniji su Tuzlanskog kantona su stanovnici Gračanice jer imaju ubjedljivo najniža prosječna primanja uposlenika, što se kosi sa opštepoznatom stereotipnom slikom ove opštine kao one koja ima najrazvijeniji obrt i malu privredu na kantonu. Pretpostavlja se to nije stvarni pokazatelj o primanjima uposlenika, nego „odgovor“ privrednika na nepreduzimanje mjera od strane vlasti kojim bi se rasteretila privreda i time omogućilo da svu svoju djelatnost svede u legalne privredne tokove.

Poredeći prosječna mjesečna primanja javnih zvaničnika sa prosječnim primanjima uposlenika Tuzlanskog kantona odnos je i dalje neprirodno veliki. Četiri puta veća mjesečna primanja političara od prosječnih u kantonu su neprihvatljiva i izbjegavanje da se dovedu u mjeru primjerenu ekonomskoj moći kantona, samo govori o besćudnosti politike.

Stanje u privredi i strana ulaganja

Statistički pokazatelji o stanju u privredi Tuzlanskog kantona na kraju 2013 godine su doživjeli u većini pozitivne promjene i blagi rast u odnosu na prethodnu godinu, kao u ostalom u cijelo državi.

Rast industrijske proizvodnje u BiH je bio 3,5%, a u Federaciji BiH u prih devet mjeseci je zabilježen rast od 6,1%. U Federaciji je izvoz porastao za 5,73% i uz pad uvoza od 1,21% došlo je o do smanjenja vanskotrgovinskog deficita.

Privreda Tuzlanskog kantona u septembru 2013. godine u odnosu na prosjek 2012. ostvarila rast industrijske proizvodnje od 8,0%. U devet mjeseci 2013. godine, ostvaren je rast obima industrijske proizvodnje u odnosu na isti period prošle godine u vrijednosti od 1%.

U prvih devet mjeseci 2013. godine iz Tuzlanskog kantona ukupno je izvezeno proizvoda u vrijednosti od 782.504.000 KM što je u odnosu na isti period prošle godine rast od 5,39%. U isto vrijeme je došlo i do rasta uvoza od 1,65% te je uvezeno roba u vrijednosti od 933.724.000 KM. Pokrivenost uvoza izvozom je 83,80%, a u istom periodu prošle godine je bila 80,83%. Vanjskotrgovinski deficit je 151.220.000 KM.

Rast izvoza je u svim kategorijama.

Nakon javne objave podataka Poreske uprave FBiH o poreskim dužnicima, zapaženo je da se među 194 dužnika čija su dugovanja po osnovu direktnih poreza i doprinosa iznosila preko 1 milion KM nalazilo se nekoliko desetina preduzeća sa Tuzlanskog kantona. Kako su najveći poreski dužnici preduzeća koja su u državnom vlasništvu, postalo je očigledno da je pored vlasništva, razlog za loše poslovanje menadžment i upravljačka tijela, koji su imenovani od strane Vlade TK.

Da i u privatnom sektoru stanje nije tako sjajno pokazuje podatak da su i neki od poslanika poreski dužnici TK, pa se čak i među članovima konsultativno-upravljačkih tijela Vlade nalaze oni koji duguju poreze državi.³¹ Vlada i Skupština Tuzlanskog kantona bi stoga trebali da prilikom izbora kandidata za javne i druge kantonalne funkcije u kriterijima za izbor, zatjevati da svaki kandidat ima redovno izmirene sve poreske i komunalne obaveze.

Objava navedenih podataka je vjerovatno ponukala Ekonomsko socijalno vijeće TK da se po prvi put vrlo konkretno oglasi te kroz zaključke i preporuke Vladi sugerise na koji način se može olakšati rad privrede Tuzlanskog kantona i podići njezina konkurentnost na tržištu.³² Vrlo zapaženu ulogu su predstavnici udruženja poslodavaca imali i na tematskoj sjednici Skupštine kada su svojim sugestijama nudili vrlo interesantne prijedloge mjera za ozdravljenje privrede

O stanju realnog sektora više govori pregled prosječnih plata po djelatnostima, odakle se vidi da su najmanja primanja u realnom sektoru i po pravilu su već duži period manja od primanja u svim neprivrednim djelatnostima. Ovakva statistika je „loša preporuka“ brojnim mladim ljudima koji u izboru zanimanja vrše veliki pritisak na škole sa neproduktivnim zanimanjima. Pored niskih plata mlade od privrede dodatno odvrćaju loš status uposlenika u privredi, rad na crno, nizak nivo sindikalnih prava, isplate na crno i sl. Isključiva odgovornost za ovakvo stanje u privredi je na vladinim institucijama obzirom da je ona nadležna da na najbolji način uređuje odnose između uposlenika i poduzetnika, te da se bori protiv crnog tržišta i da stimuliše onu upisnu politiku u obrazovanju, koja predstavlja potrebu privrede.

U Tuzlanskom kantonu su najnepovoljniji pokazatelji oni koji se odnose na strane investicije. Investicija u Tuzlanskom kantonu gotovo da i nema i izuzetak predstavljaju jedino značajna višemilionska ulaganja kroz proces privatizacije u rudniku krečnjaka Vijenac. Tek koncem

³¹ Nakon javnog objavljivanja spiska poreskih dužnika, među poreskim dužnicima se nalazi i Giprom, preduzeće poslanika Saliha Šabovića, a među preduzećima sa najvećim brojem blokiranih bankovnih računa su vlasnici firmi članovi Ekonomsko socijalnog vijeća TK, Vinko Ćuro i Faruk Širbegović

³² Na XIV sjednici ESV je donio niz konkretnih zaključaka u kojima je sugerisano kako pomoći privredi privredi, ali i mlako ohrabrivanje da Vlada i sindikat „uspostave dijalog i i traže obostrano prihvatljivo rješenje o svim otvorenim pitanjima, na partnerskim osnovama i međusobno uvažavanje, vodeći računa o opštem interesu i ustavnim nadležnostima TK „Očito je ESV sugerisao da se pregovori vode bez njihovog učešća

trećeg kvartala, Vlada je u 2012.g. učinila prvi ozbiljan kontakt sa potencijalnim stranim investitorima iz Kine kojima su predstavljeni infrastrukturni projekti na području Tuzlanskog kantona koji se planiraju realizovati, („Termoelektrana Blok 7“, „Termoelektrana Banovići“, „Međunarodni aerodrom Tuzla – regionalni kargo centar sa Air parkom“, i drugi.) Predstavници jedne od 20 najvećih kompanija u Kini dali su podršku planiranim aktivnostima, te izrazili spremnost da finansijski potpomognu projekte iz oblasti energetike i rudarstva.

Pokazatelji o investicijama u BiH su katastrofalni, a Bosna i Hercegovina i Tuzlanski kanton su preduzeli male korake da uspostave vezu sa brojnom BH dijasporom i iskoriste njezin ogroman investicioni potencijal. U 2013. godine Tuzlanski kanton je imao priliku da kroz okrugli sto pod nazivom „Mogućnosti povezivanja ruralnih preduzetnika i dijaspore BiH“ prvi put ozbiljnije sagleda mogućnost ekonomskog razvoja Kantona kroz pomoć ruralnom preduzetništvu.

Procjenjuje se da je BH dijaspora u BiH poslala cca 30 milijardi KM od kojih je većina završila kao pomoć, a ne kao investicija. Da su ova sredstva investirana, procjena je da bi se moglo otvoriti 100.000 novih radnih mjesta. Iz svih aktivnosti vlasti TK nije vidljivo da je ostvaren bilo kakav kontakt sa Svjetskim savezom dijaspore BH, koji je ranije najavljivao da bi u slučaju davanja pogodnosti, uvijek bio spreman za zavičajna investiciona ulaganja.³³

Iskustva zemalja koja su u okruženju govore da se mala, ali ne i zanemariva strana ulaganja odvijaju i kroz podršku projektima nevladinog sektora. Većina tih sredstava su grant sredstva međunarodnih fondacija koja zahtijevaju minimalnu participaciju aplikanta (10-20%). Vlada TK u protekloj godini nije imala predviđena sredstva za participatornu podršku projekata civilnog društva, tako da neophodno hitno izgraditi sistem podrške, obezbijediti adekvatna sredstva i stvoriti pretpostavke za zahvatanje desetostruko većih iznosa iz IPA i ostalih međunarodnih fondova.

Da bi bolje koordinirala projekte razvoja TK od strane Vlade je formirana jedna u nizu interesornih komisija ovaj put za izradu Programa javnih investicija Tuzlanskog kantona koji bi trebali biti rađeni u skladu sa ciljevima Strategije razvoja TK. Komisija je izradila Prijedlog rang liste kandidovanih projekata sa područja Tuzlanskog kantona za izradu Programa javnih investicija u Federaciji BiH za period 2013- 2015. godina. Mada je po ovom pitanju napravljen određen pomak i započela uspostava prakse predlaganja izbora i koordiniranja realizacije projekata kroz Ministarstvo razvoja i preduzetništva, primjetno je da proces ima manjkavosti jer u njemu nisu učestvovala sve lokalne zajednice. Prilikom izrade Programa javnih investicija Tuzlanskog kantona za 2014.-2016. godinu primjetan je napredak u metodološkom, i participativnom smislu (učestvovalo 11 opština), a da bi se dobio i još veći kvalitet potrebno je više raditi na stvaranju mehanizama koordinacije sa drugim nivoima vlasti i zakonskog okvira za kvalitetno planiranje. Obzirom da se sa Programom javnih investicija stvara jasnija slika o stanju i perspektivi kandidovanja projekata za domaće i strano investiranje u Tuzlanskom kantonu, sa ovom aktivnosti treba nastaviti i razvijati je.

Usvajanjem Strategije zaštite akumulacije "Modrac" Vlada je stvorila pretpostavke za zahvatanje kreditnih i sredstava međunarodnih fondova i očuvanje po svima kriterijima jednog od najvrjednijih resursa Tuzlanskog kantona. Sa njegovom zaštitom i revitalizacijom se krenulo, ali je prosto neshvatljivo da se u isto vrijeme Vlada nije pokrenula revitalizacija i vraćanje u upotrebljiv privredni oblik ogromnih poljoprivrednih površina koje su uništene kroz postupak površinske eksploatacije uglja. Krajnje je vrijeme da Kantonalne institucije, dosljednom primjenom propisa i usmjerenjem dijela dobiti, te poštenijim pristupom javnih preduzeća „mjesečeve površine“ u reonu Dubrava, Višće, Banovića, Šikulja, pretvori u nov i iskoristiv resurs.

Zbog loše, neodgovorne i nesložne politike koju vode političari na državnom nivou, ali i zbog najnovije duboke političke krize u Tuzlanskom kantonu, strani investitori se u posljednje dvije godine ne osjećaju sigurnim, tako da je većina nakon početnih pregovora odustajala od ulaganja.³⁴ Prema izjavama međunarodnih zvaničnika Bosna i Hercegovina je zemlja koja

³³ Korišteni podaci iz izjave Omera Mijičevića člana GO Svjetskog saveza dijaspore BH

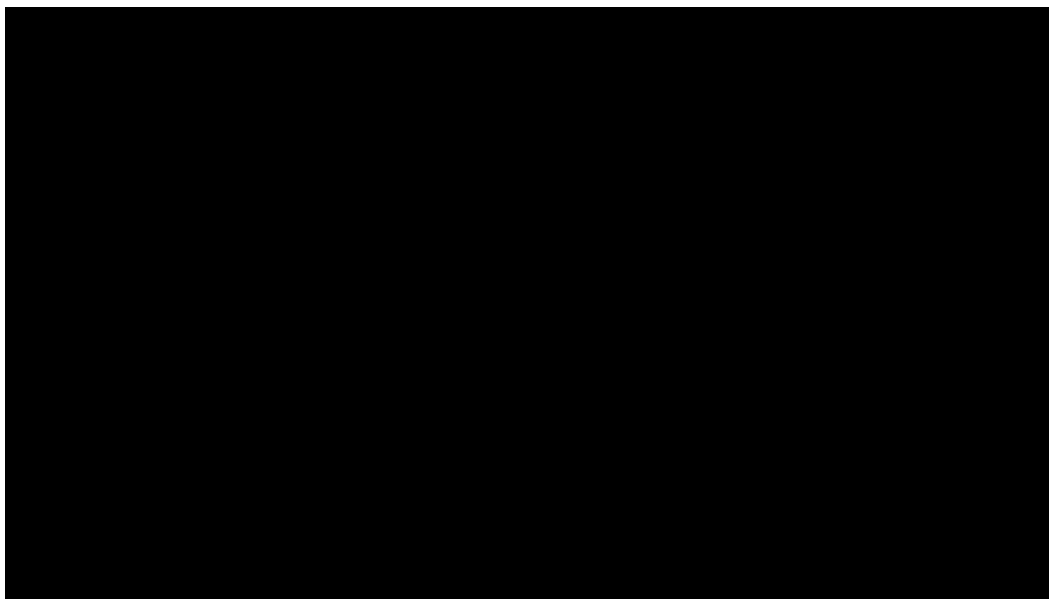
³⁴ Prema podacima Direkcije za ekonomsko planiranje BiH, u devet mjeseci 2012. godine, u BiH je investirano svega 28 miliona eura, ili 81 posto manje nego u istom razdoblju protekle godine! Statističkih pokazatelja po kantonima nema pa se može smatrati da ravnomjerno dijele sudbinu države

"gladuje" za stranim investicijama, ali strani investitori neće doći sve dok u njoj postoje prepreke koje ograničavaju poslovanje, kao što su korupcija, neusklađeni zakoni i neodgovorni političari.

Da bi sliku o investiranju u u Tuzlanskom kantonu bar donekle učinili jasnijom navešćemo nekoliko po Tuzlanski kanton vrlo nepovoljne podataka³⁵ koji upućuju na nedvosmislene zaključke.

Ukupne isplate za investicije po osnovnim izvorima finansiranja u FBiH su u 2012. godini iznosile 2,85 milijardi KM i za 32% su manje nego 2008. Isplate za investicije u Tuzlanskom kantonu su u 2012. bile 399 miliona KM i činile su 14% ukupnih investicija. U poređenju sa Sarajevskim kantonom njegovo učešće u ukpnim investicijama je bilo 40%.

Tuzlanski kanton ima ubjedljivo najnepovoljniji odnos između broja nezaposlenih i broja zaposlenih i prema statističkim pokazateljima za mjesec avgust 2013., broj nezaposlenih je za 19 257 veći ukupnog broja zaposlenih. Ovakve poražavajuće podatke nema ni jedan kanton u FBiH.

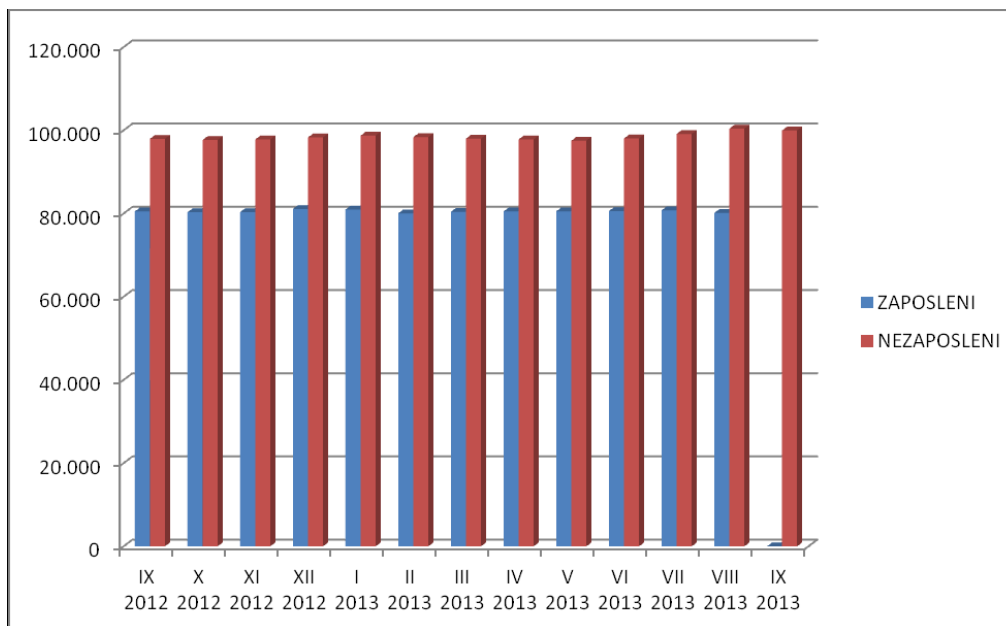
Prema podacima Federalnog zavoda za zapošljavanje, avgustu 2013.godine u Tuzlanskom kantonu je bilo zaposleno ukupno **80.146 osoba**³⁶. U odnosu na prethodni mjesec došlo je do pada od 0,8% , baš kao i u odnosu na prosjek 2012.godine.

Prema podacima Federalnog zavoda za zapošljavanje, u septembru 2013.godine je registrovano **99.961** nezaposlenih osoba ili 0,54% manje u odnosu na avgust 2013. Kada je broj nezaposlenih bio najveći ikada – 100.403 osobe³⁷.

ZAPOSLENI		NEZAPOSLENI
IX 2012	80.518	97.958
X 2012	80.315	97.685
XI 2012	80.368	97.805
XII 2012	81.095	98.289
I 2013	80.969	98.737
II 2013	80.056	98.366
III 2013	80.426	98.016
IV 2013	80.514	97.825
V 2013	80.539	97.502
VI 2013	80.605	98.058
VII 2013	80.780	99.146
VIII 2013	80.146	100.403
IX 2013	-	99.961

³⁶ Korišteni podaci iz biltena broj. 13 u izdanju Poivredne komore TK „Privredna kretanja u Tuzlanskom kantonu“ . Podatak o 80.290 nezaposlenih u TK oktobru 2013. godine je naveden u Mjesečnog statističkom pregledu FBiH 12/13 u kojima se navodi da je „Ukupna zaposlenost na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine obuhvata zaposlene u poslovnim subjektima (pravnim osobama), obrtu i slobodnim profesijama, odbrani/obrani i policiji. Broj zaposlenih u odbrani/obrani nije razvrstan po kantonima“.

³⁷ Najsvježiji podatak je korišten iz statističkog biltena Zavoda za zapošljavanje TK za mjesec septembar

UKUPNO	99.961
Banovići	5.325
Čelić	2.722
Doboj-Istok	2.814
Gračanica	9.652
Gradačac	7.878
Kalesija	9.352
Kladanj	2.751
Lukavac	11.113
Sapna	2.675
Srebrenik	8.818
Teočak	1.945
Tuzla	20.599
Živinice	14.317

Pregled nezaposlenosti po opštinama u TK posredno dosta govori o vrlo neujednačenoj privrednoj razvijenosti opština. Strategija razvoja TK je sugerisala, a premijer najavio osnivanje opštinskih industrijskih zona i preduzetničkih inkubatora koji bi bili generatori novih radnih mjesta. Na žalost ni nakon tri godine mandata u Tuzlanskom kantonu nije otvorena ni jedna industrijska ili poreduzetnička zona. Tek koncem godine su nagoviještene naznake da bi se Tuzlanski kantona mogao naći na listi onih kantona u kojima će se potpomognuti sredstvima FBiH, započeti raditi na ovom planu.

Javno je u toku 2013. godine rečeno da zbog nedostatka sredstava nisu mogli biti donešeni ključni dokumenti koji bi mogli promijeniti stanje nezaposlenosti (Zakon o poticaju u privredi i Akcioni plan zapošljavanja.). Očito je da je Vlada zbog nedostatka finansijskih sredstava, odustala od donošenja navedenih mjera, pa je 14.3.2013. godinijela „Okvirni program za bolja i nova radna mjesta“ za koji je rečeno da mi je glavna uloga da sačuva postojeća mjesta i poboljša poslovni ambijent.³⁸ Međutim „Akcioni plan za implementaciju Okvirnog programa za bolja i nova radna mjesta“ nikada nije urađen pa time i realizovan. Razlog je opet postojanje finansijskih sredstava, za njegovu provedbu.

³⁸ Nekadašnji Ministar Ministarstva za rad i socijalnu politiku i povratak Sead Hasić, je u odgovoru na poslaničko pitanje poslanika Besima Imamovića u vezi nedonošenja Akcionog plana zapošljavanja 12.4.2012. g.. odgovorio „Smatramo da urađeni prijedlog Akcionog plana zapošljavanja treba da sačeka stabilnije vrijeme kako bi se stvorile pretpostavke za realno izvršenje i realizaciju Akcionog plana zapošljavanja“

Odavno se zna da je za nepovoljnu strukturu nezaposlenih na Tuzlanskom kantonu odgovorne ova i prethodne Vlade i resorno ministarstvo, zbog čega se kroz preporuke CCI- a sugerisalo potrebu usklađivanja upisne politike prema potrebama tržišta rada. Reformski potrezi u oblasti promjene upisne politike koje je Vlada pokrenula su naišli na najveće otpore na Univerzitetu u Tuzli. Do konačnog usvajanja dokumenta „Preporuke za obrazovnu upisnu politiku na podrčju Tuzlanskog kantona“ nije došlo do kraja 2013. godine pa se može reći da je još jedna reforma dovedena u ćorsokak i okonćana neuspješno. Prilika da se proces vodi razumno, uz veće participiranje i uvaćavanje potreba svih aktera na koje se politika odnosi (poslovni sektor, obrazovanje, djeca roditelji) je propuštena, jer u izornoj godini nije realno očekivati istrajavanje na „bolnim“ reformama u bilo kojoj oblasti.

VSS	Broj	VŠS	Broj	SSS	Broj	KV/ VKV	Broj
Ekonomist	869	Nast.raz.nast	225	Gimnazija	3738	Prodavać	6072
Pravnik	714	Ekonomista	98	Mašin.teh	3154	Automehan	2386
Pedagog	356	Pravnik	59	Ekon.tehn.	1995	Bravar	2321
Prof.bosanskog	270	Ekon.sluč.	42	Ekon.sluč.	1724	Vozać ter.voz.	1517
Prof.fiz.i zdr.kult.	209	Nast.tehn.kult.	30	Hem.tehn.	1218	Kuhar	1422

Najveća stopa nezaposlenosti u Tuzlanskom kantonu kao posjedicu ima teško socijalno stanje ne samo građana koji su nezaposleni nego i zaposlenih koji zbog stanja u preduzećima u kojima rade nemaju redovna primanja ili plate ne dobijaju nikako. Vlast je obećala i nije ispunila obećanje da će izradom socijalnih karti građana, doprinijeti pravednijoj raspodjeli budćeta namijenjenog u ove svrhe. isto kao što je propustila do pred kraj mandata donijeti socijalni program socijalnog mjera za ublaćavanje stanja socijalno ugroćenih građana.

Obzirom da su vrlo nepovoljni trendovi u oblasti zapošljavanja prisutni već dući period, kao zaključak se može reći da su aktuelne vladine mjere pokazale kao nedovoljne, neefikasne ili da one prave mjere nisu ni donešene. Traćenje rješenja za ovaj problem je zadatak svake vlasti, ali i test koliko ona zapravo može uraditi da ga umanji. Nastojanje vlasti Tuzlanskog kantona da donese mjere koji bi se pomoglo privredi i smanjenjila nezaposlensti je zabilježeno u oktobru 2013. godine kad je Skupština održala tematsku sjednicu sa taćkom dnevnog reda „Analiza stanja privrede Tuzlanskog kantona sa programom aktivnosti i mjera za stvaranje boljeg ambijenta za održivost i razvoj privrede u Tuzlanskom kantonu.“ Na sjednici su pored diskusija poslanika svoje prijedloge i vićenje rješenja iznijeli predstavnici sindikata, poslodavca, privrednici, kantonalna privredna komora, nakon čega se vidjelo da bi mjere predložene od Vlade, mogle biti samo polazište za donošenje konaćnih mjera. Na žalost Vlada je proces donošenja konaćnih mjera nepotrebno „razvukla“ i propustila priliku da mjere ugradi i u programe rada i Budćet za 2014. godinu.